

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Wekerle—Apponyi.

Budapest, augusztus 29.

(v.) Előterbe lép ismét ez a két név: Wekerle és Apponyi. Sokak öröme. Nekünk igaz szomorúságunkra. Ha a korona körében leküzdötték azt a nagy averziót, amelyet ott a Wekerle erős szabadelvűsége s az Apponyi nemzeti jelszavai keltettek, s ha a viszonyokban rejülő kényszer hatása alatt ráfanyalodnának mégis e két férfiaknak együttes kormányalakítására: akkor ez mindenképpen rossz jel. Rossz jel Wekerlénak és Apponyinak, még rosszabb a nemzetnek szempontjából. Ha odafent a legnépszerűbb politikusokra van szükség, akkor kétségtelenül erősen népszerűlenné kell elkészülnünk.

Kielégítő mértékű engedményekkel bárki jöhetett volna; sokat mondtunk: talán még gróf Khuen-Héderváry is. Amit hoztunk, tökéletesen közömbössé tette volna, hogy ki hozza. A gyanakvások elnémultak, az ellen-szerek visszavonultak, a bizalmatlanságok leszereltek volna. A rég áhitott rendet és csendet helyreállíthatná könnyűszerrel akárki, még a legkevésbé kedvelt ember is, föltéve, hogy magával hozza a nemzet jogos kíván-ságainak kielégítését. Baljóslatu jel volt tehát már az is, hogy a korona az alkalmas embert kereste; baljóslatu, mert a nemzeti vívmányok kellő mértékével mindenki alkalmas, a nélkül pedig mindenki alkalmatlan. Még rosszabb auspicium, hogy a politikai közélet két ellentétes pólusáról párosával hozzák a legnépszerűbb államférfiakat, akikről eddig az udvarnál komolyan beszélni sem lehetett. Kegyvesztett volt mindakettő: Wekerle az egyházpolitikai harcokban tanusított szívóssága s a Kossuth Lajos temetésénél történt önálló fellépése miatt, Apponyi pedig azért, mert

1889-től mostanáig nem tette le kezéből a nemzeti törekvések lobogóját, s a most folyó küzdelemben is — semleges-séget parancsoló állása ellenére — nem vonult vissza a rideg közömbösség álláspont-jára a nemzeti ügygel szemben. Pollicinello titka, hogy e két névre és viselőjükre egész az utolsó órákig ránehezedett az udvari körök anathémája. Ki voltak közösbite a „lehetőséges“ államférfiak sorából; a csalhatatlan aulikus felfogás a császári és királyi indexre juttatta őket. S most mégis, váratlanul felvirradt a napjuk, holott még a mult heten, midőn kiballgatásuk után a királyi várakból távoztak, ők maguk is végleg elejtettek tekintették nemcsak a rájuk vonatkozó kombinációkat, hanem a maguk kombinálhatóságát is. Vajjon mi lehet az oka annak, hogy a korona most hirtelen visszatért e két névre? Ezt az első színre tetszetős fordulatot mely természetű és mely irányú hadtörök hozták létre? A király hirtelen beleszeretett az egyházpolitikai radikálizmusból? Ő felsége most utólagosan — kilenc esztendő multán — kezdi hálásan méltányolni, hogy miniszterelnök korában Wekerle Sándor nem lövett a lömegebe, amely a Nemzeti Színház ormára erőszakosan föltűzte a gyászlobogót? S hát Apponyi Albert, akit május havában ama nevezetes udvari bálom még tüntetve a skartba tett emberek közt a legreménytelenebb esélyűnek mutatott be maga a király, most egyszerre olyan kedvelt egyéniséggé lépett elő, hogy a kormányalakításnál elsősorban ő rá gondol a korona? Mindezekre a kérdésekre lélektilan alapon, de cáfolhatatlan határozottsággal tagadó választ kell adnunk. Semmi kétség, hogy Wekerle is, Apponyi is ma éppugy, mint eddigé, ki van rekesztve a királyi kegyből; s a furcsa, sőt az aggasztó

a dologban az, hogy épp ezért készül feléjük fordulni a királyi bizalom.

Kegy bizalom nélkül: — e paradoxon csak látszólag az. A kegy szívbéli dolog, szubjektív érzés, és mint ilyen, szuverén magasságban lóg a politikai célszerűség banalitásai felett. Ellenben az uralkodónak bizalma a politikai átlátás dolga; forrása: a célszerűség, táplálója s irányítója: a rideg opportunitás. A kegy azoké, akiket a korona szeret. A bizalom azoké, akiknek hasznát veheti. E két férfiak ma nagy hasznát veheti a korona, mert népszerűek. Az a politika, amely amolyan te-sék-lássék vívmányokat hoz, amely jelentéktelen engedmények árán akar a békéhez hozzájutni, népszerűtlen politika lesz. De talán vállalja a közvélemény, ha népszerű emberek hozzák. Minden jel arra vall tehát, hogy fogyatékos értékű hitelpapírral akarják a túrelmenten nemzetet kielégíteni; s azért keresnek két jószívránt, akinek az aláírását a közvélemény talán honorálja. Ezt a hálátlan szerepet szánták e két férfiak, akiknek mindenike a maga körében tagadhatatlanul nagy népszerűséget élvez. Vajjon vállalják-e? Sok jelünk van rá, hogy igen. Felteszszük róluk, hogy könnyelműen nem vállalkoznak a feladatra. Hogy jól megalatolják, vajjon az, amit a korona a nemzetnek nyújtani kíván, elegendő-e arra, hogy ezt az immár a nemzet egyetemére kiterjedő mozgalmat becsületesen kielégítse. Nem tagadjuk, hogy az ő kezükből a nemzet talán hajlandó lesz valamivel kevesebbet elfogadni, mint olyanok kezéből, akik sem a nemzeti irány, sem a szabadelvű haladás terén nem szereztek érdemeket. De túlbecsülnék népszerűségüket, ha a semmit akarnák vele garnírozni, s ha azt hinnék, hogy töltik a publikum ez is elfogadja. E két férfi a magyar közéletnek utolsó erőtartaléka. Fáj nekünk még a gon-

TÁRCA

V é r .

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Gergely István.

Esztendőök előtt történt, — ki van zárva, hogy valaki ráismerhessen a szereplőkre. Elmondhatom már, el kell mondanom, hogy magam is megszabaduljak a rettenetes éjszaka emlékezetétől, amelynek pokoli képe nem egyszer égeti álmaimat.

Augusztus vége felé volt. Olaszországból érkeztem éppen vissza, testemet gyötörte még a sírokkó lázassága és valami különös félelem fogta el egész valóm. Budapest fölött tikkasztó olmos-sággal nyújtózkodott a kései kánikula és az éjszakák esilagtalanul nehéz párába borultak.

Éjjel az utcákon bolyogtam. Lihegve, láztól gyötörve futottam, mintha üldöznenek, mellényemet kigomboltam és szalmakalapomat eldobtam, mert terhemre volt.

Azon az éjszakán egyre villámlott, de menny-dörgés nem hallzott, pedig a felhők fejem fölött feketéltek, mintha elérhetném őket. Nagy, nagy csöndesség volt, siket némaság. Egyszerre csak, valahol a Belvárosban, ahol most új palotások emelkednek, észrevettem, hogy már régóta nem taálkozom emberekkel. Hiszen éjjelután volt, de máskor sohase néptelen ez a városrész.

Egyre gyorsabban mentem, szinte szaladtam, végül futásnak iramodtam. Félttem. Es a láb úgy gyötört, de úgy, — és közelben senki, senki. Rohantam lelkeendezve, eszeveszetten. Szívem a tor-

komig dobogott fel, arcómról forrón csurgott a verejték, mialatt a nehéz, lusta éjjeli levegőt hasítottam. Emlékezem, hogy egész hangosan kardeztem magamtól:

— Hatha álmodol?

Rohantam utcáról utóára, sikátorból síkatorba, — haza, haza. Viliámra villám, — és sehol egy élő lény, de mintha távol az árnyékban alakok suhantak volna.

Végre megérkeztem a szálloda elé, ahol akkor laktam. Csöngetek. És féttem, hogy hiába, nem nyitják ki a kaput; lázasságomban nyilván közel voltam az eszeűsséghez. Emlékszem és szinte hallom még, hogy amikor a portás ismert lépteit hallottam, hangosan fölnevettem, idegen, furcsa kacajjal.

Mintha valami nagy bajból menekültem volna meg, boldog nyugalom fogott el; oly világos és enyhe volt a nagy csarnok a rémes éjjel sötét magányossága után. Odaestem egy szalmakaros-székre és lihegve, pihegve megpihentem. Ugy gondolom, hogy akkor a hirtelen változás követ-keztében lázám alighanem egyszerre abbanmaradt, legalább rövid időre.

Mikor lassan-lassan magamhoz tértem, észre- vettem, hogy a csarnokban különös élet uralkodik. Reggeli két óra lehetett, a vendéglő és a kávéház elsőtétűve, — és az igazgató a telefonhoz siet, a lépcsőn rendőrtisztviselők, a szállodai orvos éppen megérkezik, a szobapincérek hányos öltözkében ide-oda futkároznak...

— Mi történt? — kérdem halkán az éjjeli portástól.

Az óvatosan körülnéz, a vendéglőny felé hajlik és halkán felel:

— A kilencvenkilences szobában öngyilkos... Aztán hangosan kérdezte: Megvan már a kulcs?

— Fent felejtettem, mikor este elmentem.
— Öngyilkos közvetlen szomszédságomban! Megilletődtem, de fáradt szervezetem már alig reagált a borzalomra.

Mikor a sötét folyosón a kilencvenkilences szoba előtt elhaladtam, egyszerre kinyit az ajtó, egy vékony fény sugar fekküdt a szőnyegre és a következő pillanatban egy ismerős rendőrtisztviselő lépett ki.

— Bemehetek, megengedi?
Egy pillanatilag gondolkodott.

— Tessék, de ne bolygassa meg a rendet, mindennek úgy kell maradnia, ahogyan találtuk.

— Kicsoda?
— Valami fiatal ember... vidékről...

A szobát a plafondról egy villámkörte világitotta meg és amint beléptem, először is az ágyra esett a tekintetem. Meg volt vetve, de patyolat-fehérsége érintetlen. A mosdó előtt két rendőr, majd három fekete hátat láttam: három pincér, hálóingikre öltött frakkal, görnyedve néz a divánra.

Ott fekszik. Csinos, szőke fiatal gyerek, vagy huszonkétéves, felöltözve, kigombolt mellényvel és föltárt inggel. Homlokába lött, de már nem csurog a vére, keze mintegy belekapaszodik a revolverbe. Az orvos, aki közvetlenül mellette áll, különös arccal nézi, — majd mikor észrevesz, fejbiccentéssel üdvözlől és csak ennyit mond:

— Vége,

Ujból némaság. Nézzük a halottat, akit elevenen nem ismertünk.

— Nálam vaesorázott, — szól az egyik pincér, — de aig evett. Szomorú se volt, — husz krajcárt adott borraivalónak.

Megint csönd és sötétlenül nézzük a halottat.

— Hogy vették észre? — kérdeztem végül.

Sírva szóalt meg a szobaleány, akit eddig észre se vettem:

dolat is, hogy ami erkölcsi tökéletességét, az most talán megőrülök az udvari politika sivár taposómalmában. S van még egy skrupulusunk. Mi lesz a két férfiú közt fennforgó, elég éles politikai ellentétek? Apponyi veszi-e majd le a Wekerle szabadságát, avagy Wekerle simul-e majd hozzá az Apponyi óvatos klerikalizmusához? Annyi bizonyos, hogy a többség zagyvultsága, belső meghasonlottsága s az ebből eredő bénultság és tehetetlenség, szóval mindaz, ami a mostani helyzetnek előidézője volt, e kombináció megvalósulása esetén csak fokozódni fog.

BELFÖLD

A válság.

Budapest, augusztus 29.

A király ma délután elutazott Bécsbe és csütörtökön este vagy pénteken reggel tért vissza Budapestre.

Ma délelőtt a király még hosszabb kihallgatáson fogadta gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt. Azt hiszik, a miniszterelnök arról a kedvező határról számolt be az uralkodónak, melyet a gyors visszatérésre vonatkozó királyi elhatározás egy a közvéleményben, mint az összes politikai körökben is keltett. S hogy ez az elhatározás nem közönséges jelentőségű, az kiderül abból a keserű hangból is, melyet a bécsi sajtó egyik-másik organuma kommentálja. Még azt is felhozzák, hogy az agg uralkodónak egészségi szempontból is szüksége lett volna a friss levegőre való mozgásra, amihez a hadgyakorlatokon van legjobb alkalm. S a magyarok féltelensége még ettől is elvonta az agg uralkodót. A józan sajtó azonban, egy a bécsi, mint a budapesti, komoly megnyugvással fogadja a legmagasabb elhatározást, mert hiszen a hosszabb huzódó válság mielőbb való megoldása a monarchia mindkét államának elsőrangú érdeke.

Általában bizonyosra veszik, hogy a szeptember 3-án este visszatérő király még egyszer fogja fogadnia két Ház elnökeit, azonkívül Wekerle Sándort s a volt kabinet egyik-másik tagját. A sajtó egy része, talán nagyon is optimisztikusan, úgy látja a helyzetet, hogy a lefolyt tanácskozási sorrendjén mégis csak tisztult valamelyest. E szerint az ellenzék, miután tisztába jött vele, hogy a király a vezényleti nyelv tekintetében intranszigenz állásponton van, most már kezd

megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a nyelv-kérdés, mint megvalósíthatatlan, kihasítandó a nemzeti követelések csoportjából. Nekünk az ellenzék ilyen hangulatváltozásáról nincs tudomásunk s azt hisszük, hogy a helyzet optimisztikus megítélését megévesztettek egyes nyilatkozatok, melyeket rosszul értelmeztek. Mert ha az ellenzék nincs is a *mindent vagy semmit* álláspontján, de a semmivel mégsem hajlandó beérni. Már pedig az egész nemzeti harenak kezdettől fogva a nyelv-kérdés volt a gerince.

Az kétségtelen, hogy a király visszaérkezésének idejére a helyzet javulását remélik. De itt némi eltérést kell konstatálni a reményeségek között. Az egyik oldalon ugyanis azt remélik, hogy a magyar ellenzék fog addig megpuhulni, holott az ellenzék — s a valószínűségnek nagyobb jogán — azzal biztatja magát, hogy miután a király maga is tájékozódott már a helyzetről, a bécsi katonai körök felhagynak a rideg ellenzékkel. Remélnék itt és remélnék ott, — de mindenütt az ellenfél jobbik eszének előkezdését remélik. Lehet azonban, hogy mindkét irányban lesznek puhítási kísérletek. Bizonyos, hogy az angol király bécsi látogatása nem lesz akadály a újabb katonai tanácskozásonak, melyekbe a Bécsbe utazó gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt is belevonják. Viszont a pár napig tartó szélcsenget idehaza is felhasználják az ellenzékkel való megállapodás előkészítésére. Kivált Wekerle Sándor, gróf Apponyi Albert és Darányi Ignác kísérleteznek ilyen irányban. Valami nagy valószínűsége nincs azonban a kísérletnek, mert az ellenzék legtöbb tagja elutazott a fővárosból s szintén csak a jövő hét végén szándékozik visszatérni, mikor a politikai élet újabb fölelevenülése várható.

Egyébként: a király elutazott, a kifáradt békeangyalok a megérdemelt pihenést szomjaznak, az ellenzék sincs itthon, — most tehát átveszi a politika birodalmát a kombináltság, a fantázia.

(A király képviselője.)

Ha kell még újabb bizonyíték, hogy a király most már végleg lemondott a hadgyakorlatokon való megjelenéséről, hát most megjött a hír, hogy már képviselteséről is gondoskodott.

A félélválós Budapesti Tudósító jelenti: Mint értesülünk, Ferenc Ferdinánd főherceg szeptember 2-án Temes-Ujfalura utazik, hogy őfelségét a 7. és 12. hadtest zárgyakorlatain képviselje.

(A király elutazása.)

A király ma délben hosszabb kihallgatá-

son fogadta gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt, délután pedig elutazott Bécsbe. Mielőtt vonatra szállt, így bucsuzott Márkus József főpolgármestertől:

— A viszonylításra csütörtökön!
A miniszterelnök holnap reggel Hédervárra utazik s hétfőn Bécsbe megy, hogy résztvegyen az angol király tiszteletére rendezendő díszbeneden.
Lukács László pénzügyminiszter már ma reggel óta Bécsben van.

A *Neue Freie Presse* Budapestről a következőket jelenti:

A királynak az az elhatározása, hogy a délmagyarországi hadgyakorlatokon való részvételről lemondva, folytatja a válság megoldására irányuló munkát, ama politikusoknak a sikere, akik figyelmeztették a királyt arra, hogy az esetben, ha a válságot az angol király látogatása után is még tovább elhúznák, ezáltal a helyzet teletessen rosszabbodnék. Ez a körülmény azonban még nem jogosít fel arra, hogy a helyzetet optimisztikusan fogjuk fel. Ha az uralkodó szeptember 3-án ismét megjelenik Budapesten, ez még semmi esetre sem jelenti azt, hogy ezzel a válság véget ér, vagy pedig az új kormány meg lesz alakítva. Ellenkezőleg úgy áll a dolog, hogy ismét keresni fogunk valakit, aki megkísérli, hogy az ellenzék engedékenységére bírja. A király meggyőződhet arról, hogy az eddig kihallgatott politikuskok közül erre a szerepre egyik sem vállalkoznék, még Lukács vagy Darányi sem. Az átmeneti miniszterium teremt, úgy látszik, végleg eljötték. Ellenben arra törekcsenek, hogy a katonai kérdést teljes egészében nyugvópontoz juttassák.

(„A hadsereg közönsége.”)

Kathrein osztrák képviselő, mint Bécsből jelentik, A hadsereg közönsége címmel a következőket írta egy osztrák újságba:

Midőn a magyar képviselőházban a függetlenségi párt Kossuth vezetésével a radikális kisebbségek modern parlamenti fegyverrel át és obstrukciójával megakadályozta a véderőjavaslat tárgyalását akkor a kormány oly gyöngye volt, hogy a javaslatot, amár az osztrák Reichsrath nagy többséggel elfogadta, visszavonja. Azt hiték, hogy engedékenységgel csillapíthatják és meghajlíthatják az obstrukciókat. Amitől félni lehetett, az bekövetkezett s az obstrukciók most még merészebben még kíméletlenebbül igyekeznek céljukat az önálló magyar hadsereget megvalósítani. Stül Kálmán leköszönt és gróf Khuen-Héderváry jött a helyébe, aki kötelességének vélté, hogy könyörögve járuljon a függetlenségi párt vezére elé s kegyelméhez forduljon. Már ezzel is lehetett némi tevényt Kossuth leírta őt magáról s lehetetlenül teit minden parlamenti tevékenységet. A obstrukció ellenék keletette s még ma is kijelenti, hogy mindaddig nem hagy föl az obstrukciójával, amíg követeléseit nem teljesítik. Vajon fognak-e engedni és meg fognak-e hajolni a forradalom előtt? Azt hisszük és reméljük, hogy nem. Itt már Ausztriának is lesz beleszója. Az engedékenységnek nagyon szo-

— Ki vagyok önnek szolgáltató, — szolt, — mit tesz? — És ez a kérdés olyan volt, mint a hiuz leselkedése.

Nem tudtam beszélni és dühös voltam magamra. A lázas nyári éj, a bennem lappangó sirokkó-malária, a testi kimerültség, aztán az öngyilkos rémes látványa tönkreteit. Végre dadogva, nekem idegen, siket hangon meg tudtam szólalni:

— Ne vegye rossz néven meglepetésemet, nem ijedtem meg öntől, nagyszógos asszonyom, de beteg vagyok. Aztán anyni rémes dolgot élttem meg ma, — mellettnk a szomszéd szobában egy halott fekszik, — öngyilkos... Kár, hogy be mentem...

Az asszony csak néz és nem felel.

— Legyen nyugodt — folytattam — nem kell tartania kiváncsiságotról. Mit parancsol? Szó nélkül fejté ráta.

— Eggedül hagyjam? — kérdeztem és föl akartam állni, de visszarogytam, elszédültem.

Tagadólag intett. Csak rám meredt, majd sürgető kiváncsisággal és kiemelt hangsúllyal kérdezte:

— Meghalt?

Nem értettem meg mindjárt az összefüggést, — Igen.

És az asszony még mindig halkán, óvatosan, a szavakat egymástól elválasztva, sziszegte:

— Ilyen botrányt csinál a gazember...

Agyonkompromittálhatt volna! — Nem tudom, milyen arcot csinálhattam, mert elvégre, akinek elmondom a történetet, rögtön

— Csöngetett előbb, — olyan hosszán és sokat, — nem is akart az szegény meghalni, — alighanem megbolondult, különben csak nem csöngetett volna...

Most az orvos felém fordult:

— Ideges barátom, maga egészen halvány, menjen szépen lefeküdni... Jó éjt! Es kituszkolt.

Künt a sötét folyosón még megálltam egy pillanatra, kimeredtem a nagy négyzetes udvarra, amely fölé áthatlan fekete égbolt borult. Még mindig villámlott, tikkasztó rémes pokol, — igazán öngyilkosoknak való éjszaka. Az egész szállóka kihálva, csak a tüzölt alakját látni, amint a folyosókon szabályos lépésekkel végighalad.

Fáradt voltam, halálosan fáradt, és lázasságom vissza-visszajött. Nyelvem inyemhez tapadt és a szájbólom kigözögő hőséget az orromon éreztem.

Agya kíváncsítottam, mint a boldog haldokló. Szobám közvetlen az öngyilkos szobája mellett volt. Zselében jó sokáig keresgéltem a kulcsot, elfelejtettem, hogy el se vittem magammal. Oly lázas voltam, hogy nem is emlékeztem, hogy már a portásnál is szó volt erről, — mikor aztán kísérleties, halvány villámfénynél észrevettem a kulcsot, sokáig erőlködtem, hogy kinyissam az ajtót, pedig be se volt zárva.

Végre bent vagyok a szobában és gépiesen a villamoscsavarhoz nyulok, — végre világosság. Fölsikoltottam.

Az ágyam szelén egy szép, fiatal asszony gubbaszkodott, kék utcai ruhában, kalap nélkül.

Halvány volt, de olyan halvány, — szemében pedig különös elszánt tűz lobogott, vagyis inkább maga az egész szem lobogott, mint valami fekete tüzi göly, keményen, kegyetlenül és mégis irgalomért esedezve. Iszonyun szép volt, mint a klasszikus tragikum.

Mondtam már, hogy meglepetésemben fölsikoltottam.

Ő ülve maradt. Ajkát összeszorította, hogy a szája egyenes fekete vonalnak látszott. Rám meredt. Kézét tördölte, hogy szinte eltörte, — aztán mind a tíz ujját ugyanazzal a kétségbeesett erővel ajkaira szorította, — úgy rimánkodott, hogy hallgassak.

Szégyeltem magam, mert nagyon reszkettem, — mit gondol ez az asszony rólam, ha ennyire megijedek. De a kezem úgy reszkedett, mintha külön viitus-táncot járna. Szó nélkül a divánra rogytam, — aztán a kezemre ültem, ne lássa az asszony, hogyan reszek.

Egymásra néztünk. Nem ismertem, sohase láttam.

Végre megszólalt:

— Eltévesztetem az ajtót. Aztán nem merem kimenni. Beesetemről van szó. Anya és feleség vagyok... Maga pedig jó embernek látszik.

Különösen beszélt. Halkan, óvatosan, minden szót külön ejtett ki és az egyes szavak között lévő spáciumban az ajtó felé figyelt. Hogy kétségbe van esve, azt láttam, — de még soha ilyen kétségbeesést! Volt benne valami az erdei vadból, amikor az üldözö halál előtt az utolsó helyre menekül. Vagy-vagy.

Törvényesen védett

Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely úgy felnötteknél, mint gyermekeknél egy „állandóan rendezés-
sített” kelemes keltelettel idez elő. A gyomrot tisztítja és erősíti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedéssel
chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalommentes nem okoz és teljesen ártalmatlan. Elvezetés ize által kiszorította az összes
különböző hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarják szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevetelétől. — Egy teljes
doboz ára 50 fillér. Postán csak öt doboz vagy 4 kor-ért bérmentem. Egyedül készíti ERÁNYI BELA gyógyszerész

Budapest, VII. Károlyi-körút 5. szám. Kapható a gyógyszerészeknél.
Főraktárak: Lux Műhely, Muzium-körút 7., Dr. Egger Leo, Váci-körút 17., Török József, Király-utca és Andrássy utca, Károli-körút 10. szám, Károli-körút 10. szám, Fodor J., Marokkói-utca és Király-utca, Gara és Roth, József-körút 74., Molnár és Moser, Söröző-utca, Nerada Sándor, Kossuth Lajos-utca, Sebosi Lajos,
Andrássy-ut 78. Nyugati főraktár: Fodor Márton, Király-utca 41. és Váci-körút 10., Fodor J. „Sas drogeria” Kerepest-ut.

moru következményei lennének Ausztriára nézve; a forradalom diadalát és a pusztulás kezdetét jelentené. Ausztria-Magyarországnak elsődrendű érdeke megköveteli, hogy ragaszkodjon a hadsereg közönségéhez. Mindazt, ami ezt a közönséget megláthatná, a legnagyobb energiával vissza kell utasítanunk. Mindenesetre jó lesz, ha minden eshetőségre el leszünk készülvé.

(Wekerle-Apponyi-Tisza.)

Nem, mintha valami új kombináció volna, nem is, mintha valami nagyon jó forrásból kerülne: de egyszerűen csak köteleességből konstatáljuk, hogy a *Politikai Értésítő* a kibontakozáson fáradozó vezérkart ma kibővíti és *Wekerle Sándor* és gróf *Apponyi Albert* mellé odaállítja gróf *Tisza István* is. Az említett könyvomat azt mondja, persze sokkal több szóval, hogy egy *Wekerle-Apponyi-Tisza*-kabinetet a vezényleti nyelven kívül az ellenzék összes követeléseinek megvalósítását fogja magával hozni.

(Darányi — házelnök.)

Kissé szeszélyesen dobálják a kombinációk *Darányi Ignác*ot. Előbb hagyták egy kicsit pihenni, aztán első helyre dobták az összes miniszterelnökök közé, ma pedig azt mondják, hogy *Apponyi* helyére kerül, a Ház elnöki székébe. És *Apponyi*? Hova kerül ő?

(Osztrák okvetetlenkedés.)

St. Pölten, augusztus 29.

A német népegyesület mai ülésén a polgármester és *Völkel* képviselő foglalkoztak a magyarországi politikai viszonyokkal s az utóbbi a többiek közt a következőket mondotta:

— Ausztriában nem működik a parlament s a miniszterek a 14-ik paragrafus alapján kormányoznak. Magyarország azonban szakadatlanul dolgozik Ausztria rovására a főmonarchia szétrombolásán. Mindennapon tenni kell tartani a hadsereg egységét, mert Ausztria nem hajlandó folytatni áldozatokat hozni Magyarországról. Egybe kell hívni a parlamentet s nem szabad megengedni, hogy a lakosság megkérdése nélkül történhessenek meg az a sajnálatos dolog, hogy a katonaságot tovább tartják szolgálatban.

A gyűlés ilyen értelmű határozatot fogadott el.

KÜLFÖLD

Fejedelmek találkozása. Az orosz cár és cárné, valamint az angol király szeptember közepén, tehát nem sokára az uralkodók bécsi látogatása s a cár római utja után találkozni fognak a fredensborgi kastélyban.

Drezdában szeptember hó elsején sok német fejedelmek gyűl össze, mint György király vendége. A fejedelmek élén ott lesz a német császár is, legidősebb fiaival együtt.

Bukarestbe a cárt szeptember végén várják.

tudja, hogy van öszelűgés az öngyilkos és a hölgy között, — de én csak most értettem meg. A nő pedig folytatta:

— Nem hittem, hogy megteszi... Kicsavartam volna kezéből a revolvert...

És csak most vette észre, hogy fölösleges dolgot árukt el, — kissé zavarba jött, elpirult, amint még elpirulni sohase láttam: mintha nyakából lassu-lassu hullámokkal emelkedett volna a vér az ajkig, az orrig, a szomig, végül előntötte a hajatövét.

— Elárul? — kérdezte halkán. — Itt vagyok. Mikor a lövés eldördült és láttam, hogy vérzik az a gazember, — (majd gyűlölettel javította ki magát) — az a számár, a csöngettyűhöz szaladtam és csöngettem. A csöngettyű hangjára magamhoz tértem és kiszaladtam, hogy ott ne érnének. Eltévésztem. Ide rohantam be. Aztán már nem mehettek ki, mert jöttek.

Es mindezt egyformán halk és figyelő hangon mondta el.

— És miért? — dadogtam végre.

Az asszony vállat vont.

— Féltékeny volt, — és ilyet tenni! A hitem, a családom... Különbön öntől függ, uram... Elárul? — kérdezte egyszerre egész élesen és kihívóan.

Szinte magam előtt látom reszkető, hadonázó kezemet, amint fölemeltem és odamutatok:

— Mossa meg a kezét... véres...

Lábujjhegyen a mosdóhoz lépett és — sohase felejttem el — megszagolta a szappant, mielőtt használta.

E látogatás elsődrendű politikai jelentőségű s hozzá fog járulni a status quo biztosításához a Balkánon. Az orosz politikában való változás pregnáns kifejezésre fog jutni a cár látogatásában is.

A német császár legújabb beszéde. Kasselben, Hessen-Nassau tartomány mai disztribúcióján a császár beszédét mondott, amelyben megköszönte Kassel lakóinak a szives fogadást. Megemlékezett a kasseli gimnáziumban *Hinzpeter* vezetése alatt folytatott tanulmányairól, amelyek képessé tették őt, hogy vállaira vegye azt a munkaterhet, amely napról-napra fokozódó súlylyal hárul reá. E mellett akkoriban tanítóközül bizonyára senki sem látta tisztán azt, hogy mily óriás munkaterhet és nyomasztó felelősség súlyosodik arra, aki ötvennyolc millió életért felelős. Hogy azonban a munkában eltöltött élet második termésetelőd vált, azt a kasseli földnek köszöni. A császár ezután gróf *Zedwitz*nek a tartomány körül szerzett érdemeivel foglalkozott.

A Balkán lángban.

Budapest, augusztus 29.

A beiruti amerikai alkonzul (Magelsen az ő neve) él, amint ezt maga a konstantinápolyi amerikai követ bizonyítja a *washingtoni* külügyi hivatalhoz küldött táviratával. Mint *Oister Bay*-ből jelentik, *Roosevelt* elnök rendkívül örül ugyan, hogy az alkonzul él, de hír szerint mindemellett sem változtatták meg azt a parancsot, hogy az európai hajóraj Beirutba menjen. *Hay* államtitkár nem tért vissza nyári tartózkodási helyére, hanem *Washingtonba* utazott.

Mondanunk sem kell, hogy az amerikai alkonzul meggyilkolásáról szóló hír módfelett fölzúgatta Amerika közvéleményét. A lapok azt követelik, hogy az Unió üzenje meg a háborút Törökországnak, néhány lap pedig már azt is tudni véli, hogy *Roosevelt* elnök ultimátumot készít elő, amelyben azt követeli Törökországtól, hogy a keresztény lakosság sorsát javítsa meg. Ebben a hírből, mint minden Amerikai hírből erős a tulzadás, de nagyon valószínű, hogy Amerika, amely egy orosz város zsidó lakosságaért akkora akcióra volt kész, akcióra fog lépni néhány millió kereszténynek a sorsáért is. Akcióba fog pedig lépni gyorsan, határozottan, például mutatván a szeszátárkodásba beleutaladó, enervált európai diplomáciának. *Washingtonban* híre jár, hogy ha Törökország nem teljesíti haladéktalanul az amerikai követeléseket, a Beirutba rendelt hajóraj parancsot fog kapni, hogy egy vagy két kikötőt megszálljon s a követelések teljesítéséig megszállva tartson. Ez esetben az amerikai követet visszahívják s az angol nagykövetet bíznák meg a követés ügyeinek vezetésével.

Az amerikai hajóhadhoz tartozó *San-Francisco* és *Brooklyn* páncélos cirkálók tegnapi este Nizzából Genuába vitorláztak, hogy ott a *Machias*

— Iboya... francia szappan, — konstatalta és rá m nézett.

Mikor aztán megtörölte a kezét, hozzám lépett és felém nyújtotta jobbját:

— Köszönöm.

Önkéntlenül a kezére néztem és a véres hely most különösen fehér volt. Eszrevette pillantásomat, szintén odanézett és ekkor — emlékszem — citálni akartam:

— A vér különös folyadék.

De ebben a pillanatban mintha homlokomat, szememet, arcomat egy véres hullám öntötte volna át, minden sötét lett és én elvesztettem eszméletemet.

Mikor magamhoz tértem, már világos volt a szobában. A divánon feküdtem, fejemen borogatás, előttem egy székenült az asszony, jobbával halántékomat vizsgálta. És barátságos érdeklődéssel kérdezte:

— Jobban van már, ugyebár?

Egy félóra múlva eltávozott. Előbb megnéztem, jár-e valaki kiunt a folyosón. Eszrevetlenül juttott szobájába, de mielőtt elment, ideadta zseb-kendőjét. Véres volt.

— Tegye el számomra, nem akarom eldobni, se kimosatni, de otthon se tűrhetem. Talán jön idő, hogy visszakérem. Addig ne ösmerjen rám, ha találkoznak.

Hát természetesen, hogy megfeledezett a véres zsebkendőről, amely még most is nálam van. Illoszt brüsszeli csipke, nagyon hercig mintával.

ágyunaszáddal egyesüljenek s együttesen Beirutba menjenek.

Konstantinápoly, augusztus 29.

Csükbi jelentések szerint a legutóbbi napokban *Sisica* mellett, Üszkübtől délnyugatra és *Varpino* mellett, *Kumanovótól* keletre bandaharok folytak. A bandák a hegyvidékre menekültek. Üszkübtől délnyugatra bandák merültek fel, melyek egy rakatnize mohamedán mezőrt, három kornazisalanaj mohamedánt és három mauzarikai csendőrt meggyilkoltak. Nyolc százdot Pusztabrezincéba. *Patiskaba*, *Hadjilalba*, *Diolebo*, *Kuristába* és *Kozlébe* küldtek. A bandák továbbá, hír szerint, a Fekete-tenger melletti *Tuiciában* az orosz hajóraj távozása után levegőbe röpítették a világitótornyot és ehamvasztották az őrházat. Minthogy attól tartanak, hogy kedden, a szultán trónralépésének évfordulóján itt és másutt bolgárok dinamitmerényleteket követelmenek el, megfelelő óvintézkedéseket tesznek. — A királiszei szandáksban kitört mozgalom elnyomásával először *Omer Rusdi* basát, azután *Naszir* basát és *Szemei* basát akarták megbízni Most híre jár, hogy *Ibrahim* basára, a szeresi 9. hadosztály és a bolgár határon levő haderők parancsnokára fogják bízni ezt a feladatot.

Berlin, augusztus 29.

A *Lokalanzeiger*nek táviratozák Üszkübből, hogy az ott elvonuló zászlóalj katonasága ma belélt az osztrák-magyar konzul ablakaiba.

Konstantinápoly, augusztus 29.

Prirenéből nyugtalanító hírek jönnek, mert az albánok, akiket a török kormány tegyverrel látott el, most a török csapatok ellen fordulnak.

A *pankai* katonai iskolában az összes harmadéves tanulókat tisztekké neveztek ki és a csapatokhoz osztották be. A tanfolyam csak három hónap múlva ért volna véget.

Konstantinápoly, augusztus 29.

Báró Marschall német nagykövetet és *Szinoujev* orosz nagykövetet ma a szultán a szelamlík után kihallgatáson fogadta.

Konstantinápoly, augusztus 29.

A Monasztirból visszahitt *Omer Rusdi* basa helyébe *Masir* basát neveztek ki a monasztiri viláletben garázdaikó bandák elnyomására kirendelt csapatok parancsnokává. — A keleti vasutak forgalma semmi zavart nem szenvedett. A forgalmat egyáltalában nem szándékoznak megszüntetni. A vasutak üzretét jelentékenyen megerősítették. — A drinápolyi keresztények állítólagos lemeszárlásáról szóló szófiai jelentés teljesen alaptalan. Nem is voltak ott rendezvarások.

Konstantinápoly, augusztus 29.

Az a külöldön elterjedt híresztelés, hogy a szalonkii pályaudvart legbe röpítették, teljesen alaptalan. Sem a porta, sem a diplomáciai missziók sem pedig a keleti vasutak igazgatósága nem kaptak erre vonatkozó jelentést.

Szófia, augusztus 29.

Ideérkezett jelentések szerint a felkelők a *Jamboli* és a Fekete-tenger közti határszéli vonaton elpusztították a török őrházat, úgy, hogy a határ *Drinápoly* felé egyideig nyitva volt. Hír szerint a bolgár kormány a határkordont két zászlóaljjal meg fogja erősíteni.

Belgrád, augusztus 29.

Péter szerb király *Stepánovics* ezredesnek, a kragujeváci hadosztály parancsnokának üdvözlő beszédére a következőket felelte:

— Nincsen kizárva, hogy a hazának szüksége lesz a szerb tisztek szolgálatára. Nagyon nehéz és végzetes időben élünk és nagy ügyességre, körültekintésre és energiára van szükségünk, hogy a szerb állam hajóját biztos kikötőbe vezessük.

Macedóniából a főkelőknek két kisebb diadalt jelentik. *Udovisz* és *Zevna-Voda* mellett megverték a főkelők a törököket s elvetek tőlük hetven puskát. Ellenben *Kicevo* mellett megsemmisítettek egy főkelő-bandát.

Konstantinápoly, augusztus 29.

A beiruti amerikai alkonzul meggyilkolásának híret hivatalosan megafolják. Az a jelentés is alaptalan, hogy a Fekete-tenger melletti *Midiát* komité bandák szállították volna meg.

London, augusztus 29.

A beiruti amerikai alkonzul meggyilkolásáról szóló távirat, a távirat chiffrézálásában elő-

FÉNYKÉPÉSZETI MŰKEDVELŐKNEK

Kitűnő fényképeszeti szalon- és utazó apparátusok új, feltűnő pillanati kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BECS, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapítottott 1854-ben.

fordult hiba következtében, vétesnek bizonyult. Nem az alkonzul meggyilkolásáról, hanem gyilkossági kísérletről van szó. Egy ismeretlen egyén rálőtt az alkonzulra, de a golyó nem találta őt, hanem egész közel ment el mellette.

Ennek dacára s annak dacára, hogy a török hatóságok a szerencsétlen fölökötetik, Amerika népi rendkívüli izgatottságra hozta ez az esemény. Washingtonból ide érkezett hírek szerint Roosevelttel a helyzetet rendkívül aggasztónak tartja, mert a szultán képtelen a rendet fenntartani. Amerika aggódik a Törökországban élő 1500 amerikai állampolgár életéről. A newyorki sajtó egyhangulag érélyes eljárásra ösztönzi Roosevelttet s azt követeli, hogy ne engedje meg a megigérendő elégtétel mesterséges halasztását.

Az a keleti expressz-vonat, mely tegnapelőtt délután 6 órakor Konstantinápolyba érkezett, két vagonot vitt 18 sebesülttel nagyobbára török asszonyokkal és gyermekekkel. Többnyire fejkönn és lábukon voltak megebesültve. A betegeket a német kórházba vitték. A hét halottat a kuleti-burgaszi állomáson hagyták, hogy temessék el.

A nemzetközi hálókocsi-társaság hozzánk küldött nyilatkozatában kijelenti, hogy a megtámadott vonaton a hálókocsinak és kaluzának, valamint utasainak semmi bajuk sem esett. A dinamit nem is a konyhában volt elhelyezve, hanem egy III. osztályú kocsi alatt s a főkeldőknek az volt a céljuk, hogy ezt a kocsit akkor robbantják föl, mikor ez a vonat a burgaszi állomáson találkoznia fog egy öt átvonuló katonai vonattal s az állomáson a dinamitos-kocsi a katonákkal telt vonattal mellé kerül. A pokolgép a kijelölt időn túl robbant föl husz perccel, amikor az állomáson már keresztülment a vonat.

A cár látogatásai.

Budapest, augusztus 29.

II. Miklós orosz cárnak Bécsben és Rómában teendő látogatásairól még mindig a legellentmondóbb hírek keringenek. Csak néhány nap előtt jelentette egy bécsi lap egy különben is megbízhatatlan londoni forrás nyomán, hogy az orosz uralkodó bécsi látogatásának időpontja vélegleg szeptember végére van megállapítva.

Tegnap pedig a *Pol. Corr.*, nyilván sugalmazott pétervári közlés nyomán, azt jelentette, hogy a cár római látogatása csak október végére van terelve véve. Mivel pedig a cár bécsi látogatása és római útja között tagadhatatlanul legalább is külső összefüggés van, azok időpontjai tehát nem eshetnek messze egymástól, azt lehet a *Pol. Corr.* ezen hírből következtetni, hogy az orosz uralkodó látogatása a bécsi udvarnál szintén csak októberben fog megtörténni. A cár látogatásairól hivatalosan még semmi közlés sem történt, így tehát be kell várni a hivatalos pétervári híreket. Időközben azon fárának a politikusok itt is, ott is, hogy a cári látogatás jelentőségét magyarázzassák. Kétségtelen, hogy a küszöbön álló uralkodói találkozások politikai jellegűek. A cár bécsi látogatása fölött megindult politikai kombinációk közül megeredménytelül egy angol lapnak a következő híre, amelyet bécsi tudósítója állítólag udvari körökől ismert:

A tudósító kiemeli azt, hogy a cár találkozása *Ferenc József* királlyal elsőrendű politikai jelentőségű és hogy a miniszterelnökök jelenlétében arról fognak tanácskozni, vajjon a balkáni helyzet rosszabbodása és a Bécsbe érkezett azon hírek folytán, hogy egyes balkáni fejedelmek élete komoly veszélyben forog, nem volna-e helye érélyes európai intervenciónak. *Ferdinánd* fejedelem az utóbbi napokban fenyegető leveleket kapott, amelyekben bejelentik, hogy a levegőbe röpítik azt a vonatot, amely őt visszaviszi Bulgáriába. Bécsi vezető politikai körökben állítólag igen aggasztónak tartják a macedóniai lázadás terjedését és nem ejtik magukat csalódásba a helyzet komolyságát illetőleg, amely *tegyeres közbejártást* tesz szükségessé.

A felelősség e jelentésért az említett angol lapra hárul. A két uralkodó találkozásának mindenesetre lesznek bizonyos politikai következményei, amit gróf *Lambdorff* bécsi látogatása is bizonyít, de mindenesetre korai volna már ma határozott fejtegetésekbe bocsátkozni a találkozás természetét és eredményét felől. Rómába október 29-án érkezik a cár. Híre jár, hogy a cárné is elkíséri, akinek korábbi egészségi állapota volt az oka, hogy a már májusban tervezett látogatás elhalasztott. Oroszország vatikáni követe, *Gubaszov* közli, hogy a cár meglátogatja a pápát is, aki már most örül ennek a látogatásnak. Biztosra veszik, hogy X. Pius pápa nem fog ragaszkodni azokhoz a formalitásokhoz és diplomáciai fikciókhoz, amelyeket *Rampolla* bíboros államtitkár követelt a Rómába érkező külföldi államfőktől. A cár

tiszteletére nagy tengeri hadgyakorlat lesz Nápoly mellett. A florenai kolónia meg akarja hívni a cárt az ottani új ortodox templom felszentelésére.

A bécsi és római látogatásokkal egyidőben meg akarja látogatni Oroszország uralkodója a romániai fővárost is. Erre nézve sincs még megállapítva a pontos idő. A napokban a berlini *Post* bukaresti levelezője beszélgetést folytatott egy mervéd diplomáciai személyiséggel. Arra a kérdésre, hogy micsođa politikai jelentőség tulajdonítandó a cár viszontlátogatásának, a következő választ kapta:

— Nézetem szerint e látogatásnak igen lényeges és nagy horderejű jelentősége van. Nagy, a közvélekedésben még eléggé nem méltányolt változásnak kellett beállania Oroszország Balkán-politikájában, hogy *Miklós* cár mint *Károly* király vendége megjelenhessen a *Dumbovica* partján. Még nem is oly nagy ideje, hogy Pétervárot nagyon rossz néven vették Romániának a hármas-szövetséghez való közeledését, különösen Ausztria-Magyarországra való szoros támaszkodását. Az al-dunai királyság létezése éppenséggel nem illett bele a Nagy Péter által inaugurált és III. Sándorig többé-kevésbé fenntartott keleti politikába. Egy beelőleg konszolidált, katonailag jól szervezett államélet a Balkán felé, amely azonkívül a Nyugat felé gravitált, ipso facto utójában állott az európai Keleten a cár korábbi politikájának. Abban a pillanatban azonban, amidőn a Néva partján rájötték, hogy ez a politika elavult és hogy jövőben a széles Kelet felé kell irányulnia Oroszország törekvéseinek, meg volt adva a lehetőség is annak, hogy a Romániát illető fellegásoknak is más irányba kell terelődniük.

Oroszország hódító politikája Kelet-Ázsiában megferehette, sőt meg is barátkozhatna egy új balkáni béketényezővel; hisz Oroszország most majdnem ugyanazt akarja, ami az új román politika sarkpontját képezi: a status quo biztosítását a Balkán-félszigeten. És ezzel a nappal vette kezdetét az a politikai fordulat, amely pregnáns kifejezést nyer a cárnak Bukarestben teendő látogatásában.

A *Post* ezekből a közleményekből azt következteti, hogy Oroszország a status quo fenntartásához, tehát az európai Törökország fennállásához is feltétlenül ragaszkodik és Ausztria-Magyarországgal egyetemben minden erejét ennek a feladatnak akarja szentelni. Vajjon azonban ezeket a jó szándékokat nem dönti-e halomra a tények hatalma? Vannak szituációk, amelyek a kényyszerűség csak egy utat enged a menekülésre.

HIREK

Sok a proletár.

— A beiratások alkalmából. —

Minduntalan felhangzik a panasz: sok a proletár. Sehoh a világon nincs annyi ur, mint minálunk, sehoh annyi diplomás éhez, annyi adósságcsináló „doktor”, aki mind várja a klienset, betegeit, a hivalt, a sült galambot. És minthogy a zűlt sok, a sült galamb pedig kevés, egyre szaporodik az elkeseredett urak, az öngyakkal meghasonlottak száma. Mert ezek elől az állás és kliens nélküli urak elől el van zárva a munka mindenért vizaszt adó, mindenért kárpótoló áldás. Illetőleg ők maguk zárják el maguk elől. Ők ugyanis csak olyan munkára vállalkoznak, amire a diploma képesíti őket; az olyan, amelyhez csak egészséges, erős kéz, kitartás és szorgalom kell: derogál nekik. Hiszen azért jártak gimnáziumba, hogy urak legyenek és az ur akkor is ur, ha nincs mielő megélnie, ha éhezik és nyomorog, ha csak a legnagyobb találékonyssággal és ötletességgel, a különféle kölcsönök legváltozatosabb kombinálásával tud megszerezni annyit, amennyi a külső szín megóvásához okvetlenül szükséges. Nincs annyi bátorsága, hogy szembeszálljon a társadalmi előítélettel és az egykori, de zoldágra vergődött iskolatársak szánakozó mosolyával.

Mert ne álltassuk magunkat. Társadalmunk hipokrita. Nem győzi hangoztatni a munka dicső voltát hirdető frázisokat, de elhallgatja azt, hogy munkán tulajdonképpen csak olyat ért, mely fehéren hagyja a kezét. Persze, mert hiszen a társadalom is görögül és latinul tanult, vagy legalább taníttatja utódait. És így, amíg egyre panaszodik, hogy sok a proletár, addig nyakra-főre építteti a

miniszterrel a gimnáziumokat. Nem mulik el év, hogy ne nyílnék meg gimnázium valahol. Nemesak nagy városokban, hanem Mucsán is. Mert urakat akar nevelni Mucsá és urakat Piripócs is, urakat minden falu és minden mezőváros, hogy minél hamarabb elkövetkezzék az a boldog idő, mikor csakis ur fogja lakni Árpád örökét. Majd ha nem lesz azután munkáskéz és az urak éhesek lesznek, legfeljebb egymást eszik meg. Máris türethetetlen szinte a diplomák konkurrenciája. A sok, pergamenttel büszkélkedő ur máris ferde szömmel néz egymásra és nem ritkán hallat olyan hangokat, melyek nagyon emlékeztetnek az éhes fenevadak fogcsattogtatására.

Urak, sokan vagytok! Urak, gondoltjátok meg, hogy jobb kéréses tenyérről légy, fehér kenyeret enni, mint a fehér tenyérrel kölcsönért nyujtogatni. Urak, ne rohanjatok gyermekeitekkel olyan megrémült arcra a gimnáziumok felé, rettegve attól az eshetőségtől, hogy nincs több hely. Bár ne volna sok, nagyon sok gyermek számára. Ki tudja, mennyi keserű csalódástól menekülnének meg...

Es gondoltjátok meg, urak, kik gyermekeitekből is mindenáron urat akartok nevelni, hogy nem a doktori cím teszi az igazi urat. Gondoltjátok meg, hogy az aranybányának sem a diploma a legtöbb ércet kiverő csákánya. Mértetlen kincseket rejt az áldott magyar föld magában és ezeket kiaknázásához más tudás kell, mint amilyent a görög és latin nyelvek studiuma nyújt. Gondoltjátok meg, hogy nincs ország, melyet ipari célokra jobban ki lehetne használni, mint édes magyar hazánk, és nincs ország, mely ebben a tekintetben kevésbé ismerné embecset, mint a miénk. Persze, mert a görög és latin nem adja meg a kellő felvilágosítást... Ne gimnáziumok, hanem minél több ipar- és földmives-iskola felállítására kényszerítetek a minisztert! S ne feledkeztek meg a reális pályákról sem, melyek a különböző műszaki pályákra készítenek elő, a reálisokokról, melyek a klasszikus nyelvek helyett a modernekre helyezvén a fésulyt, már ezzel is közelebb hozzák növendékeiket a gyakorlati élet szükségleteihez. Ne rémítsen az a gondolat, hogy fiatalban a jog-, az orvosi tudomány, vagy a filozófiának kitűnő bajnoka veszt el, mert ha kitűnnék később, hogy tehetsége inkább a humaniorákhoz vonzza, akkor sem vesztett semmit, minthogy az ötödik osztálytól kezdve a reálisok is tanít már latint. És a reálisoktól végzett, de latinul is tudó ifjunak az a nagy előnye van, hogy reális ismeretét folytán nem csak szárnya van a röpülésre, hanem erős lába is a járásra. És az élet nem csak röpülésből áll, hanem keserves járásból is, még pedig olyan talajon, mely rémítően görögnyös és csakhamar kifárasztja azt, kinek lába nincs hozzáedzve a kemény munkához.

Latin és reálisok! Ezt nem is tudtuk, mondják rendezen a szülők, kiket felvilágosítanak. Es ez a baj! Kell, hogy tudják. Fel kell világosítani mind. Es legyen a reálisok még reálisabb! Hozassék közelebb az iparisokhoz. Helyeztessék benne nagyobb súly a gyakorlati ismeretek elsajátítására, a kéziügyesség fejlesztésére. Ne álljanak végzett növendékei tehetetlenül, ha egy szegnek beveréséről, a leprimitívebb technikai vagy mechanikai munka elvégzéséről van szó.

Ilyen irányban molesztálja a közönség a minisztert, a helyett, hogy szakadatlanul új gimnáziumok felállítására kényszeríti. Ur van már elég, most már mivel, intelligens munkásokra volna szükség. Férfiakra, kik nemesak az ország kincseinek elprédálásához, hanem gyarapításához is értenek. A fehér kezek tulajdonlag számban villognak már felénk, itt az ideje, hogy erős, kéréses tenyerűek tartkítsák az egyhangu látványt. Kimivelt lélek — és erős, kéréses kéz olyan szövetség, melyből csak áldás fakad úgy az egyesekre, mint a közönségre. A haladás zászlója az a bizonyos zászló, melyet a vezércikkéből, pohár-

köszöntőkből és más egyéb frázisokból már az unalomig ismerünk. De hiány csak akkor hiszünk majd benne, ha ilyen erős, de művelt lelkek dirigálta kezek fogják lobogtatni. Így hát nem volna talán egészen felesleges, ha a szülők is gondolkoznának kissé ilyesmikről a beiratások alkalmával és nem rohannának olyan eszeveszetteen a gimnáziumok, az urak és proletárok túltömött előkészítő-iskolája felé.

Roboz Andor.

Budapest, augusztus 29.

— **BUDAPESTI NAPLÓ** Augusztus 31-ikén új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetes ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Isabella* főhercegnő a védnöksége alatt Alsó Tatrafüreden megtartott hangverseny alkalmából a szepes szombati Vörös Kereszt-Egyleti mentőház javára 300 koronát adományozott. — *Argay* János, a Vörös Kereszt Egyesületét irdaigazgatója szabadságáról visszatért. — *Dr. Pfeifer* Gyula nőorvos szabadságáról visszatért és gyakorlatát ismét megkezdte.

— **A görög király útja.** *Marienbad*-ból jelentik: A görög király, miután szíves bucsút vett az angol királytól, aki őt elkísérte a pályaudarra, ma délelőtt *Kopenhágába* utazott.

— **A király elutazása.** Tiznapit itt időzése után a király ma délután Bécsbe utazott, hogy a *Marienbad*-ból odaérkezéskor *Edvárd* angol királyt fogadja. A pályaudvaron a felség fogadására díszmagyarban jelentek meg: *Márkus József* főpolgármester, *Rudnay Béla* főkapitány és *Ludvígh* Gyula államvasuti elnökgazdát, akik a királyi váróteremben várakoztak. Kísérőinek tagjai közül érkezése előtt megjelentek a pályaudvaron *Bolfras* tábornok, *Liechtenstein* herceg főudvarmester, *König* Gyula kabinetirodai főnök, *dr. Kerzl* udvari orvos stb., akik a pályaudvaron foglaltak helyet, a szalonkoesi előtt, *Doroczay* állomásofőnökkel és *Kolossa* Géza rendőrfelügyelővel. A felsége kocsija néhány perccel az indulás előtt robbogott a pályaudvar elé s vele jött gróf *Paar* Ede lovassági tábornok. A kocsiról leszállva, az udvari váróterembe lépett a király és először *Márkus József* főpolgármestert szólította meg és a legutóbbi tüzkatasztrofára tárgyában intézett hozzá több kérdést. A főpolgármester elmondta, hogy tegnap már megtekintette a leégett ház belsejét és hogy mily borzalmat kelt a nézőben az a pusztulás, amit a rémes tűz idézett elő. Előadta a főpolgármester, hogy tegnapelőtt este a Déli vasút épületében tűz, tegnap pedig a Kerepesi-úti bazárban benzinrobbanás volt. A király megkérdezte, hogy nincs-e a két esetnek is emberáldozata. Mire a főpolgármester jelentette, hogy a Déli vasutnál a tűzőn kívül más baj nem volt, a benzinrobbanásnál azonban már egy könnyebb és egy súlyosabb természetű sebesülés is történt. *Rudnay* főkapitánynak a rendőrség működését dicsérette meg a király. Félnégy előtt öt perccel jelentette *Ludvígh* Gyula államvasuti elnökgazdát, hogy az indulás ideje elérkezett, mire a király *Márkus* főpolgármestertől *viszontlátásra csütörtökön* szavakkal bucsuzott el és *Liechtenstein* herceg főudvarmester, *Kerzl* udvari orvos, *Schiessl* lovag, a kabinet-iroda főnöke, valamint a két főhadsegéd kíséretében felszállt a vonatra, amely pont félnégy órakor elindult. A vonatot *Ludvígh* Gyulan kívül *Décsey* Lajos üzletvezető, *Lendvay* Márk, *Stejskal* Lajos főfelügyelő és *Winkler* Géza főmérnök vezetik.

— **A budapesti Rákóczi-ünnep.** A budapesti Rákóczi-ünnep nagybizottsága ma délelőtt népes értekezletet mondott, hogy az október 11-ére tervezett Rákóczi-ünnep gyűlése elé Kornai István indítványára új határozati javaslatot terjesztene, amely a Rákóczi hazatérőknél nyilvánító törvény megszüntetését és Rákóczi hamvainak hazaszállítását fogja kérni a törvényhozástól. Ezt a kérelmet nemcsak az országgyűlés elé fogják juttatni, hanem *küldöttségleg a király elé is.* A királyt ugyanis arra akarják kérni, hogy az országgyűlés által a Rákóczi-ünnep ellogadótt törvényt királyi jogával szentesítse.

— **Hadgyakorlatok Pestmegyei.** Tegnap ért véget *Dabason* a 32. és 68 gyaegyzetek és a 13. huszárezred nagygyakorlata. A szépen sikerült gyakorlatokat *Lobkowitz* Reszó herceg vezette, aki hadsegédével, *Szirmay* Sándorral együtt az idő alatt *Halász* Zsigmond országgyűlési képviselő vendége volt. Hétfőn, 31-ikén, az 1. honvédszászárezred érke-

zik *Dabasa*, hogy résztvegyen a honvédség nagygyakorlatában. Velük jön *József Agost* főherceg is, aki szintén *Halász* Zsigmond vendége lesz.

— **A pápai államtitkár.** Az eddigi jelentésekkel ellentétben most az a hír érkezik Rómából, hogy az új államtitkár kinevezése a legközelebbi jövőben még nem fog megtörténni. Az államtitkári teendőket ezidőszent m. *Merry de Val* látta el mint helyettes államtitkár. Ő azonban csak a kevésbé fontos ügyeket intézi el, mert a jelentékenyebb kérdésekben a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjának tizenhárom bírónoktagja intézkedik. Ennek a kongregációnak m. *Gasparri* a titkára, aki vagy tizenöt esztendeig volt kánonjogi tanára a különböző francia egyetemeknek. M. *Gasparri* igen nagy tudományú és széles látókörű, modern ember, akinek egyházi munkái a tudományos irodalomban is kiváló nevet szereztek. M. *Gasparri*, dacára magas állásának és nagy tudományának, a lehető legyszerényebb jellegű emberek egyike.

A pápa ez idő szerint minden figyelmét a vatikáni ügyeknek szenteli és ez a munka minden percét alaposan le is foglalja. A napokban egyik bizalmas embere megkérdezte, hogy nem szándékozik-e uralkodói programját valami hivatalos formában nyilvánítani: amire a szentatyja azt felelte, hogy előbb tájékozódnia kell az ügyekben s csak akkor gondolhat aztán ilyen nyilatkozat megtételére. Ezek szerint tehát a közel jövőben nem várható olyan pápai bulla, amely X. Pius pápai programját és uralkodói álláspontját körvonalozza.

Híre jár a Vatikánhoz közel álló körökben, hogy közvetlenül az államtitkár kinevezése után nagy változások lesznek a vatikáni diplomáciában is. Így m. *Merry de Val* Bécsbe fog menni nunciusnak. A monacoi nuncius pedig Lisszabonba küldik. *Rampolla* valóságos Spanyolországba megy nunciusnak, mert a Vatikánból el akarják távolítani. Mindezek azonban csak feltételek, mert tulajdonképpen senki sem tudja, hogy mi fog történni.

— **Kossuth ünnep.** A sepsizentgyörgyi Kossuth Lajos-asztaltársaság augusztus 25-ik napján, Lajos napján látogatott gyűlést tartott dr. *Fene* István városi tisztügyész előnöke alatt. A Himnusz előnéke után dr. *Nagy* György mondott költői szárnyalás beszédet, *Fadgyas* Jenő, *Nagy* Imre és *Hadnagy* Antal énekkel és szavalattal gazdagították a műsort.

— **André.** A vakmerő légbajós szelleme még mindig kísért. Egy aránykereső, aki egészen az északi sarkvidéget batol, állítólag maradványokat talált az *André*-féle északsarki expedícióból és magával hozott ballonrészeket. Azt mondja, hogy a *Mackenzie*-öbölben találta őket.

— **Az E. K. E. közgyűlése.** *Brassó*-ból táviratozzák: Az *Erdélyi Kárpát Egyesület*nek holnap Brassóban tartandó közgyűlése az egyesület tagjai mindelelől ma délután ideérkeztek. A pályaudvaron a brassói magyarság száza menő közönsége fogadta a vendégeket. Gróf *László* István főispán és dr. *Zakariás* János ügyvéd üdvözlő szavaira báró *Feilitzsch* Artur, az egyesület elnöke válaszolt, méltatva a brassói magyarság nemzeti hivatását. A vendégek elszállásolása után az E. K. E. tagjai óriási közönséggel együtt kimentek a *Cenk-hegyre*, a milleniumi emlékhöz. Ott báró *Feilitzsch* Artur az E. K. E. nevében és dr. *Fried Vilmos* a Liptóvárosi Kaszinó nevében koszorúkat helyeztek a szoborra. Báró *Feilitzsch* hatás beszédében az aktuális politikát is érintette, önzetlen hazafiságra és szelreterre buzdítván a jelenvolókat. A brassói magyar dalárda a *Himnusz* és a *Szózatot* énekelte és a közönség is vele énekelt. Este a *Cenk-tetőt* kivilágították. A színházban nagyszabású hangverseny volt, amelyen nagy közönség vett részt. A hangversenyen *Tuschelné* Bexheit Lilly felolvasása nagy tetszést aratott.

— **Vargha Gyula a külföldön.** *Vargha* Gyula miniszteri tanácsos, a központi statisztikai hivatal igazgatója ma négy betűi külföldi utra indul és a kereskedelmi miniszter megbízásából résztvesz a brüsszeli nemzetközi közgazdasági és demográfiai kongresszuson, továbbá a nemzetközi statisztikai intézet berlini ülésén.

— **Erzsébet királyné szobra.** A Békásmegyéri Tiszviselőtelép Egyesület Erzsébet királyné emlékézetére szobrot állított s azt szeptember hó 2-án délután 1/2 órakor fogja ünnepély keretében leleplezni. A szoborbizottság élén *Szobovics* Lajos miniszteri tanácsos áll, tagjai pedig *Mondok* József, báró *Splényi* Ernő és *Komáromy* István.

— **Stomatológusok nagygyűlése.** A fogorvosok országos egyesülete szeptember 25-én s folytatólag 26-án tartják meg nagygyűlést a kir. orvosegyesület helyiségében. A nagygyűlés igen népesnek ígérkezik, s már eddig számos bejelentés érkezett az

előadásokat illetőleg. Előadásokat tartanak: dr. *Rudas* Gerő dr. *Huna* Kálmán kolozsvári egyetemi tanár, dr. *Madász* József, dr. *Salomon* Henrik, dr. *Szabó* József, dr. *Wahlheim* Béla, *Zalina* Dezső (Finn), dr. *Bálsko* Gyula dr. *Ballasa* Béla, dr. *Schürger* József (Budapestről), dr. *Schulta* Pál és dr. *Weisz* Gyula (Bécsből). A szükséges fővilágosításokat készséggel ad a meg az egyesület titkári hivatala, amely az elszállásolást illetőleg is szívesen intézkedik.

— **Az angol király Bécsben.** *Edvárd* király fogadtatására nagyszerű előkészületeket tesznek Bécsben. A bevonulás útján számos zászlóárbaot állítottak fel. Különösen a Ringstrasse több pontján vannak diadalkapuk, amelyek angol és osztrák színekkel vannak díszítve. Különös szép díszben lesz a *Ferenc József-pályaudvar* és a *Burg külső* kapujának bejárata. Számos bázis és üzetlet már felkészítettek. *Plunkett*, a bécsi angol nagykövet Mar. enbadig elébe akart utazni királyának, ez a terv azonban utólag oda módosult, hogy a nagykövet *Tulliban* csatlakozik a király kíséretéhez. Az angol király látogatása miatt gróf *Khuen-Hederváry* miniszterelnök is Bécsbe utazik, nemkülönben az *Edvárd* király nevét viselő *s Lembergen* állomásozó 12. huszárezred képviselőiben *Bátnay* huszárezredes is, aki a király környezetébe beosztott urak közé van kirendelve. Tegnap este *Kea* tengerészekapitány, angol tengerészeti attaché is Bécsbe érkezett. Az ünnepségek sorrendje következőleg van megállapítva: Szeptember 1-én, délben az angol nagykövetség harminckettől terítéki díszbeállítás lesz. Este operai díszbeállítás, amelyen a *Bajazettek* hozták szíre. Szeptember 2-án a *Hoi-burgban* díszbeállítás, este pedig a *Burgszínházban* díszbeállítás lesz, amely alkalommal a *Vörös talár* kerül szíre. Érdekes, hogy éppen a *Vörös talár* előadását választották ki az angol király látogatásának alkalomára, a *Vörös talár* Angliában tudvalevőleg be van tiltva.

A *Wiener Abendpost* a legmelegebben üdvözi a hétfőn érkező angol királyt és azt mondja: Bécs lakossága tiszteletteljes rokonszenvvel üdvözi a császár felséges vendégét, az angol királyban a hatalmas, a világot körülölelő birodalom fejében egy nagy és gazdag kulturájú nemzet uralkodóját és a császár barátját üdvözlőlvén. Az angol királyi házat a *Habsburg-dinasztia*val a legszívesebb viszony fűzi össze. Ugyanily viszony áll fenn az osztrák-magyar monarchia és a szigetkirályság között.

— **A hadügy mint örökös.** A hadügy-minisztérium tegnapra mint gazdag örökös ébredt fel. Kerek egy millióval lett gazdagabb, amelyet egy *Rutmayer* János nevű földbirtokos hagyott rá, aki tegnapelőtt halt meg egy gráci tudósítás szerint. Semmi egyebet nem mond a szükséges tudósítás a dolgról, csak éppen azt, hogy ama *Rutmayer* János egész vagyonát hagyta a hadügyminisztériumra. Hogy miért hagyta, mi célból hagyta, katonai volt-e, s mint ilyen kedvelte-e meg annyira a hadügy intézményét, hogy ennyire gondoskodjon felőle, — erről egy szőnyi hír nincs!

— **Egy híres kép pusztulás.** *Messina*-ból jelentik, hogy a del *Carminello*-templomban elégett egy pompás kép, a „*Madonna del Carmine*”, amelyet *Caravaggio* műve a legnagyobb valószínűség szerint. A tűz egy fogadalmi méces révén támadt, amely éjjelnappal ott égett s amelyből egy szikra pattant ki. A kép pusztulása nagy benyomást tett *Messina* lakosságára, amely között nagy a *Madonna* kultusza.

— **Szírius időjós legújabb jólása.** *Varga* László, aki *Szírius* névvel az időjósítás nem éppen utolsó kedvelésére adta magát, úra megjelent egy jóslat-cikkussal. Miután személyesen is bemutatkozott, bátrak voltunk megtudakolni, mi bírta rá az időjósítás háládatlan mestersegének a gyakorlására. A kicsiny és vékony termetű, fekete haju polgár azt állítja, hogy a természet sugalta őt már vagy egy évvel ezelőt. Ine a legújabb jóslat:

E hó 30-adikától kissé hűvös idő viharos napokkal, kevés esővel. Szeptember 3-ig kevés esőzések várhatóak, 3-tól 7-ig nagy eső zivatarral és viharokkal, melyek az ország legnagyobb részében átvonulnak itt a fővárosban is. 14-ike és 25-ike körül az idő hűvös és északi megyékben éjeli fagyokkal. Viharos napok: 11. 12. 14. 18. 19. 25. 26. 28. és 29. sok helyütt esővel.

Vigyáznai fogunk ezáltal, beválik-e *Szírius* jóslata. Ha igen, elcsapjuk *Falbot*. Felmondás nélkül. De ha nem, akkor nem hiszünk a természet sugallatának.

— **Gépirásai és gépirási vizsga.** Az Országos Női Gyorsíróegyesület gépirásai és gépirási szakiskolájában a napokban tartották meg dr. *Vargay* István előnöke alatt a szakiskola színidei gyorsírósi és gépirási tanfolyamának vizsgálatát, A növendékek, akiket az iskola vezetője *Kaiser* Gizella gyorsírótanárnő vizsgáztatott, előbb a gyorsírásból aztán a gépirásból mutatták be szép haladásukat.

— **Szerencsétlenség egy visegrádi villában.** A visegrádi Bornemisza-villában ma délelőtt egy szeszlámpa felborulása következtében csaknem végzetessé válható szerencsétlenség történt. E villában nyaralt a báró veje is, Rényi József miniszteri titkár, a fővárosi társaság és kedvelt tagja. Rényinél ma délelőtt haját sűtötte a fodrészével, amikor az égő szeszlámpa leborult a fiatal báróné ruhájára, amelybe rémes gyorsasággal belekapott a láng. A báróné sikoltására elrohant a férje is és ahogy le akarta tépni az égő ruhát, maga is összegejtette kezeit. A szolgaszemélyzet segítségével sikerült kirántani a bárónét a borzasztó veszedelemből. A bárónét ma hajón Budapestre hozták és most a Grünwald-féle szanatóriumban fekszik súlyos égési sebekkel. Ott van férje Rényi József is, de az ő sérülései jelentéktelenek.

— **A délvidek magyarsága.** Ismeretes a mozgalom, melyet a délvideki hazafias közönsége a nyáron indított meg azzal a törekvéssel, hogy kulturregysület alakítson Délmagyarországon az ország e legnagyobb és leggazdagabb területén. Az új kulturregysület célja lenne ápolni, fejleszteni és erősíteni a Délvidek hazafias, magyar szellemét és terjeszteni a magyar nyelv ismeretét. A Délvideki Magyar Közömbüldési Egyesület megalakításának eszméje ma már teljesen éretté vált, mert a magyar közönség még ritkán fogadott oly tüneményes gyorsasággal szeretetébe mozgalmat, mint az új kulturregysületét.

Az ország minden részéből és a társadalom minden rétegéből az egész nyár alatt tömegesen léptek be az új Közömbüldési Egyesületbe. Nagy adományt küldött a D. M. K. E.-nek gróf Tisza István és dr. báró Fejérváry Imre főispán. Legutóbb azonban ezer koronával alapító tagja lett a D. M. K. E.-nek Szabudka város. 200—300 koronával pedig pártoló tagja lett Nagybecskerek, Kecskemét, Czegled, Kolozsvár, Pécs, Kassa város, továbbá a délvideki jezsuiták egylete, a kecskeméti ev. ref. főgimnázium tanári kara. Talián Béla képviselőházi alelnök, Latinovics Géza, Gorove László, dr. Kelemen Béla, Lendl Adolf, dr. Kiss Emil orsz. képviselők, Heinrich István, Csongrádi dr. Kern Lajos szegedi kir. körjegyzők és számos egyesület és társulat. Beléptek a D. M. K. E. tagjai sorába a délvideki országos képviselők. Az irók közül Hercegh Ferenc, Gárcsányi Géza, Szabolcska Mjányi, Tömörkény István, Németh József, Várady Árpád püspök, dr. Kun László kanonok, csanádgyűzők meggyei tanfelügyelő. Legutóbb állást foglalt a D. M. K. E. mellett a délvideki tanítóegyesület és Torontál vármegye is. A vármegye vezetőségét dr. Dellimánics Lajos főispán érkeztetve hívta Nagybecskerekre. Az érkezők a főispán és adata hogy az értekezlet azér hívta össze, mert Szegedről felhívást kapott, hogy ott létező Délv. Magyar Közömbüldési Egyesület támogatása. Meg van győződve arról, hogy ezt az egész délvideket átívelő erős és életrevaló egyesület minden magyar hazafi jelkes örömmel üdvözli. A értekezlet kimondotta, hogy esztakozik a szegedi mozgalomhoz. Kijelenték, hogy a Szegedről való magyar szellemek és némes értelemben veit szövetségnek Torontálba való átörönlésére, amelynek csak az a szinmagyar Szeged legerősebb és legbővebb törőssa. A D. M. K. E. tagjainak a száma már felülhaladta a kétezeret is. A vezetőség a kulturregysület aktauko közgyűlést készíti elő, amelyet fénves hazafiai ünnepep keretében október havában Szegeden tartanak meg.

— **Mikor a gyilkos — herceg.** *Arenberg* hercegről, aki Hannoverből a tegeli fejtényezibe helyezte át magát, bizonyára, nem érzi magát ott sem rosszul. Ha gyilkos is, ez nem akadály arra, hogy mint herceggel bánjanak vele. A tegeli fejtényezőt igazgatóját jóval az átszállítás előtt értesítették róla, hogy mikor érkezik meg a herceg Hannoverből és arra is utasítva volt az igazgató, hogy gondoskodjék a herceg számára megfelelő, kényelmes celláról. A hercegi fogoly kényelméről különben amúgy is nagy tapintattal és körültekintéssel gondoskodik a fejtényező igazgatója. Legelső sorban is nem adja nevét és rangját az őrszemélyzet pletykáinak közprédájává, amennyiben a herceget csak a cellájának száma szerint szabad nevezni. Másodsorban, gondoskodik arról is, hogy a herceget megkíméljék az őrszemélyzettel való érintkezéstől, és pedig úgy, hogy a börtönőröket egyszerűen kitöltött a cellából. A hercegnek csak a magasabb hivatalnokoknak van bejárásuk. Augusztus 26-án az igazgató saját fogatával várta a vasutnál a herceg megérkezését. A fejtényezben is jó folyik a herceg dolga. Az igazgató mindennap nagy sétákat tesz vele és minden tőle telhető elkövet, hogy kellemessé tegye számára a tartózkodást. Csak a koszt ellen van némi kifogása a herceg urnak és ezíránt panaszt is tett a fejtényez egészségügyi tanácsosánál, aki engedélyt adott neki arra, hogy saját köitésegen élmezze magát. Ebből azonban a herceg nem akart belemenni.

— **Betegfelvételek a klinikákon.** A kir. tudományegyetem orvoskari klinikáin a betegfelvételek,

tekintettel a szeptember elsőjén kezdődő beiratásokra, úgy a sebészeti s belgyógyászati valamint, a szülészeti s nőgyógyászati osztályokon megkezdődtek és javában folynak. A kórházakban óriási a beteganyag, de azért még minden osztályon vesznek fel betegeket. A klinikákon a nyár folyamán alapos tisztogatásokat végeztek, s csupán *Höyges* Tamás intézetében folyt a betegfelvétel s kezelés egész nyáron át.

— **Beesokott miniszter.** *Perreira* dos Santos portugál miniszter olyan szituációba került a minapában, mint akármelyik elsőrendű bohóziati hős. *Perreira* buzdogn látogatja a könyvtárakat. Tegnap is ott folytatta tanulmányait a városi könyvtárban, s ezenközben végképp megfeledezett a záróról. Mikor végre felocsudott, nem tudott kimenni. Eszébe jutván az, hogy az egész éjszakát étlen-szomjan kell esetleg eltölteni, segítségért kiáltott, de senkisésem hallotta meg. Az az ötle-e támadt hogy asztalt, széket egymásra állítva, valamelyik ajtó fölött lévő ablakon kimászik. E munkája közben aztán az egyik ablak fölött megpillantotta egy rendőrt, aki egyenesen betörönek könyv, vagy kéziratolvajnak nézte és lármát csapott. A miniszter váltig bizonykodott hogy ő nem tolvaj, hanem miniszter. Arra lett aztán csak dühös a rendőr.

— Na, ilyen szemtelenséget sem hallottam még soha.

Végre egy rendőrtiszt ráismert. Csak hogy így sem szabadulhatott meg, mert a kulesok nem voltak kéznél. Mit volt mit tenni? A rendőrtiszt odacsodította a tisztoságot, amely aztán egy hosszú létrával kiszabadította a minisztert kényelmellen helyzetéből.

— **Halálozás.** *Janovics* Mór magánzó ma hosszas betegség után meghalt Budapesten hetvenöt éves korában. Az elhunyt öreg urat széles körökben tisztelték és szeretetk jóságos lelki életét. *Janovics* Pál hirlapírókollégánk dr. *Janovics* Jenő, a szegedi színház igazgatója és dr. *Janovics* Sándor székesú városi kerületi tisztis orvos édesatyjukat gyászolják a megboldogultban. A gyászoló család hét óráig reggel kilenc óráig kíséri külső nyugalomra drága halottját.

Groszbauer József, az egy állami főreáliskola igazgatója 24-én meghalt Egerben. Elhunytáról az iskola tanári testülete külön gyászjelentést adott ki.

Lakatos Mihályné, született *Kordás* Rózsa 56 éves korában elhunyt, temetése nagy részvét mellett ma ment végbe Szegeden. Az elhunytban *Lakatos* Sándor hirlapírósrúnak, a *Magyar Nemzet* beismunkatára édesanyját gyászolja.

Horváth József köz- és váltóüggyéd, volt nagyvencosok honvédelőhadnagy augusztus 26-án meghalt Egerben. Az elhunyt öreg urat, akit övegyén kívül három gyermeke és kiterjedt rokonság gyászol, apva dr. *Werner* Gyula országgyűlési képviselőnek. *Grót* *Wurmbrand-Stuppach* Leo, az arcóre-teszt-ország háziorvoscsnoka és *Ferenc* *Ferdinánd* főherceg volt kamarai előjárója tegnap *Steinach-Idnyben* 63-ik életévében meghalt.

— **A Párisi Áruház alkalmazottainak.** A leégett Párisi Áruház alkalmazottainak *Goldberger* Sámuel F. és fia gyárának tisztviselői 100 K. küldtek hozsánk: A nemesszivi adományhoz a tisztviselők a következőképp járultak:

N. N. 15 Lóvy Nánán 12, *Schabenszky* Richárd 10, *Schmercz* Adolf 10, *Löffler* Samu 6, *Gutman* Salamon 5, *Flóry* József 5, *Lukács* Dániel 5, *Zorovszky* Sándor 5, *Deutsch* István 3, *Berger* Mór 2, *Dóri* Ede 2, *Gutman* Adolf 2, *Kovács* Dávid 2, *Müller* József 2, *Pinter* Samu 2, *Pollitzer* Armin 2, *Scheidler* József 2, *Viczegrad* Juda 2, *Wusthoff* Henrik 2, *Gautin* Rezső 1, *Grósz* Vidor 1, *Prosz* Ernő 1, *Schwartz* Adolf 1 K. összesen 100 K.

A tegnap kimutatott adakozások sorában *Ötvös* Károly tévesen szerepel 5 koronával, adománya: 10 korona. — Az adományokat készséggel juttatjuk rendeltési helyükre.

— **A Keleti Akadémia.** A Keleti Kereskedelmi Akadémia igazgatója, dr. *Kunos* Ignác a fővárosba érkezett s átvevén az intézet vezetését, úgy rendelkezett, hogy a rendes beiratkozások szeptember hó 1-től 10-ikéig tartanak. Az intézet új díszes helyisége a Káman utca 6. számú palotában vannak, ahol az első emeleten az Akadémia tágas keleti muzeumát most rendezik. E muzeum nemcsak a balgatók számára fog megnyitni hanem a keleti iparelkek iránt érdeklődő nagyközönség is fölkeresheti tanulmányozás céljából.

— **A pápa aroképe.** *Lippay* Kornél magyar festőművész, aki néhány nap óta szorgalmasan dolgozik X. Pius pápa aroképén, ő szentsége ma fényképpel ajándékozta meg. A pápa csodálatos türelemmel ül modell *Lippay*nak s ma is hét óráhosszat ült a festőnek.

— **Házasság.** *B. Fehér* Jenő az ismert dalköltő ma délelőt tartott a esküvőjét a X. kerületi plébániatemplomban *Körtvélyessy* Piroksával, néhai dr. *Körtvélyessy* Tamás főorvos leányával. Az esketési szertartást *Hock* János végezte, aki szép beszéddel intezett a fiatal parhoz.

Varga Sándor, a Vigszínház jegypénztárosa, eljegyezte *Fa* úgy Ignác leánnyal, Erzséket.

Lenkei Emil, a Foncière esztergommegei titkára, eljegyezte *Pulz* Rózsikát Párkányban.

— **Gonosztevő — kedvtelésből.** Francia-Guyanában a napokban halt meg sárgalázban egy fejezo, *Eugéne* *Allmayer*, aki tizenkét esztendőre volt elítélve. *Allmayer* nem olyan betörő volt, mint a többi, akis a szükség a bűnre, neki természetesen hajlama volt a zsiványághoz s garságait oly rendezett anyagi viszonyok közt követte el, amiért a többi zsivány mind megírgyelte. Az apja nagyon gazdag párisi kereskedő volt, akitől 3000 frankos csekket lopott el (ez volt a legelső tette) s egy leánnyal eldorbelőzta. A leányt letartóztatták, de mikor az apa megtudta, hogy a fia a tettes, megbocsátott neki s a leányt is szabadonbocsátották. Fiát ismét magához vette, bőven eláta mindennel s azonkívül havi 500 frank zsebpénzt adott neki. A fiut azonban nem hagyta nyugodni „tettségéért”. Barátjának, *Castor* kereskedőnek az irászatálából, mikor a kereskedő nem volt bent, egy 40.000 frankos váltót csemlent nyomban telefonozott a Kahn-bankházhöz, hogy leszámitolnak-e egy 40.000 frankos váltót s aztán sietett is a Kahn-bankháza, a váltót leszámitolni. Előbb azonban elvágta a telefon-vezetékét, hogy *Castor* ne kaphasson választ. A lopási természetesen nemokára észrevették, *Castor* ki ártatlanul jutott az csavába, a börtönből kieresztették s helyette *Allmayer* kulcsolták be. Fogságának második napján a vizsgálóbíró irászatáláról ellop'a egy szabadonbocsátási parancsnak a nyomtatott formulárját, kitöltötte s egy porkolábal föladata a postára *Allmeiert* meg ugyanaznap este szabadonbocsátották, aki nyomban a Théâtre Françaisba ment s páholyból nézte végig az előadást, mielőtt az északai vonallal Brüsszelbe sietett volna. Csak pár hónap múlva akadt rá Havreben, elfogták s tizenkétévi fegyházra ítélték. Cayenneből megint megszökött, de megcsípték s Francia-Guyanának a gyilkos levegője alá vitték, hol egy legyenc sem tudta kitölteni egészen a bűntetését. *Allmayer* is meghalt, jóval a büntetésének lejártá előtt.

— **Tűzvizsgálat a Keresepi-bazárban.** Ma délután 8 órákor tartották meg a tűzvizsgálatot a Keresepi-bazárban levő *Hollói*-féle tisztítóintézetben, amelyben minap tűt ütött ki. A bizottság tagjai *Szirmay* Antal kerületi kapitány, *Magyary* Kornél fővárosi fogalmazó *Markovicsky* Béla tűzoltó-segédiszt, *Planer* Gyula kerületi mérnök és *Lenkeffy* kézművesprémester voltak. A bizottság mindenekelőtt a tágas, világos műhelyvet szemügyre. Konstatálta, hogy robbanás egyáltalán nem történt, mert a faak és ablakok épen maradtak. A tűz alkalmasint a lacsarópep egy szikrájától keletkezett, de nincs kizárva, hogy egy ruhadarabban levő halcsontutántarad fozott tüzet a nagy sűrűdés folytán. A tűz csupán a műhelyteremre szorított s nem csoport át sem a vastartályban eibehezett 4—5 kiló benzine, sem az üzletre. A bizottság az üzem továbbiolyatásait, minthogy minden biztonsági intézkedés megtéetett, megengedte. A tulajdonos kára megtérül a biztosító társulat által. A megsérült munkások közül ketten *László* *Piroska* és *Csepess* *Sándorné* ma reggel már munkába léptek, a másik kettő állapota is oly kielégítő, hogy néhány nap múlva szintén munkába léphetnek.

— **Rejtélyes gyilkosság.** *Csongrádról* írják hogy olt rejtélyes gyilkosság áldozata lett *Makai* István ottani 18 éves fiatalember, akit ma reggel felakasztva találtak kamrájában, ahol aludni szokott. Valcsinűn, hogy a fiatalember gyilkosság áldozata, mert a tettes a kamrát kívül csukta be és a hulla mellett véres konyhakét találtak, melylyel a gyilkos az áldozat fején több vágás tett.

— **A szülők figyelmébe.** A Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete értesíti a közönséget, hogy nevelői, korrepetóri és tanári állásokat teljesen díjtalanul közeviti. Az egyesület multja és szerepe a jelenben megnyugtathatja a szülőköt arra nézve, hogy az ajánlott bölcsészethallgatók az igényeknek megfelelően, mivel az egyesület a pályázók sorából a legméltebbakat ajánlja az egyes alásokra. Míddőn a szülők egyesületünkhez fordulnak közevítésért nemcsak a saját érdekeket tekintik, de ezzel humánus tettet is cselektessenek, mert szegény bölcsészethallgatókat utatnak kenyérkeresethez. Cim: A Bölcsészethallgatók Segítő Egyesületének titkarsága, Tudomány Egyetem II. emelet.

— **Folyóvízeinkről.** A földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a *Duna* közepes vizálás mellett Pozsonynál és *Gombostól*—*Orsovái*g emelkedik egybeült apad. Budapestben a vizálás ma 312 cm. és tegnap óta 18 cm-t apadt. A *Tisza* alacsony vízállása és *Török-Bocséti*—*Titlig* emelkedik, egybeült apad. A többi folyók apadó jellegűek és alacsony állanak.

— **Fürdőélet.** *Vásáros* fürdő, mely a főszezon alatt egyike volt a leglátogatottabb gyógyhelyeknek, még most is nagy számú közönséget örvend. Egyre telkenek meg azok, akik fürdő-és szókúráját használják. A fürdőhely vendégei kitűnő szállást találnak a *Bellevue*-szálóban, melynek vezetője *Badrut*, egyike a legképzettebb szakembereknek.

„THERAPIA-PALACE” Dr. Ebers Henrik főorvos ANKAVATOTT VERTEBES AJTÓ. CIRKVENICÁN, Fiume mellett. Nyáron tengeri-fürdő. Téli hidegvízgyógyintézet. Egyetlen homokos tengerpart a Quarneróban. — Magyar konyha. — Magyar levelezés. — A tengerpart fővenye *Kneipp* kura.

A nyilvános könyvtárak megnyitása. A vakációnak vége, néhány nap múlva már az utcákon is erősen meglátszik majd, hogy megjött az ország különböző részeiből, vagy távoli nyaralókból a minden rangú és rendű diákság. Ennek megfelelően a könyvtárak is megkezdik működésüket. A muzeumi könyvtárban dr. *Féjerpataky László* igazgató-őr már megkezdte a belépő-jegyek kiadását, amelyeket hét-köznapon délelőtt kilenc és tíz óra között állít ki bárki részére, aki személyazonosságát és lakóhelyét megfelelő módon igazolni tudja. A muzeumi könyvtár sajtóosztályát csak azok használhatják, akik igazolják, hogy kutatásuk tudományos jellegű vagy a sajtó érdekében szükséges. Az egyetemi könyvtár igazgatósága az idén ismét megszorította a könyvtár látogatásának módját azzal, hogy a látogatásra engedelmet csak az indexet fölmutató egyetemi hallgatóknak és olyan középsikolai tanulóknak ad, akiket igazgatójuk e célra átirattal ajánl; ellenben az akadémiai, műegyetemi, ipartechnológiai, iparművészeti, statisztikai és kereskedelmi miniszteri üm könyvtárát bárki szabadon, minden külön engedelem nélkül látogathatja, ha csak magaviseletével bírnyit vagy zavart nem okoz. Hasonló értelemben vezetik egyébként a fővárosi könyvtárát és levéltárát is, mely azonban hetenkint csak kétszer lesz nyitva. Érdekes, hogy a francia nemzeti könyvtár reggel nyolc órától kezdve este tíz óráig bárki egyólytában használhatja és az olvasók kényelmére a könyvtár igazgatósága hideg ételeket és italokat árusított az épületben, míg a londoni egyetemi könyvtár földszintes helyiséget a diákokhoz éttermei foglalkoztat. Ugyancsak egész nap tartják nyitva a németországi könyvtárakat is, amelyeknek használatát azonban a szigorúan betartott hivatalos rendszer, a kétszeres beiktatás és az állandó statisztikai nyilvántartás némileg megnehezíti.

Elfogott tolvajok. A rendőrség tegnap egy három tagból álló tolvajbandát tartóztatott le, amely olyan lakásokba tör be, melyeknek a gazdája nyarait. A tolvajbanda tagjai *Adler Adolf* 26 éves rovtott multu kelekötő, *Fleischmann Sándor* 19 éves kereskedősgéd és *Frobert Sándor* (ánvénen *Frecher*, *Singer* Csiki) 28 éves rovtott multu házaló. Eddig a rendőrség rájuk bizonyította hogy ők törtek be dr. *Rados* Samu Dob-utca 74., *Wolinger* Aajos földbírtokos Eötvös utca 20. és *Holl* Jenő műszaki tanácsos Tisza-Kálmán-tér 17. számú lakásába. A tárgyak egy része megkerült. — *Maracek Imre* 16 éves osavargót a Német-utca 16. számú házában érték be. — *Trube József* 18 éves bronzművest akkor fogták el, amikor a Király-utca 33 számú ház egyik lakásába a nyitva hagyott ablakon át bemászott. — *Szibik Ferenc* 39 éves nap-számos a Rakóczy-téri vásárcsarnokban mérleget lopott. — Ellopták még *Schlotterer István* 47 éves cipész, aki a svábhegyi nyaralók közti tört fel többet.

Az új iskoláé. Holnap véget ér a nyári szünet és hétfőn már a fővárosi összes iskoláiban megkezdődik a munka. E hó utolsó napján vannak a javító, pótló és fővételi vizsgák, szeptember elsején megkezdődnek az iskolai beiratások. Az egész nyáron át oly néptelen iskolák környéke már most meglevénült. A nyári furdözésből huzatért egészséges aru diáksereg mozgalmassá és élénkítő teszi az utcaikat. Az egyetemen is megkezdődött az élet. Egyelőre a vidéki diákok tudakozódnak, kedden azután megkezdődik a rendes beiratkozás, melynél minden egyetemi polgárnak személyesen meg kell jelennie.

A fővárosi gimnáziumokban nagyjából már elvégzették a beiratást július első napjaiban az elkészült tanulókat azonban szeptember első három napján fölveszik, ha a megadott keretekben hely marad. A helyhez nem jutott diákokat a főigazgatói iroda tartja számon. Szeptember első három napján irnak be a következő iskolák: Az I. kerületi Logodvy-utcai, a III. kerületi állami, a IV. kerületi kegyesrendi és a zödiá-utcai leánygimnázium; a többi gimnáziumokban a következő elterések lesznek az általános szabálytól. A II. kerületi királyi katólikus főgimnáziumban szeptember 2-ik, 3-ik és 4-ik napján irnak be; a IV. kerületi evangélikus főgimnáziumban szeptember 3-ik és 4-ik napján lesz; az V. kerületi Markó-utcaiiban szeptember 1-én csak az iskola volt tanulóit, 2-án az idegen tanulókat veszik föl; a VI. kerületi Lovag-utcaiiban másodikon veszik föl az intézet volt növendékeit, 3-án és 4-én az idegeneket; a VII. kerületi Barcsay-utcaiiban elsején az I-IV., és másodikon az V-VIII. osztályosokat veszik föl; a VII. kerületi *Damjanich-utcaiiban* elsején a volt növendékeket, másodikon az idegeneket; a VIII. kerületi *Tavasmező-utcaiiban* másodikon az I. osztályosokat, harmadikon reggel 9 órakor a II., 10 órakor a III., 11 órakor a IV. osztályosokat, negyediken hasonló időközökben az V., a VI., és VII-VIII. osztályosokat veszik föl. A főváros öt főreáliskolájában már nincs annyi eltérés, mint a gimnáziumokban, mindenikben egyrőtlenül szeptember első három napján van a beírás. A Felső Kereskedelmi Iskolában a júliusi előzetes beírás, a nagy lecke-pénz miatt nem sikerült. A beírás most szeptember első három napján lesz, kivéve a IX. kerületi és a Róser-féle, melyben negyediken is lesz még beírás. A polgári fiú- és leányiskolákban szeptember első négy napján csakis délelőtt lesz a beírás. Már a beírásnál kell fizetni 8 korona beírás- és 16 korona negyed-évi lecke-pénzt, vagy igazolni kell a lecke-pénz elien-vedésére való jogot. Az elemi- és óvóiskolákban szeptember első öt napján lesz a beírás. Még pedig

elsején az I., másodikon a II., harmadikon a III., negyediken a IV., és ötödiken az V. és VI. osztályosokat. Beírás díj 1 korona, évi lecke-pénz 10 korona. Az óvóiskolákba díjfizetés nélkül írják be a 8-5 éves gyermekeket, elsősorban azokat, akiket otthon nem gondozhatnak. A mesternépisiskolákban az idén egy héttel korábban lesz a beírás, mint máskor. A beírás szeptember hó 7-én kezdődik. Hogy iparágak szerint melyik iskolához tartozik a mester- és kereskedő-inas, arról a tanács falragaszokban adott fővilágosítást. Minden népisiskolában lehet ismétlőiskolába is iratni a 12-16 éves utit vagy leányt ha nem tartozik egyébként a mesternépis-iskolák körébe. A leányoknak való ismétlőiskolák nagy része káztartási népisiskolának van tervezve. A beírás minden ismétlőiskolában szeptember első két hetében történik. A gyöngyösi felugász és gyöngyösi testakatu gyermekek könnybeségére. akik az elemi iskolában a többi tanulóval együtt haladni nem tudnak s így néha kétszer-háromszor is kénytelenek osztályt ismétleni: a közoktatási miniszterium kiegészítőiskolája néven külön szakiskolát tart 18nn. Az iskolának négy főlen-veendő osztálya van, külön orvosi öllügyeiket alatt áll és nagy gondot fordítanak benne a közügyességre és a testgyakorlásra. A beírás szeptember 1-5-ikén lesz, az iskola helyiségében, VIII. Mosonyi-utca 8. szám alatt. Vagy outanokan tandijmentességben részeshetnek. — A Szász-tele nyilvános elemi leány- és fiúiskolában, Andrássy ut 83. szám alatt a beiratások már folynak. — Dr. *Máni* Mihályé kiütő leány tan- és nevelő-intézetében a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. A tanítás szeptember 14-én veszi kezdetét. — A kies Svábhegyen lévő fő-növelőintézetben a beiratások már megkezdődtek; a havi díj 60 korona. Bővebb levilágosítást ad az igazgatóság: I., Istenhegyi-ut 32.

Az angol bank muzeuma. Kevesen tudják még Londonban is, hogy az angol banknak külön muzeuma van s még kevesebben látják, mert csak az juthat be oda, akinek valamelyik igazgató a barátja, vagy egyéb hatalmas össekötései vannak. A nagyközönség számára nem hozzáférhető, pedig sok oly tárgy van benne, ami éppen a nagyközönség érdekéinél. A legenda szerint a muzeumban egy egypennys (9-10 filléres) bankjegyet is őriznek, holott ily bankjegyet soha nem nyomtak. De őriznek ott egy valamiskélt értékesebb bankjegyet, egymillió font sterlinges bankjegyet, mely papírdarab a mi pénzünk szerint 24 millió koronát ér. Ez a világ legnagyobb bankjegye s csak egyetlenegy példányban van meg. Ha forgalomban lett volna is tulajdonosa nem igen vált-hatta volna föl. De forgalomban soha nem volt, s csak egyetlenegyszer képezte tranzakció tárgyát a kormány s az angol bank között s a banképületből soha sem került ki. Az 50.000, sőt 100.000 font sterlinges bankjegyek már nem dícselkedhetnek ily ritkasággal, az 1000 fontos bankjegyek pedig meg éppen nem ritkák. De ritkaság az a 25 fontos bankjegy, melyet kibocsátása után 11 év esztendővel egy régi bibliában találtak s ha érvényes lett volna annyi idő multán, a kamatok kamatjával mintegy 140.000 korona értéket képviselt volna. A bank muzeuma minden bevont bankjegyet öt évig megőrzi, hogy pörök eselén bizonyítékul szolgál-hassanak. Ezek a bevont bankjegyek 80 millió font sterling értéknek felelnek meg s az egész Hyde-parkot be lehetne velük borítani. A bank köteles minden heten kimutatást adni s ez rendszeren minden szerdán történik. Egy nyári hétket a forgalma álag 1200 millió korona. A bank évi jövedelme pedig álag 35 millió korona.

Könyvtármegnyitás. A központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképtárányára a nagy közönség részére a nyári szünet után szeptember 1-től kezdve az ünnepek és vasárnapok kivételével délelőtt 10 órától kezdve délután 1 óráig ismét nyitva áll.

Tűzvizsgálat a Déli vasutnál. A Déli vasutnál, ahol tegnapelőtt leégett az indulási oldal várótermeinek és az étteremnek a teteje, tegnap délután tartották meg a tűzvizsgálatot. A bizottság nem tudta megállapítani, hogy mitől eredt a tűz. Azt azonban konstalták, hogy a padlások keletkeztek. A vizsgálat során kiderült, hogy a padlásra a vendéglős konyhából lépos vezet, amelynek a végén lévő vasúthoz a vendéglős eselédemeik kulcsa van. Az a feltevés támadt tehát, hogy a eselédék közül vaaki a veszedelem éjszakáján a padlásra járt és vigyázatlanságból lejujtotta az épületet. Ebben az irányban a rendőrség megindította a vizsgálatot. A leégett épületrészen nagyban folynak az építési munkálatok, amíg azt befejezik, a forgalmat elzárják.

A legjobb ital. A forró nyári napokban igen gyakori az a kérdés, hogy mit igyunk? A melegtől eeszagott test nem üdül fel a megszokott lajoktól. A sörnek, bornak, a szódás bornak, sőt a tiszta szódavíznek sincs meg az a felirissító ereje, melyre a forró kánikulai napokban úgy epedünk. A róhicsi Templom-törzs vize az egyetlen, mely felirissítja a bággyat tetszet s szerencsés esásványösszetételével fogya minden eddigi fitót vízet fölülm. A róhicsi Templom-forrás vize minden kereskedésben és vendéglőben kapható.

Sorsjáték az idegenforgalom emelésére. Az Idegenforgalmi Vállalat moy rövid fennállása óta már is szantalan bizonyágat adta közhasznu, szakavatott működésének, legújabbban a kormány engedelmével és ellenőrzése mellett utazási sorsjátékot rendez. A sorsjáték 100.000 darab kétkoronás sorsjegyből áll és annak tiszta jövedelme kulturális célokra fordítá-

tuk, névszerint oly intézmények javára, amelyek hazánk egyes vidékeinek ellendítésén munkálkodnak és idegenforgalmunk fejlesztéséért elősegítik. Az egyes nyeremények tárgyát vasuti kúrtuzásai jegyek, bel-és külföldi szállodalapjelenek, magyarországi furdőhelyeken nyaralásra jogosító lakásigazolványok, furdőidény-jegyek stb. képezik. Nem kétekelünk, hogy közönségünk egy életrevaló eszmét telkarolja s az utazási sorsjegyeknek óriási kelendőségük lesz. Az Idegenforgalmi Vállalat gondoskodik arról, hogy sorsjegyei ugyszólván mindenütt kaphatók legyenek.

Os-Budavára jötevény esteje. Nagy jötevényével ünnepeit lesz hétfőn, augusztus 31-én *Os-Budavárban.* A Párisi Nagy Áruház állás nélkül maradt alkalmazottjai javára rendezi *Friedmann* igazgató ez a fényes ünnepelet, amely egyike lesz az idei szepten legsikerültebb esteinek. A nagy varieté színpadon s a Folies Comiquesban díszelőadás lesz ezen az esteen. Lesz ezenkívül nagy nemzetközi díszelővonulás gyönyörű jelmezekkel, lovas- és gyalogos csapatokkal. Korundoli koró stb. Ejétél után nagy balisz a meseben, ezenkívül katonazenekar házi zenekar és gyönyörű tüzitűk szórakoztatják a közönséget. A belépő-díj ezutal egy korona s a jötevény célra való tekintettel felülfizetések is elodag az igazgatóság.

Magyar Késérdek címen szeptember hó 6-tól kezdődőleg új megfogazású, ipari, kereskedelemi, és közlekedési politikai beulap jelenik meg *Margulit* Gyula jönevű vállalkozó és földbírtokos kiadásában. A lapot *Margulit* Kálmán nyugalmazott magyar államvasuti ellenőr szerkeszti. A *Magyar Késérdek* mai számunkhoz mellékelte előfizetési felhívását és programját olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Rendőri hírek. A rendőrség leartóztatta *Horovitz* József 44 éves hitoktatót és *Reiss* Hermann 32 éves mérszarost akik a temesvári siketnema-inézet hamisított gyűtő-ivével könyvtáradományt gyűjtöttek. — *Maclavék* Pál 40 éves gyümölcskereskedő tegnap este a Fővámterőről a Dunába ugrott, de a hajósok még kimenték. — A rendőrség leartóztatta *Sisany* Dezső 43 éves varrogépügynököt, aki forintosokat hamisított. Szüve: a-y-utca 18. számú lakásán temédek hamisítványt találtak. — A Vadász-utca 32. szám alatt levő Kálmán-nyomda papírrakára gyult ki ma délután s a tűzorségek közül az V., VI. és központi őrségek vonultak ki *Blaschnek* Hugó segédtszettel. A tűzet hamarosan lokalizáltak és így nagyobb baj nem esett.

(x) **A fogpiszkáló-ípar** magyarországi meghonosítása a Láng M. A. és Tarsa cég érdeme, melynek sikerült kitűnő minőségű gyártmányait gyorsan terjeszteni, mi által e téreru az alsó vezetőhelyen áll.

A nagy katasztrófa után.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, augusztus 29.

A Kerepesi-úton, a Párisi Nagy Áruház palotájának romjai előtt még mindig ezrével tolong a közönség. Pedig nem látható ott már egyéb, mint az a temédek deszkaállvány, amelylyel körülvették az om-ladozó épületet. Ma már nem is látszik egyéb a hatalmas épületből, mint a leőredezett orozmat; a többi eltakarják a deszkák, a hatalmas gerendák.

A kiküldött vizsgálóbizottság ma délután megtartotta a helyszíni szemlélt az elpusztult épületben. Holttestet nem talált a bizottság, de nem is keresett. Eljárása inkább arra vonatkozott, hogy megállapítsa a tűz kitörésének helyét, terjedésének irányát és hogy kit terhel a felelősség a tűz pusztításáért.

(A romok mellett.)

A sívár falak előtt ma elkészültek a munkások az állványok építésével. A Klauzál-utca feleli részen még nem épült állvány, csak a gerendákat állították a földbe. Egész éjjel dolgoztak a munkások, miáltal fölmentek a negyedik emeletre, a palota tetejére is állványt készítették s leszedték a sarkon levő óriás ornamentumot, amely már napok óta halálos veszedelemmel fenyegetett. A tűz aláégett, megolvastotta alatta a vas-alkotórészeket is és nagy esuda, hogy még a tűz dübögése közben nem zuhant le. Ez alatt tartották a mentőponyvákat a bennszorult szerencsétleneknek, akik az orozmat alatt lévő negyedik emeleti ablakból ugráltak le.

Ma már a kordont is jobbb vonták az épület felé s délután a deszkakordont egészen lebontották, úgy hogy csak egypár rendőr állt még ott, hogy a koostrua seregűl közönséget a járdára terelje. A vilamosnak a Rókus mellett lévő sinpárján megnyitott a vilamos közlekedés is, amelyet holnap a másik oldalon is, egészen rendszerben beonyolthat a társaság.

Bent a romok között még meg sem kezdődött a felhalmozódott törmelék eltakarítása. Erre csak a jövő héten kerül a sor s csak akkor lesz majd konstát-ható, ha ugyan maradt némi nyom, hogy kik és hányan pusztultak el a rettenetes katasztrófaban.

A katasztrófa alatt természetesen most is akad-tak lelketlen emberek, akik a zavarban halásztak, s az egyik végén kigyúlt áruházba a mellékutcaából behatoltak s szemtanuk állítása szerint igen sok órát és ékszerfölt loptak el. A Népszínház előtti parkból elvittek a két díszes virágállványt is a roppant tolon-

gásban a most a rendőrség keresi a vakmerő tolvajokat. Sok zsebmetszőt is kísérték a kerületi kapitányságokra, akik a bázesszókó emberek zsebeiben kotorásztak.

A tűzvész tomboló terjedésének idején s főként, mikor kitűdött hogy emberek is bennrekedtek az égő házban, a közönség nagy önfeláldozást mutatott. Sokan akadtak, akik a saját testiépségük kockázatát-sával hasznossá akarták tenni magukat. Így például a mentőponyvához tömegesen rohantak az emberek s a tűzoltókkal együtt tartották a ponyvát. Pedig csak arra kell gondolni, hogy milyen könnyen eshetik ilyenkor valaki a ponyvát taró emberre is. És akkor megeshetik az is, hogy a magasból ugró megmenekül s akire rázuhat, az e pusztul. Ennél a tragikus alkalomnál a ponyvát tartók közül senkinek járt szerencsétlenül. Csak egy-két kisebb-nagyobb sérülés történt. Tudvalevőleg egy rendőr sérült meg, s mint most értesülünk, *Kammermayer* Gábor kárpitos-mester szenvedte meg a mentésben való közreműködését. Ő volt az, aki *Körömczy* Gábor fogorvossal a boldogtalan Goldbergernt akarta felogni, mikor a ponyva szélére zubant, s ezenközben a válla olyan erősen megrándult, hogy ma is betege még merész vállalkozásának.

(A Rókusban.)

Spira Adél állapota ma reggelre némi javulást mutat. *Körönyi* Emma állandóan az ágya mellett van és vigasztalja a szomorú leányt, aki örökkösen az édesanyját emlegeti. Az ápoló apáca hiába nyugtatja, hogy az édesanyja még lábadozó beteg, nem jöhet ide őt megátogatni, kétkedve fogad minden kijelentést édesanyjáról. Ma délelőtt *Spira Adél* egyszerre csak felebredt álomából és kétségbeesetten kiáltozott édesanyja után. Az ápolónője szeliden csendesítette, hogy ne izgassa magát, édesanyja legközelebb eljön beteg leányát meglátogatni.

E megrázó jelenet a betegek között nagy izgalma okozott és a részvét könnyeit csalta a szemökbe. A másik súlyosan megsebesült nő, *Mátyás* Gizella állapota annyira javult, hogy pár nap múlva már el is hagyhatja a kórházat. *Glick* Sándornak még mindig nagy fájdalmat vannak. Állapota azonban ma már nem ad aggodalomra okot.

(Elégett vagyon.)

Tegnap a leégett áruház első emeletének a hátsó részében talált vasszerényt is felnyitották a hatóságok képviselőinek a jelenlétében. A pénzserény felső rekeszében több okmány és számlakönyv volt, amelyek mind elhamvadtak az áttűzsedett szerényben. Az alsó rekeszben egy bíráltskában *nyolcezer korona értékű papirokat*, továbbá három darab takarékpénztári könyvet ezerötszáz korona értékben, azonkívül egy darab ötven koronást és három darab tízkoronás bankjegyet találtak. Az értékpapírok nagy része elhamvad, a takarékkönyvek és a bankjegyek pedig csak megrészelték.

(A biztosítás.)

A Goldberger-cég több bécsi biztosító-intézetnél volt biztosítva. Ezeknek kiküldöttéi tegnap jártak itt, miután azonban a hivatalos helyszíni szemé nem volt megvárható, nem tudtak véleményt mondani. A Goldberger Testvérek Áruháza az Oesterreichische Elementarversicherungs-Gesellschaftnál volt biztosítva 740.000 koronára. Goldbergerék egyébként 1908-ig az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál biztosították az Áruházát, de közben ott megszüntették a biztosítást és az osztrák társulatnak adták át, amely több más társulatnál viszontbiztosítást kötött.

A Kerepesi-ut 88. számú házat tulajdonosa, dr. *Sándor* Lajos hatszáz ezer koronára biztosította a Fonciére-intézetnél. A biztosító-intézet nem hajlandó ezt az összeget megtéríteni, mert nem volt tudomása arról, hogy a 88. számú házat a 40-es számú házzal a fal áttörésével egybekapcsolták, minek következtében a tűz elhatalmasodott. Második oka az, hogy a bevalási iv ama kérdőpontra: Van-e a házban robbanóanyag beraktározva? — azzal a megjegyzéssel volt kitöltve, hogy *nincsen*. Ugy látszik tehát, hogy pörre kerül a dolog.

A tűzfal áttörését — mint illelőkes helyről értesülünk — a közmunkatanács engedte meg. Az előjáróság nem tudott róla, csak akkor, amikor már az engedély meg volt adva.

(A biztosítók szemléje.)

A kiküldött biztosítók ma délután folytatta tegnapelőtt ítélenmaradt szemléjét a Párisi Nagy Áruház palotájában. A biztosítók tagjai voltak *Sárkány* vizsgálóbíró, *Szirmay* Andor kerületi kapitány, *Akár* Ernő h. előjáró, *Markusovszky* tűzoltó-paranosnok, *Magyary* jegyző és a kerületi munkások.

A biztosítók első sorában a Kerepesi-ut 41. számú házat vizsgálta meg. Ennek a háznak az első emeletébe tudvalevőleg benyult a leégett Párisi Áruház s

az egész első emelet elpusztult a rettenetes tűzvész alkalmával. A biztosítók konstátálta, hogy az épületben lévő lakások megnyithatók, s erre meg is adta az engedélyt. Alig egy-két lakás van az egész házban, amely javításra szorul, a többinek egyszerűen semmit sem ártott a tűz.

Ezek konstátálása után a Kerepesi-ut 88. számú hába ment át a bizottság. Ez az elpusztult Párisi Áruház palotája. A bizottság a földszinten kezdte a szemléjét és így haladt tovább emeletről-emeletre az elpusztult házban, ahol már a falakon át a tókat, bejárásokat vágtak a munkások, mert a lépcsőház és a folyosók elpusztultak s másként nem lehetett volna haladni a romok között. Jő másfél óra hosszágú tartott, amíg a bizottság elvégezte működését, bár ez a munka is csak arra terjedt ki, hogy a tűz hogy keletkezett és merre, hogyan terjedt. A bizottság megnézte azt a rettenetes pusztulást, amit a tűzvész okozott a házban. A lakások elégett törmelékkel vannak tele. Nem lát itt mászt az ember, mint pusztulást. Még a napfény se hatol be erre a szomorú területre, olyan gyászos, olyan szomorú itt minden.

A bizottságnak az volt az egyik feladata, hogy megállapítsa, hogy ki a felelős ezért a rettenetes katasztrófáért. Erre nézve a bizottság nem tudott náta-rozott megállapodásra jutni. A bizottság kihalgatta az áruháznak sok alkalmazottját, akik különféle vallomásokkal tettek a tűz keletkezésére és terjedésére vonatkozólag.

A vizsgálat után a bizottság elrendelte, hogy dr. *Kopics* és dr. *Keszler* Zsigmond lakásából, ahol egyes butordarabok épségben maradtak, ezek a tárgyak kiszállítandók. A bizottság végül konstátálta azt, hogy a kár a Kerepesi-ut 88-ik számú ház épületében körülbelül 800.000 forint, a 40-ik számú házban pedig mindössze 80.000 forint.

(Segítség.)

Ma délután kezdte meg a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kezdeményezésére alakult bizottság a kenyér nélküli maradt alkalmazottak részére az első segély kiosztását *Zerkovits* Emil egyesületi elnök elnöklésével, *Gelléri* Mór kir. tanácsos, *Altkér* Ernő helyettes előjáró, *Töpper* Ignác rendőrfő-galmazó, *Schlanger* Mór titkár, dr. *Fuchs* Sándor ügyész, az alkalmazottak részéről pedig a cég öt leg-idősebb alkalmazottja, mint személyazonossági tanuk. A segélyzőbizottság tagjai elhatározták, hogy ma ocupánál első felsége által adományozott 4000 koronát fogják kiosztani. A külön tömegként kezelt adomány a leírát értelmében minden alkalmazottat, s így a szolgák és kiutók között egyforma fizetési arányban osztatott szét, amely azok havi fizetésének egynegyedének felel meg. A bizottság kimondta továbbá, hogy pótolhassák az, amit a volt áruház alkalmazottai a felmondási idő elvesztése folytán nélkülözni volnának kénytelenek, miért is hateti fizetésüket is meg fogják kapni a beolvó összegből, amennyiben az abból kitelik. Tudvalevő ugyanis, hogy a begyűlt összegből nemcsak az alkalmazottak, hanem a szerencsétlenül jártak hátramardottai és a sebestestű is nagyobb segélyben fognak részesülni. Ez okból esőtörtőkön, szeptember 8-án, újból ülésezik a segélyző-bizottság, amelyen meg fog alapítatni a beolvó segélyek összege és a támogatandók hivatalosan megállapított névsora. Ebben a munkájában a bizottságot a VII. ker. előjáróság támogatja, amennyiben ő végzi a hivatalos eljárást.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete ezután kéri az üzletlőnőket, hogy az esetleg üzletükben üresedésben levő állásokat jelentsék be az egyesület titkárságánál, Andrássy-ut 13.

Holnap, vasárnap délelőtt 9 órakor a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete értekezetet tart a következő napirenddel:

1. A Párisi Nagy Áruház katasztrófája és a kereskedelmi alkalmazottak életbiztosítása.
2. A felmondási idő szabályozása.

FŐVÁROS

(*) A képviselőválasztók névjegyzéke. A székesfehérvári központi választmánya ma délelőtti ülést tartott *Matuska* Alajos helyettes polgármester elnöklése mellett. Tudomásul vette a központi választmány *Agotha* László tanácsjegyzőnek azt a bejelentését, hogy a választmányának országgyűlési képviselő-választók 1904. évre érvényes névjegyzékére vonatkozólag beadott felszólásokra hozott határozatait ellen nyegveneg felelőseket érkezett be. A központi választmány ezeket a felelőseket fölterjeszti a Kuriához.

(*) Tanítók és tantónők eskütétele. Azok a tanítók és tantónők, akiket a székesfehérvári tanácsa a nyár elején választott meg, ma délelőtti tettek le a hivatali esküt *Rozsályi* Gyula alpolgármester előtt, aki lekes beszédet intézett hozzájuk, buzdítva őket a nemes kötelességük lelkiismeretes teljesítésére.

SHINHAZ, ZENE

** A kornevilli harangok romantikus szövegében gyönyörű muzsikájában telt ma kedve a Népszínház közönségének, amelynek *Kreosányi* igazgató pompás együttese mutatta be a régi, nagyhírű darabot. Az előadásnak, amely általában is teljesen kielégítette a publikumot, voltak kiválóan briliáns részletei. Ezek közül való *Környei* márkija, amely nagy sikert hozott a kitűnő énekesnek. Valóságos rengést a ház a tapsoktól, amelyekkel a híres keringő ismétlését kívánták. Jeles és nagy készületségre való drámai alakítás a *Kiss* Mihály Gáspár apója, amely új színen mutatja be a színháznak ezt a kitűnő tagját. Az örülesi jelenet megkapó erővel játszott és a Csín-osaia dalt után óriási taps jutalmazta. Mélység, komolyság és lelkiismeretesség jellemezte ezt a derék alakítást. Kellemesen tűnt fel *Fóti* Friga. aki játékaiban nagyon ügyes és ének oldalban is figyelemreméltó. Az egész előadás pedig *Kreosányi* avatott rendező talentumát és pontosságát dicséri.

** Nemzeti Színház. Kedden, szeptember 1-én nyílik meg a *Nemzeti Színház*. Megnyitó előadásul színe kerül *Rákosi* Jenő ötfelvonásos vígjátéka *Acopus*, melynek ez lesz a 46-ik előadása. Tánit *Várdi* Aranka ez alkalommal először fog játszani. Szerdán *A proletárok* van a műsoron. A Nemzeti Színház előadásai a most megnyitó szezonban rendszeresen 7 1/2 órakor kezdődnek. Hosszabb daraboknál a 7 órakor való kezdés a színpadokon külön lesz jelezve.

** A nagyvás hóbortja. Ez az ódon német vígjáték, melyet *Rosen* Gyula valamikor elkövetett, valószínűleg maga sem remélte, hogy magyar színpadon valaha még föllevenítsék. *Kreosányi* Ignác is csak azért eleventette fel, mert nemcsak publikumának, hanem színészeinek is jó direktora s ebben a darabban talált egy pompás tacsószerepet *Medgyaszay* Vilma kisasszony számára, aki az ilyen szerepekben fiatalos temperamentumával, kedvességével és sokoldalúságával játszva hódítja meg a közönséget. S a kisasszonynak volt is szép sikere, sokkal szebb, mint a darabnak. Egyébként az előadás, mint rendszeren, ma is kitűnő volt és a szereplők közül *T. Hadrik* Anna, *H. Borostyán* Sári, *Ternyei* Lajos, *Bartos* Gyula és *Palágyi* Lajos igen sok tapsot kaptak. Kivált *Hadrik* Annának és *Borostyán* Sárinnak voltak gyönyörűen sikerült jeleneteik. Egy intrikus szobaleány szerepében *Szöke* Gizella is kellemesen tudta magát észrevétni.

** Vigaszínház. A *Vigaszínház* kedden, szeptember 1-én a *Teknősbékával* kezd meg előadásait. Gaudillot bohóza a tavaszi repriket sorozatában a Judislop erejével hatott, úgy hogy ezental sürriben szerepel majd a műsoron. Szerdán a *Dupont*, Gavauli bohóza kerül színe, amely s mult szezon utolsó és egyuttal egyik legsikeresebb ujdonsága volt. Csütörtökön az *Osztrigás Micit* adják és a következő napon *Feydeau* másik népszerű darabját, a *Mici hercegnőt*. Szombaton lesz a *Korbács* bemutatója. Ebben a bohózatban lép föl először *Harmat* Hedvig, a *Vigaszínház* új tagja.

** A Népszínház első hete. Szeptember 1-én, kedden kezd meg a szezonban előadásait a *Népszínház* s a szezon bevezetője gyantán *Strausz* leghíresebb operetteje, a *Cigánybáró* kerül színe, *Szafty* szerepében *Rédey* Szidival, a vidék egyik legkiválóbb operett énekesnőjével, aki e szerepében már nagy sikerrel vendég szerepelt a Népszínházban. A művésznő ez előadásban mint a színház szerződött tagja vesz részt. — Szerdán Weinberger operetteje a *Hektor kisasszony* kerül színe, melyben *Hegyi* Aranka, *Szentmiklóssy* Irén, *Ledovsky* Gizella játszza s a nő főszerepeket. Két ízben! és pedig esütörtökön és szombaton *Planquette* nagy sikert regényes operetteje, a *Rip van Winkle* van a műsorra tűzve, *Lisbeth* szerepelt *Rédey* Szidi, *Rip-et* *Raskó*, *Vanderbilt* orvost *Kovács* Mihály, a fogadóes leányát *Kápolnai* Irén játszza. Az első hét péntekjén *Géczy* István népszínműve, a *Kisrét* van a műsoron *Ledószky* Gizella, *Szentmiklóssy* Irén, *Kápolnai* Irén és *Kovács* Mihályval. Vasárnap este pedig *Lukácsy* népszínműve, a *Veseshaju* kerül színe, a címszerepben *Hegyi* Arankával.

** Budai Nyári Színház. A Budai Nyári Színházban holnap, vasárnap délután *Pintér* Imréné, a Városligeti szinkör tagjának fellépésével *A sárga csikó* kerül színe. Este Jókainak *Az arany ember* című színművét adják. Hétfőn *A becsület*, szerdán *Gergely* Giza vendégfellépésével a *Lili* van a műsoron. Kedden, esütörtökön és szombaton *Kiss* Mihály és *Szirmai* Imre vendégjátékul az *Ejreli menedékhely* kerül színe. Pénteken *Oltán* Klóttl fellépésével a *Troubadour* operát adják. Vasárnap lesz a bemutató előadása *A ralu rózsája* című eredeti népszínműnek, melynek szerzője *Pintér* Imre, a Városligeti Szinkör jeles baritonistája. A népszínmű egyik főszerepét maga a szerző fogja játszani.

** A Magyar Színház új nézőtere. A nyáron a Magyar Színház nézőterét újalakították. A hétéves véget értek már a festő-és kárpitosmunkák is. A falak és ülések borításának ugy színe, mint kivitele teljesen újszerű a hazai színházak díszítésében.

** Magdala Mária és a pozsonyiak. A minden korok és idők vétkes asszonyának gyönyörűsége típusa, Magdala Mária sem hitte volna, hogy hullámos vörös hajának az illata kétezer érszázad mulva is megturbálja néhány pozsonyi társadalmi oszlopok a lelkét. A pozsonyi klerikálisok kivitték, hogy Heysze Pál Mária Magdalénájának a német előadását ezelőtt pár hónappal betiltották s most ugyanezt szeretnék kívánni a magyar előadásra nézve is. Szendrey társulata ugyanis ezt a darabot e hó 31-én előadja a pozsonyi városi színházban, Hamvas József tanár fordításában s ez ellen áldá a klerikális *Fressburger Tagblatt*, híres példa nyomán. Mikor a sokoldalú II. Vilmos császár egy nagy német művészi díj odaítélésénél nyomást gyakorolt a bíráló-bizottságra, Heysze Pál erélyes hangú cikkben tiltakozott az imperátor e beavatkozása ellen. Az volt rá a felelet, hogy Heysze Mária Magdaléna című bibliai drámáját Berlinben betiltották. Ez az eset azonban szélesebb körű érdeklődést biztosított a különben nem elsőrangú műnek s most magyar fordításban is színek kerül. A pozsonyi klerikálisok azonban csak részben indultak az előkelő példa nyomán, mert a tiltakozásnak legalább is fele az ő iniciatívájukra íródik. Hát hiszen már lankad ugyan az a bizonyos türelmetlenségi áramlat, mely pár éve fölmerült, de még mindig tart. Amolyan kisebb formájú ellenreformáció, de persze sokkal gyöngébb. Az áramlatok időnkint vissza-visszatérnek, de mindig gyöngéltetebben, s ezt jó nekünk nézni. Jó nekünk nézni különösen azt, hogy a klerikálisok immár nem annyira tüzel-vassal támadnak, mint a ragyogó középkorban, hanem inkább védelemre szorítkoznak, mert ez az emberiség nagy haladásának a kétségeltelen jele. A vehemens türelmetlenség mindig végvonaglását jelenti az illető irányzatnak. S a klerikálisok türelmetlensége ellen tiltakozván, nem éppen Heysze drámája van az eszükben, hanem általában minden irodalmi és művészi termék, melyet meddig kell még az egyház türelmetlensége ellen megvédenünk. De talán ne töltszünk: talán nem is az egyháztól van itt szó, mint néhány elmaradt intelligenciájú klerikálisról, kik a péntézes tradíciók korhárd bástyái mögött nem is látják meg azt, nem is emelkedhetnek a fölfogás akkora magaslataira, hogy megértsék, hogy a morális, az írói, a művészi, az etikai meggyőződés és fölfogás is szent és sérthetetlen. Honnan veszik a klerikálisok maguknak azt az előjogot, hogy csak az ő érzelmeiket kell kimélni, holott ők sárga epét hányva dühönghetnek a liberálisok és fölvilágosodott emberek érzelmei ellen? Mit szólnának a klerikálisok, ha néhány liberális lap vezércikkben erőlyesen követelné egy-egy olyan dolog betiltását, amely az emberiség dadogó gyermekkorából való sallang és szintén sérthetne sok „modern” embert? Bizunk a pozsonyiakban, — kivált mikor tudomásunk szerint a helyi sajtó többi része és a nagyközönség is kívánja a darab előadását, — hogy a darab előadását most már csak azért is diadalra viszik. Nem a Heysze darabjért, mely voltaképp sokkal szelidebb, semhogy a katolikus erzület megbotránközhátnék rajta, hanem a nagy elvért. El kell végre következnie annak a kornak, amikor az irodalom és művészet nyugodtan mehet a maga útján, mikor nem kell tartani attól, hogy a klerikálisok minden irodalmi alkotásba beleszaglásszanak s cenzurát gyakoroljanak fölöttük.

** Magyar Színház. Kéthónapi szünet után a Magyar Színház kedden, szeptember 1-én újra megkezdte előadásait. Megnyitó előadásul színek kerül *A drótoszt*, Lehár Ferenc nagyszerű operettje a mult színházi szezon legnépszerűbb udonsága. *A drótoszt* ott ezáltal már hatvanötödöszer játszották a Magyar Színházban; minden eddigi előadásán fokozódott a szépen-zenéi operett közkedveltsége, úgy hogy a darab előreláthatólag egyfolytában jut el a századik előadás jubileumához. *A drótoszt* a hét minden esté én színek kerül a bemutató színpozsziásában. Jegy már vasárnap-tól váltható, a színházi pénztárt kedden nyitják.

** Városligeti Színház. A Városligeti Színházban holnap, vasárnap este *Ujházy* Ede két legkiválóbb szerepében bucsuzik el a színház közönségétől, a *Lengyel asszonyban* és a *Kölesnőkről feleség* című bohózatban leg föl az utóbbi darabban *Gabányi István* a Nemzeti Színház fiatal tagja is közreműködik. Délután felére szállított helyárak mellett a *Pesti nők* című mulattató operettet adák. A *Heidelbergi diákélet* továbbra is a műsoron marad.

** Kereszényik és Népszínházban. *Kereszényi* Ignác budai színtársulatával a Népszínházban holnap vasárnap Suppé gyönyörű zenéjű operettjét: *Bocacciot* adják. Héttón a budai színtársulat népszínházi bucsuelőleptül *Az édes lányka* című operett kerül színez.

** Hangverseny. Kedden este 7¼ órakor lesz a Lukácsfürdő-nagyszállóda nagyműtermében *Hennrichs* *Walther*, a boroszlói városi színház I. hangverseny-mesterének bucsuhangversenye *Etil Gizella*, *Siemann* *Henrik* és *Hiekisch* *Rikárd* közreműködésével. A hangversenynek ez a műsora. I. Schubert: Trio Op. 99. B-dur, I. rész, *Etil Gizella*. *Hennrichs* hangverseny-mester és *Siemann*. 2. Mendelssohn: Hegedűhangverseny, II. és III. rész, *Hennrichs* hangverseny-

mester. 3. Liszt: Hangverseny-Elude, *Etil Gizella*. 4. Servais: „O cara memoria”, *Fantázia* gondokára. *Siemann Henrik*. 5. *Vieuxtemps*: *Fantasiae caprice*, *Hennrichs*. 6. *Hasselmaus*: *Prière*, *hárfasolo*, *Hiekisch Rikárd*. 7. a) *Sitt*: *Adagio*, b) *Propper*: *Spinnerhed*, gondokára, *Siemann Henrik*. 8. a) *Frommer*: *Nocturno*, b) *Sarasate*: *Zigeunerweisen*, *Hennrichs*.

** Zenekolai beiratkozások. *Lovas Izsó* okleveles zenetanár iskolájában a beiratások e hó 24-én kezdődtek meg és naponta 9-től este 8-ig folytatódnak. — *Sey* Dezsőné cimbalomtanító-intézetében, *Ke-repesti* ut. 34. sz. alatt a beiratkozások szeptember 1-től 6-ig délelőtt 9-12-ig és délután 3-6 óráig tartanak. Havi tandíj 12 korona. — A *III. kerületi zenekonzervatóriumban* a beiratások augusztus 31-én hétfőn kezdődnek és naponta délután 3-6-ig tartanak az intézetnek *Lajos-utca* 68. számú helyiségében.

Akadémiai előkészítő tanfolyammal kapcsolatos zenekolai nyitok meg szeptember 1-én a fővárosban *Fodor Ernő* okl. zenetanár vezetése alatt *Andrássy-ut* 40. szám alatt. A beküldött tantervből látjuk, hogy a közönség részéről sokszor hangzatoslató kívánság teljesül e zenekolai megnyitásával. Az akadémiai előkészítő-tanfolyam célja a zenekadémiai magán- és felvételi vizsgákra való előkészítés. Ez a tanfolyam egy — esetleg két évre terjed és a növendékek teljesen a Zeneakadémia s-ellemében vezetve, minden tanév végén miniszteri engedély alapján az orsz. m. kir. Zeneakadémia magánvizsgálatot tesznek, melynek sikere esetén a Zeneakadémia magasabb osztályába léphetnek. Az akadémiai előkészítő-iskola a Zeneakadémia igazgatóságának és tanári karának beegyezésével létesült és így a szülők, akik gyermeküket a Zeneakadémiaába óhatják vizsgáztatni, nagyon helyesen teszik, ha egy évre az Akadémiai előkészítő iskolába járatták. Bővebb értesítés kapható az intézetben.

** Urania. *Strauss* *Adolf* új darabjának, *Szerbiának* nagy sikere következében a jövő héten minden este *Szerbia* lesz műsoron. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a mult szezon legutolsó udonságát, *dr. Haterjék* *Emil*: *Az orvos régen és most* című darabját adák.

** Vidéki színészet. *Dr. Janovics* *Jenő* kitünő társulata sorra mutatja be az udonságokat a *hódmezővásárhelyi* színházban. E héten nagy sikerrel került színez a *Drótoszt* és *Gorkij* szenzációs drámája, az *Éjjeli menedékhely*. A *Drótoszt*ott *Vince* *Zsigmond* karmester kiváló skázkötelményben tanította be. A szereplők közül *Székely Irán*, *Sugár Jolán* és *Leóvey* *Leó* aratott nagy sikert. *Gorkij* darabjában sok tapost kapott *Hettyey* *Aranka*, aki *Wassilissát* fényesen játszotta meg. *Művészi*esen tökéletes *Luka* volt *László* *Gyula*, ugyszintén *Leóvey* *Leó* is *Kostilef* szerepében. A kiváló ősszjátékokhoz hozzáárultak még: *Mészáros* *Giza*, *Csaló* *Gyula* *Janovics* *Jenő* és *Mezei* *Péter*.

Németh *József* színtársulata *Egerben* a közönség nagy tetszése mellett játszik. Szép sikerei vannak a kitünő erőköl álló színtársulatnak.

** Legújabb zeneművek kaphatók *Szilágyi* *Béla* könyv- és zeneműkereskedésében *Budapest* *Károly*-körút 26. Operák és operettek szövegével: *Goldmark*, *Berchingsen* *Götz* 18.— *K. Bizet*, *Carmen* 10.80. *Leoncavallo* *Bajazzo* 14.40 *K. Verdi*, *Aida* 14.40 *K. Ziehrer*, *Svíhákok* 12.— *K. Khinai* *Mészehetek* 12.— *K. Lehár*. A *drótoszt* 2 füzetben, magyar szöveggel 6.— *K. Bob herceg* 2 füzetben 6.— *K. Katalin*, *Casanova*, *Kis szökevény*, *New-York szépe* egyenkint 6.— *K. Potpourri* szöveg nélkül *Lincke*, *Indra* 3.— *K. Luna asszony* 3.— *K. A svíhákok* 3.60 *K. Édes lányka* 2 füzetben 6.— *K. Keringők*: *Bob-keringő* 2.— *K. Luna-keringő* 2.0 *K. A drótoszt-keringő* 2.40 *K. Amoureux* *Valse* 4.20 *K. Édes lányka-keringő* 2.40 *K. Hunnia-keringő* 2.— *K. Legújabb tánc* a *Cake Walk* (betét a *Mici hercegnő* operetben) 1.80 *K. Kedvet kupék és dalok*: *Huber*, *Stör ich?* tréfás dalok 2.40 *K. Grosz*. Az én papám 1.60 *K. Kutschera*, *Ausser Rand und Band* 1.60 *K. Hirsch*, *Herzensdieb* 1.50 *K. Lorenz*, *Hausbal* *bel* *Brezina* 1.80 *K. Servus Brezina* 1.80 *K. A kis Cohn* 1.80 *K. Megvan már a kis Cohn* 1.44 *K. Aletter*, *A légyott* 1.80. *Legújabb* angol dal *Good Bye dolly Gray* (isten áldjon *Mariskám*) 2.16 *K. A gölya* dal 3.— *K. Legújabb* 101 magyar dal cigányos modorban 3.— *K. Dankó* *Pista* 50 dala 4.— *K. Nagy választék* hegedű és cimbalom zeneművekben, valamint rakítáron van az összes zenedék tananyag. Állandó vevők kedvezményben részesülnek. Jegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Az új szezon.

Budapest, augusztus 29.

Három nap mulva megnyitnak a színházak kapi-ei és ezzel kezdődik a szezon. Az idén hat közönség szolgálja a közönség szórakozó kedvét. Valamennyi elkészítette már műsorát; e programokat a következőkben ismerteltjük.

Nemzeti Színház.

A Nemzeti Színház eredeti darabjai élén *Jókai* *Mór* *Levente* című drámája áll, amely a tél folyamán kerül bemutatásra. Az udonságok sorában van *Bartók* *Lajos* utolsó drámai műve, a *Mohács után* című történelmi dráma. *Bercsik* *Árpád* *Miniszterválság* címen írt új darabot. Eredeti darabot írtak még: *Werner* *Gyula*, *Szomory* *Dezso*, *Pekár* *Gyula*, *Malonyai* *Dezso*, *Rutthay* *György*, *Bosnyák* *Zoltán*, *Fényes* *Samu* és *Palágyi* *Lajos*. *Werner* *Gyula* ezutal irt először drámát; gyönyörű regényei révén már régóta kitünősége irodalmunknak. Az új dráma a szerző *Anteusz* című regénye nyomán készült. Erd-klődésre számíthat *Szomory* *Dezso*

Párisban élő írótsunk *Nagyasszonya* is, történelmi drámájának hősnőjévé *Mária* *Törzsiát* tette meg. *Pekár* *Gyula* *Mátyás király* című történelmi drámát irt, *Palágyi* *Lajos* *Rabszolgák* című tragédiát, mely két esztendő előtt jutalmat nyert az Akadémián. *Malonyai* *Dezso* darabjának címe: *Senki leánya*, *Bosnyák* *Zoltán*é: *Az utolsó Gyulafi*, *Fényes* *Samu*é: *A messias*, *Rutthay* *György*é: *Sötétség*, *Szikrák*: *Tepett láncok* és a *Káprázatok* című egyfelvonásos. *Somló* igazgató szándéka szerint csaknem valamennyi az idei szezon udonsága lesz.

A külföldi darabokat gonddal válogatta meg a színház igazgatója. A szezon első udonsága *Brieux* *Blanchette* (Patvialat-kisasszony) című színműve lesz, melyet *Tábori* *Róbert* fordított. Színez kerül továbbá *Octave* *Mirbeau* *Az üzet üzlet* című drámája. Ez a híres naturalista tavalyi nagyszerű drámai alkotása és a Comédie első udonsága. *Donnay* neve a *L'Autre Danger* révén ezutal kerül először színházaink színlapjára. A Nemzeti Színház ez év folyamán *Gorkij* *Maxim*: *Kisvárosiak*, *Bariatozi*: *Az egosta*, *Calde-ron*: *Két szék közt a pad alatt* (*Makai* *Emil* fordítása), *Maeterlinck*: *Joyzelle* (a szerző legújabb szimbolikus regé-drámája), *Rostand*: *A napkeleti királykisasszony*, *Wilde* *Oszkár*: *Az eszményi férj*, *Ibsen*: *Rosmersholm*, és egy *Barrie* nevű divatos angol író két bájos színművét is előadatta. Színez kerülnek továbbá: *Shakespeare* *III. Richarda*, *Windsor-i vig nője* s *Schiller* *Wallensteinja* (*Dóczy* *Lajos* fordítása).

A repriek sorában *Shakespeare* *Macbethjét* *IV. Henrikét* és *Maltrancos hölgyét*, *Rákosi* *Ac opusát*, *Telesi* *László* *Kezgyencét*, *Szigligeti* *Valériáját*, *Csiky* *Ellenállhatatlant*át, *Dóczy* *Csókját* és *Molnár* *Képzelt betegjét*, *Dandiniát* és *Tartuffjét* (e két utóbbit új fordításban) említjük meg. Az új szezon első reprize *Rákosi* *Aesopus* lesz. Ezután *Denise*, majd szeptember végén *Brieux* *Blanchetteje* kerülnek színez. Az *Ember* tragédiájának idei előadásait újból rendezteté *Somló* igazgató. A színház műhelyeiben fényes díszletek, új jelmezek készülnek s *Madiós* remekműve még a tél folyamán e ragyogó milieuban kerül színez.

Magyar Királyi Operaház.

Az operai szezon első udonsága valószínűleg *Puccini* *Tosca*-ja lesz, amely bemutatóra tavaly *Takács* és *Krammer*-bebetegkedése miatt nem kerülhetett. Első előadását október 4-ikére, a király nevenapára tervezik. *Caravados* tenor szerepét *Prévost* és *Bochni-csek*, *Scarpia* bariton szerepét pedig *Takács* és *Beck* éneklők majd felváltva. Magyar szerzők művei közül *ifj. Ábrányi* *Emil* *Kőkirály* című operájának és *Berté* *Henrik* *Velencei karnevál* című balletjének bemutatását tervezik az igazgatóság. Tervebe van még véve azután *Schweida* *Résznek* *A képzelt* című egyfelvonásos, két képre szóló dalműve is, továbbá gróf *Zichy* *Géza* *Gemma* című táncelőjáték, mely néhány hónappal ezelőtt szép sikert ért Prágában. Felelevenítik *Mihalovich* *Toldi*át is. *Toldi* szerepét *Bochni*cseneknek, *Proskáét* *Ney* *Herminának* szánta az igazgató.

Az esztendő művészi eseménye költégtelenül *Gluck* *Orfeuszának* továbbá *Wagner* náunk még elő nem adott *René*jenek bemutatója lesz. Az előbbi klasszikus mű előadást a kiállítás drágasága tette eddigelé lehetetlenné.

Népszínház.

A Népszínház szeptember 1-én kezdi meg az előadásokat s ez alkalomból közzétette az igazgatóság amaz új darabok sorozatát, amelyeket a jövőévrada megszerzett. A sorozat természetesen a szezon alatt változatosan meg keresztül, amennyiben az időközben elfogadott magyar darabokkal s a külföldön nagy sikerrel színezkerülő udonságokkal fog gazdagodni; de az eddig rendelkezésre álló anyag is oly nagy, hogy a színház előreláthatólag nem lesz képes az összes előkészített darabot színezhozni s a tizenkét előre hirdett premiere-re kétszerannyi anyagból lehet a leg-sikeresebb darabokat kiválogatni. A Népszínház eddigi programjához híven a magyar darabok tulajnyát már az anyag előkészítésében is biztosította s a régi ünnepeket szerzők mellett több új tehetségnek is teret fog nyitni.

A népszínművek és operettek helyes arányban váltakoznak a színművekkel s a jövő szezon az új magyar darabok sikerein kívül a német, francia és angol színpadok legjobb termékeit is be fogja mutatni. Az igazgatóság a személyzetet jelentékeny erő-vel szaporította szeptember 1-től kezdve. Így tagja lesz a Népszínháznak *Komlóssy* *Emma*, a vidéki színpadok kiváló művésznője, aki a Népszínházban is nagy sikerrel vendégszerepelt. Tagja lesz továbbá *Rédey* *Szidi*, aki a vidék egyik legkiünőbb énekesnője és aki ugy az Operaházban, mint a Népszínházban teljes sikerrel mutatkozott be. Szeptember 1-én kezdik meg működésüket *Fekete* *József* új karmester, aki a Magyar Színháznak volt évekig

első karmestere, és Irsai Leo egy kitűnő hangu fiatal tenorista. Az igazgatóság ezeken kívül több fiatal tehetséget tanított a saját költségén iővárosi ének-mestereknél, hogy az énekes ensemble erősödjék. Az ének- és zenekar október 16-ára fölfrisített. A személyzet megszaporítása lehetővé teszi az új darabok bemutatásán kívül a régi jó darabok felújításának ciklusát. Tervezik a Szegény Jonathan, a Miss Heliet és a Gyűrű felelevenítését) s hetenként egy napon ifjúsági előadások tartását is. Szeptember hó iőlyamán pedig a magyar népdal népszerűsítése érdekében országos orgányzene-versenyt tervez az igazgatóság. Az eddig szinpadra készen álló anyag a következők:

Eredeti darabok: Bokor József népszimnűve: A kisteleki csendbuzos, Gécy István és Hegedűs Gyula népszimnűve: As apostol, Dankó Pista hátrahagyott népszimnűve a Cigányélet, Lakos István népszimnűve: As óvodáskisasszony, Beldi Izor szimnűve: Napoleon, Erkel Jenő és Róssel Nándor operette: Masinka az egyetlen gyöngye, Szabados Béla és Lovik Károly népszimnűve: Felsőbb asszonya, Stoll Károly és Pásztor Árpád operette: A kis császár, Hűvös Iván és Faragó Jenő operette: Katinka grófnő, Bokor József operette: Huszárkisasszony, Barna Izso, Nydray Antal és Balla Miklós operette: Senki Fejér Jenő és Beldi Izor operette A külteki hercegnő.

Külföldi darabok: Rostand Edmond drámája a Sasfők (L'aiglon) fordította: Abrányi Emi, Dreyer Miksa: As élet völgye, fordította: Márkus Miksa, Leslie Stuart és Owen Hall: As ezüst papucs (The silver slipper), fordította: Heitay Jenő, Eysler operette: A vándorlegény (Bruder Straubinger) fordította: Faragó Jenő, Müllcker operette: A nőszabó fordította: Szomaházy István, Messenger operett e: A kisorosít menyasszony, fordította: Heitay Jenő, Lecocque operette: Yetta, Arthur E Godfrey és Harry Graham operette: Senki kisasszony (Little miss Nobody.) Zeller Károly operette: Kélermeister, Bayer operette: Arabella, fordította: Beldi Izor, Weinberger Károly egy operette, Hennequin boházata: A dojka, fordította: Heitay Jenő.

Király-színház.

Az október 15-én megnyíló Király-színházban az első estén Martos Ferenonok és Huszka Jenőnek a Bob herceg népszerű szerzőinek az Aranyvirág című operette fog színpadra kerülni. A nagy személyzeti, fényes kiállítást igénylő énekes játék után minden valószínűség szerint Csepreghy Ferenonok, a Piros bugyelláris és Sárga csikó szerzőjének Vizdón című nagyszíni látványos szimnűve lesz az új színház második ujdonsága. A Vizdónhoz az igazgatóság megbízásából Sztajanovits Jenő irt új muzsikát. E két bemutató után még nem határozott sorrendben következnek majd azok az új darabok, amelyeket a Király-színház igazgatósága, a hazai és külföldi termés legjavából válogatva, beszerzett.

MŰVÉSZET

□ A Nemzeti Szalon ősz programja. A Szalon nyári kiállítását a napokban becsukják. A kiállítást, melyet időközönkint új és új képekkel frissítették föl, a körülményekhez képest elegendő látogatták. A művásár mindennek dacára igen lanyha volt és igen kevés képet vásároltak. Szeptember havában az első kiállítást Margittay Tihámér képeiből rendezik s azt 12-ikén nyitják meg. A rendező ősz i tárlat október 18-ikától november első hetéig lesz nyitva és ezután hosszafognak Ferenczy Károly kollektív kiállításának rendezéséhez s ezt november 15-ikén nyitják meg a közönség számára.

□ Őszi festőiskola. A Karlovsky Bertalan vezetése alatt álló női festő és rajziskolában a tanfolyam szeptember 1-én nyílik meg. Az immáron ötödik éve kitűnő sikerrel működő iskolába a beiratások már megkezdődtek s bármikor elfogadhatnak Karlovsky Bertalan lakásán. (Városligeti fasor 25. II. em) Az iskola helyisége ugyancsak a fasorban 25. szám alatt van.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ Új Idők. Tündérmesébe való képeket mutat be az Új Idők e heti száma: az új királyi várpalota belsejének számos részletét, amelyek a magyar építészetenek és iparnak dicséretét hirdetik. Az a kilenc kép, amely az Új Idők e heti számát díszíti, a magyar király otthonának legszebb részeit ismerteti. Ugyancsak ez a szám rajzolja meg a hétnek szomorú eseményét: a Párisi Aruház égését, de van azonfelül egy csomó más aktualitása is. A szövegrészben olvasható: novella Jókai Mórtól, regényfolytatás Szomaházy Istvántól és Daudet Ernőtől, társadalmi cikk Lyka Károlytól és Igrictól, vers, apró cikk és humoros történet. Ez a szám hű tükrre annak, hogy mit nyújt az Új Idők olvasóinak. Aki megismerkedni óhajt

a legjobb magyar illusztrált lap szellemével és iránnyával, annak kívánatra ingyen küld mutatványszámot a kiadóhivatal Andrássy-ut 10.

□ Jövendő. Erőly Sándor kitűnő heti revüje, a Jövendő legújabb számában a következő érdekes cikkeket közli:

I. Ferenc József politikája. Gorove László: Közöshadsereg - magyar nyev. Adatok a magyar nép politikájához. A szpiritizmus bírálata. Három fej. Bárony István: Egy kutyáról. Kazár Emil: A homok. Uj költők. Wilde Oszkár: A fülemle szive. Szász Zoltán: Gorkij és a nyomor bölcsészete. Cszimadnia Sándor: A föld rabjai. Gárdonyi Géza: Gyermekkori emlékeim. Erdős René: Egy leány élete. Tolstoj Leo: Háboru és béke. Temészettudomány. A Jorradalom.

□ Kis Lap. A gyermekvilág legmeghittebb barátja. szórakoztatója és mulattatója a Forgó Bácsi Kis Lapja. Ez a páratlan gyermekújság és ósággal nevelője a gyermekeknek. mert mindaz, amit tartalmaz gondosan van megírva és hasznos és maradandó okuást nyújt a serdülő gyermeknek. Előfizetési ára negyedévre 2 korona, mely összeg a kiadóhivatalba, VII. kerepesi-ut 54. (Atheneum) küldendő.

□ Kepes jótékonynaplár. A fővárosi szegény-gyermekeket egy let minden esztendőben sikerült képes jótékony naplár ad ki. A jövő 1904. évre az egylet szintén adja ki a naplár, amelynek anyagát az ország legjavából írói szolgáltatók és amelyet különbönel-különb képek illusztrálnak.

Nyilttér.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN
szanatóriuma és vizgyógyintézete

felvették és gyermekek számára **Abbaziában** kivétel a természet, a légtiszta szobák, a csökkenő, a tanuló újságnak és gyermeknek igálkalmasság nyári üdülőhelye. Gyermek 6 éven felül kisérlet nélkül is felvétetnek.

Mannheimi Biztosító-Társaság

VI. Gyár-utca 7, Telefon 23-23.

- Elvállal olcsón és a legelőnyösebb feltételek mellett:
- I. Egyénenkénti és csoportos **baleset-biztosításokat.**
  - II. **Szavatossági biztosításokat,** gyárosok, iparosok, háztulajdonosok stb.-től.
  - III. **Betörés elleni biztosításokat.**
  - IV. Mindennemű szállítmány és értékbiztosításokat.

Részletes prospektusok kívánatra szolgáltatnak. Helyben üzletszerzők, vidéken ügynökök kerestetnek.

Természetes forrómegleg kénes források, iszapforrások, iszapborjúságok.

szubany-massage, vizgyógyintézet, villany-fényfürdők, gőzfürdők kő-és kádfürdők, gyógyviz uszodák. Olcsó és gondos ellátás. Csusz, kőszvény, ideg-, borbák stb. felül kimerült prospektus küld ingyen a Sz.-Lakócsfürdő igazgatósága Budán

Óvja az egészségét!

Eszenél több kiváló orvos ajánlja!

Arjgérés kívánatra mindenhavá díjmentesen küldeték. Vidékre 25 vagy 50 üveges ládák; a fuvardíjat oda és az úras úvegékért vissza irteti a SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KUTVÁLLALAT BUDÁN.

THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én
1,981,516,483-42 frank.
Biztosítási állomány 1902. december 31-én
6,958,093,587-09 frank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budap.-st. IV., Károly-kört 26.

Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A kuriai szűnet vége.** A Kuria szűnete e hó végén befejeződik. Egyelőre még nem az Összes büntető tanácsok lépnék működésbe, hanem csupán a II. III. és IV. tanács és pedig a következőképpen: Augustus 30-tól szeptember 26-ig a II. tanács elnöke: Sebastyén Mihály, bírái: Vita Sándor, Bünces Gyula, Szerelemy Lajos, Neuberger Ignác, Mikó Miklós, Nyers Lajos, Garam Jenő és Onacsi Sándor. A III. tanács elnöke Kelemen Mór tanácsvezető kuriai bíró, bírák: Losonczy Odón, Valkay Bertalan, Nagy Sándor, Tarnay János, Mészöly Laos, Dogányi Lajos, Pichler Lipót, Jáneskó István. A IV. tanács elnöke Paisz Andor, bírák: Tutschner Ágoston, Berlogia Abraham, Mezei János, Neményi József, Bolgár Emil, Podhorányi Gyula és Szöcs Ákos.

§§ **A körmendi botrány.** Ismeretes az a kínos szenzációt kellett eset, amelynek színhelye a körmendi polgári leányiskola, elvetemült hőse pedig **Emcsdy Ignác**, az iskola egyik tanára volt, aki a gondjára bízott leánygyermekeket elcsábította. Az ajas emberrel a törvény leszámolt, a szombathelyi törvényszék harmad.életvi feyházra ítélte őt. A botrány esetből kiolyólag azonban egy másik pör is támadt. Amikor ugyanis **Farkas Iván** körmendi tanár és neje **Farkasné Harsányi Marika**, a körmendi polgári iskola kézimunka tanítóje, Budapestre jöttek, hogy a tudomásukra jutott botrány esetről illetékes helyen följe entést tegyenek, egy hrlapról megintert-juhotta a jelenteseket s a beszélgetés alapján részletes tudósítást irt lapjába, többek között erősen kikélvén az iskola igazgatója, **Knaute Rezső** ellen is. Az igazgató abban a hiszemben, hogy a cikket **Farkas** és felesége irták, néhány nappal utóbb válaszolt rá a **Fris** újságban s válaszában alaposan nekiment a házaspárnak, mindentelkének elnevezvén őket, csak tisztességes embereknek nem. **Farkas Iván** és neje a rávalóan cikk miatt följe entést tettek **Knaute** igazgató ellen s a budapesti büntető törvényszék vádlatára ma az igazgató rágalmazás miatt **vád alá is helyezte**, s az ügy tárgyaását az esküdőbírószág elő utalta.

VIDÉK

— **(Tolnavármegyei népoktatás)** Az elmúlt 1902/3. tanévben Tolna vármegyében a tanulócsanak száma 32 836 volt. Válasz szerint római katolikus 30 377, görög kátholikus 1, görög keleti 122 heivét hitvallásu 5766, ágostai hitvallásu 4682, unitárius 2, izraelita 1563 és egyéb 12. Nyelv szerint: magyar 30,000, német 12 382, román 29, tót 5, szerb 119, horvát és 2 baptista 11. A tanítási nyelv magyar 197, német-magyar 39, szerb-magyar iskolában. Oly iskola, melyben a magyar nyelvet siker nélkül tanítanak, nincsen. Ez a nagy érdeme **Tunanyi Domokos** királyi tanfelügyelőnek, aai buzdítja a tanítókat a magyarosításra. A tanítók közül az ő ajánlatára a sikeres magyarosításért 1903. évben 17 tanító kapott a tolnavármegyei magyarosító alap kamataiból egyenként 150 korona jutalmat.

SPORT

• **A Balaton Uszók Egyesülete** holnap, vasárnap tartja idei nagy versenyt a Császárfürdő térszuszodájában. Ez alkalommal igen érdekes küzdelem lesz: többek között az 60 méteres gyorsuszás, melyre az elsőhátszó adományozott gyönyörű tiszteletdíjat. Az 610 méteres és 204 méteres hosszú uszások, majd a 100 méteres egyesületi bajnokság a hatonszás és a gyermekverseny nagy érdeklődést köcsönöz a versenyznek. A csapatversenye és stafétaversenye több hazai egyesületünk nevezte be legjobb csapatát. A verseny utolsó számát vizumtatványok töltik be, amelyek között a több oldalról érkező óhajnak eleget tenni, a most igazán mindenkit érdeklő mentések közül a vízből való kimentést fogják bemutatni Balatonai (Gräff) Károly, Szaszovszky G., Horváth E. stb. Végül két kombinált csapat között vízipóló-mérkőzés lesz. A verseny este 6 órakor kezdődik, jegyek válthatók a helyszínen.

• **Atlétikai verseny.** A **Budapesti (budai) Tornaegyesület** és a **Kisbéllyői Sportegyesület** augusztus 30-án délután negyedfél órakor Budafokon a Maeska-csárda mellett lévő réten atlétikai versenyt rendez a következő számokkal: 1. 10 km. gyaloglás. 2. 100 yardos síkfutás. 3. Magas ugrás (Handikap). 4. Súlydobás (Handikap). 5. Egyneved angol mértföldes stafétafutás. 6. Távolugrás (Handikap). 7. 150 méteres gátfutás. 8. 500 méteres uszás.

• **Labdarúgás.** A **Népszigeti Labdarúgó-Csapat** és a **Magyar Atlétikai Klub** holnap, vasárnap mérí össze erejét a népszigeti sporttelepen. Mult vasárnap ugyan e két csapat mérkőzése a margitszigeti sporttelepen a 3:1 arányban végződött a **Népszigeti Labdarúgó-Csapat** javára. A mérkőzés elő a sportvilág érdeklődéssel tekint mert a **Népszigeti Labdarúgó-Csapat** erős küzdelmet kell folytatnia, hogy a **Magyar Atlétikai Klub** megerősödött csapatával szemben a győzelmet újra kivívassa és az **Uppesti Torna-Egyesület** kiváló játékosaiból áll, összeállitása a következő: Bey, Molnár L., Reiner, Hallszcs, Lichtmann, Kussner. A népszigeti sporttelepre villámos és hajóközlekedés viz.

• **Athletikai és kerékpárverseny.** A Magyar Testgyakorlók Köre szeptember 13-án délután 3 órakor a Csömör-irt (Millenáris) versenypályán Országos

MESE

Az elátkozott kut.

Volt egyszer, még a hetedhét országon is tul, volt egy gyönyörű szép ország s ennek az országnak volt egy gyönyörű szép fiatal királya, kinek az volt a baja, hogy nagyon, de nagyon kíváncsi természetű volt s így járta meg szegény. Volt az országban egy elátkozott kut. Hallott erről a kutról a király is, de nem hitt benne s azért minden áron oda akart menni és belenézni. Hiába volt minden kérés, figyelmeztetés, hogy oda ne menjen, bele ne nézzen, mert ha belenéz a kutba, akkor még az ördögnel is csunyább lesz; de minden beszéd hiábavaló volt.

— Hát ha a kut olyan veszélyes, — mondja a király, — miért nem tömtétek be már régen? — Jaj, jó uram, — felelték neki az emberek, — betömtük mi azt már százszor is, nem egyszer; de ha este betömtük, reggelre már nyitva volt.

— No, én ebben egyszerűen nem hiszek, — felelt a király. — Mindenáron látni akarom azt a kutat.

El is indult azonnal a király nagy kísérettel; sok ideig mentek, meundégltek, míg egy gyönyörű szép zöld mezőre értek. Alig lehettek a mező közepén, így kiáltott fel a király kísérete: — Látod uram ott a kut, de mi nem kísé- rünk tovább, ha olyan nagyon kíváncsi vagy, hát erredj oda egyedül.

Hiába volt minden kérés, fenyegetés, egyik sem akarta a királyt a kutig kísélni.

— No jól van, — szolt a király haragosan, — ha nem jöttök, majd elmegyek én egyedül.

El is indult, szép lassan meundéglt s ekképp gondolkozott:

— Már hogy lehet ez a kut elátkozott, mikor ilyen szép virágos ut vezet hozzá, de hát ha mégis igazuk lesz ezeknek az embereknek? — törte tovább a fejét a király.

Amint így gondolataiban elmerülve megy a kut felé, látja, hogy egy más irányból sietve tart egy csoda szép leány egyenesen a kutnak. Azt is látta, hogy a leány gyorsan a kutba néz s megint abban az irányban, amerről jött elsiotott.

— No lám, — mondja a király — ha ez igaz lenne amit az emberek beszélnek, akkor az a csodaszép leány csak nem tette volna magát erővel tönkre; mert ki hallotta volna már azt, hogy valaki erővel meg akarjon csunyulni?

E közben odaért a kuthoz, meg sem gondolta tovább a dolgot, egy-kettő és belenézett a vizbe és csodák csodája mit látott ott a király: egy szép férjarcot, a saját szép arcát. Sokáig nézte magát, tetszett neki szép, fiatal arcában gyönyörködni.

— Milyen szép is vagyok, istenem beh kár lenne egy ilyen szép arcért, ha valaha megcsunyulna.

De ebben a percben megszólalt a kútból egy hang:

— Bueszuz a szépségedtől kíváncsi király, így járt az előbb itt járt szép leány is. Ó is halott erről a kutról, ő sem hitt éppen úgy mint te. Jaj, a kíváncsi emberek mind így járnak, miért nem vigyáztatok jobban szépségetekre? Majd megsiratja még ezt a könnyelműséget a leány is, de te sem fogsz örülni neki.

Alig tudott a király hova lenni a rémülettől, futott, futott s hazáig meg sem állt s mikor ott-hon a tükörben megnézte magát, még az ördög-nél is csunyább volt. Lett is erre a királyi házban nagy esend, nagy gyász, mindenki félt tőle, mindenki kerülte a szegény csunya királyt, ki sem onni, sem inni, sem aludni nem tudott.

Amint egy álmatlan éjszakán az ablaknál üldögélt, mert álom nem jött szeméire, hallotta, hogy a távolban egy női hang panaszosan énekel:

Jaj istenem mit csináljak,
Jaj istenem mit tegyek,
Hogy megint szép legyek?
Hiú se lennék,
Kíváncsi se lennék,
Minden jó tanácsnak,
Engedelmeskednék.

Igy sirdogált a leány minden éjjel. Harmadik éjjel kiment a király, látni akarta, hogy ki az, aki oly keservesen sirdogál. Majd hanyatt-vágdott, úgy megrjédt, még életében ilyen csunya leányt nem látott. A leány is éppen így járt, úgy megrjédt a királytól, hogy futásnak eredi, de a király utána szaladt és meg fogta. Kérte, hogy maradjon.

— Ne sirj hógom, — szolt neki a király — mi már hiába sirdogálunk, mind a ketten kíváncsiságunknak vagyunk az áldozatai.

Eljött ezután minden este a csunya leány s együtt sirdogált a csunya királlyal. Hol sirtak, hol imádkoztak, hogy adja vissza nekik a jó isten megint a szépségüket.

Egyszer egy éjszaka álmukban megjelent nekik egy felhársáruy angyal s így szolt hozzájuk:

— Megsajnálalak benneteket, ne sirtatok többet, hanem menjétek ki holnap éjjel 12 óra- kor az elátkozott kuthoz, akkor nem lesz az átok- nak hatalma, huzzatok fel egy veder vizet, mosakodjatok meg benne, aztán járjátok háromszor körül a kutat, közben énekeljétek:

Vizem, vizem, édes vizem,
Add vissza az én szépségem;
Sokat sirtunk és szenvedtünk,
Add, hogy megint szépek legyünk.

Alighogy reggel lett, szaladt a csunya leány a csunya királyhoz, nagy örömeben el sem tudta mondani, hogy mit látott, de végre mégis csak elmondták egymásnak, hogy én is így álmodtam,

én is ezt álmodtam. Alig várták hogy este legyen, el is indultak, hogy valahogy e ne késsenek. Alig ütötte el a tizenkettőt, mire elkezdtek mosakodni s aztán háromszor körüljárták a kutat, közben pedig mondogatták:

Vizem vizem édes vizem,
Add vissza az én szépségem;
Sokat sirtunk és szenvedtünk,
Add, hogy megint szépek legyünk.

És csodák csodája, olyan szépek lettek, mint azelőtt voltak, erősen megfogadták hogy soha többé kíváncsiak nem lesznek s minden jó tanácsot meg fognak hallgatni. Mi lett volna ebből más, mint egy hetedhét országra szoló lakodalom. De milyen lakodalom? Sem azelőtt, sem azóta nem volt párja...

Vilma néni.

KÜLÖNFÉLÉK

Puszán.

Fölöttem ég a déli perzselő nap,
Köröttem mély csend — lélek nincs sehoh;
A szemhatáron ég, föld egybeolvad
Es elmosódva, halkán összefoly.

Oly mozdulatlan, hangtalan a róna!
El-el-öpi fölöttem egy madár
Es a magasban egyet-kettőt szólvá,
Áldereszkedik — és tovaszáll.

Ki-kicsillan a távol falu tornya,
Szélidén kékül lombsátor megett;
Ide hallatszik halkán, elmosódva,
Hogy a toronyban húzzák a delet.

Toronyirányból tart felém egy ember,
Válán kapája — csendesen halad
S míg szembenéz a néma végtelennel,
Tekintetében biztos öntudat.

A homlok, a sűrű barázdá-hintett
Napbarmitott, de büszke és merész,
Arcán verejték ül — de a tekintet,
Az a szabadba, végtelenbe vész.

Járása lassú, mozdulata ritka,
Körötte, tenne nyugalom honol;
Puszta nevelte, rónaság tanítja
S ez a tanító fenséges, komoly!

Hogy elhalad — a déli verőfényben
Kalapot emel — köszön csendesen
S tovább megy szótlan — én csak nézem, nézem
S egy gondolat fut átál lelkeimen:

Te vagy a nemzet, rónaság lakója,
Te vagy a mult, ki jövendők marad.

REGÉNY

A szép özvegy

— REGÉNY —

Irta: KEVILL-DAVIES ALBERT

(14)

Multja, bármilyen lett légyen is az, mintba hirdelen a feledés homályába ment volna, míg jövője fényesen és felhőtlenül ragyogott.

Onelégülten lépte át a Metropole-szálló csarnokát és néhány perccel később mosolygó és sugárzó arcával megjelent Munravenné asszony szalonjában. Sem Munravenné, sem Alice nem volt e pillanatban jelen, de két ur állt az ablaknál. Amikor benyitott a szalonba, mindketteen megfordultak és az egyik ur Munraven nagy barátságosan üdvözölte és bemutatatta neki barátját.

— Leonard asszony, ön korunk legügyesebb és leghíresebb detektívjét látja maga előtt. Robert Clinker ur, a világhírű Clinker-féle detektív-intézmény főnöke, amelynek hálója beággazza az egész Egyesült-Államokat.

Clinker mosolygva hajtotta meg magát. Leonard asszony is meghajtotta magát és nem mosolygott többé. De aztán Clinker ajkáról is eltint a mosoly. Gyors, firkész pillantást vetett újabb ismerősére, mialatt Leonard asszony újra mosolygott és lekötelező bájjal néhány szót szolt. A detektív újabb firkész pillantással azt válaszolta, hogy az ő részén van a szerencse és büszke rá, hogy idegen országban ily szép amerikai nővel találkozhatott. Aztán Munraven is belevágott a társalgásba, amely aztán a megszokott jellegét öltötte.

Leonard asszony egy kérdésére Clinker elbeszélte, hogy éppen most érkezett Angliába és be akarja utazni Európát, szüksége van az üdö-

lésre és három hónapra tervezett utját csakis a pihenésre használja föl, azalatt semmiféle ügygyel sem fog foglalkozni.

— Hát tudna ily hosszú ideig tartózkodni ily érdekes foglalkozástól? — kérde Effe megnyugvó mosollyal.

— Oh igen. — Azt hiszem igen — válaszolt Clinker. — Fivérem vette át távollétem idején az ügyek vezetését és ő épp oly tapasztalt e téren, mint magam, ugy, hogy nyugodtan utazhatom.

— Ugy-e önnek rengeteg sok alkalmazottja van?

— Mindössze néhány ezer.

— És ezek mind nem tesznek egyebet, mint büntettek után nyomoznak?

— Oh nem, nem mind, bár ez igen fontos ága tevékenységünknek. Más téren is dolgoznak: bankok, vasutak és ehhez hasonló intézmények számára.

— Angolországban is?

— Van ügynökségünk Londonban és gyakran küldünk embereket az európai országokba, amelyekkel kormányunk szerződéses viszonyban áll a bűnösök kiszógáltására nézve, és ez embereinknek az a hivatásuk, hogy a keresett bűnösöket kinyomozzák és hazahozzák.

— Ugy-e, igen sok nő is van önöknél alkalmazásban?

— Oh igen; bizonyos esetekben a nők megbecsülhetetlenek...

Munravenné asszony és leánya beléptek és bocsánatát kérték, hogy még nem voltak készen, amikor Leonard asszony megjelent. A három nő aztán utra kelt, hogy néhány nagy londoni áruházat meglátogassanak. Midőn Leonard asszony barátjával beszélt a liftbe, gondolatokba mélyedve mormogott:

— Hát újra felmerül a mult?

Munraven, az amerikai ügyvéd és Clinker, az amerikai detektív a malomban maradt el, ügyvédek és detektívek tudvalegleg nem élnek a legbensőbb viszonyban egymással. Aztán egy előkelő állásu uraknak, mint amió Munraven is,

Amerikában nem szokások, hogy detektívek feleségüknek és leányuknak bemutatnak. De Clinker állása nem olyan volt, mint a többi detektívéké. Nagyon művelt és jól nevelt ur volt. Atyja egy nagyszabású detektív-intézményt alapított, amely az ország nézve nagyon hasznos és amellelt tulajdonosára nézve igen jövedelmező vállalat volt. Atyja halála után Clinker Róbert örökölte az üzletet. Munraven mint tekintélyes ügyvéd és később mint newyorki állam- ügyész megismerkedett a Clinker-féle intézet főnökével és e viszony az idők folyamán barátságossá alakult.

A detektív külső megjelenése sohasem árulta volna el hivatását. Olyan volt, mint egy vagyonos városi polgár, aki ideje javát a klubban tölti.

— Csudaszép asszony, — szolt Munravenné- hez. Mindjárt meglátszik rajta, hogy amerikai nő. Ismeri őt már régóta?

— Nem. A gőzösön ismerkedtünk meg vele.

— Most, hogy átjöttek?

— Igen. A Bulgárián.

— Hol van az ura?

— Özvegyasszony.

— Oh, özvegy? Mit keres Londonban?

— Ismerőseit látogatja meg.

— Angolokat vagy amerikaiakat?

— Ittléte nek első hetét egy amerikai barát- nőjénél töltötte, aki egy angol urhoz ment férj- hez. Most pedig Featham grófnőnél van látogatóban.

— Sokat jár társaságba?

— Azt hiszem, igen. Tegnap este lady Featham nagy teát adott tiszteletére, mi is ott voltunk. Miért érdekli önk egy nő iránt?

— A vonásai nagyon ismerőseknek tünnek föl előttem. Azt hiszem, hogy láttam valaha tul a tengeren.

— Meglehet. Mert feltűnően szép asszony és senki sem haladhat el mellette, a nélkül, hogy még ne nézné. De mert családi vonásokról beszélünk, eszembe jut, hogy még egy ügyet szeretnék önnek megbeszélni. Természetesen ön

Olyan vagy, népem, mint hazád, a róma, Komoly, méltóságtelej, hallgatag.

S amit az ember ment a pusztán végig, Népek nagy útján így mégy, nemzetem, Haladás — szemünknek láthatatlan céli Nyugodtan, büszkén — és fonségesen.

Szentessy Gyula.

A divatról.

Míg a fürdők és nyaralók még emberi szótól hangosak, az erdők pedig a városi Nimródok puskaropogásától, a város már ébred nyári álmából. Itt is, ott is kinyílik egy ablakor, a házak udvarai a nagy porolástól lesznek hangosak, jelölnek, hogy a gondos háziasszonyok már visszatértek, vagy legalább is utban vannak hazafelé. Hogyne, hiszen a legtöbb férj önként vett vagy hivatalosan megadott szabadságideje letelik, az iskolákat szőlőtől és a családok érdeke ismét a városok falain belül összpontosul. Akit pedig ezek a körülmények nem beolvasolnak, azt más okok vezérlik vissza. Aki szereti a természetet, annak végtelenül íj az, mikor megkezdődik, bármily szép is az elmulása. Az első szaraz félével, amelyet az őszies szellő zizegve eisűpör előtűnt, az első vörögre pirult repkényinda eszünkbe juttatja, hogy a virulás helyébe nemokára a nagy, néma dermedés lép és ettől a lesújtó látványtól sietünk kedélyes városi szobáinkba menekülni. S e nap évenként megismétlődő fordulat jelent a divatnak is. Talán nem olyan szembetűnő az tavaszszal, mikor téli ruháikat cseréljük fel a nyárral, vagy talán szívesebben tesszük meg, mert minden nő szereti a lengő bájot? Nem tudom. De tény az, hogy az útiétek őszi kirakatai mindig a komorság jellegével döbentenek meg bennünket, különösen az idény legelső beköszöntésekor amikor még nem élénkítik a szövetek sötét színeit az esztélyruhák selymei és csipkái.

A világvárosok divathóbáiban már ezernyi elme fáradozik az őszi és téli divat megkomponálásán. De az eredményekről csak olvétve érkezik egy-egy bizonylatlan hír. Az is csak azok közül való, amelyek felröppennek így idény kezdetén, de csakhamar elsöprik őket a lejárdóit újdonságok. Pozitív értesüléseink még csak a kalapokat illetőleg vannak. Általánosan a magasfejú formákat jelölik, ami nagy különbséget jelent az eddigi lapos, tényérhoz hasonló formákhoz képest. A színek illetőleg — mint a hideg évszaknak kedvelt, distingált színeit, a feketét jelölik. Mellette leginkább a sötétkék és sötétzöld fog érvényesülni. A sötétszürke is járja, de ezt inkább az idősebb hölgyek kedvelik. A díszek között a bársonyvirágok állnak első helyen. Nagy és piros rózsák, őszikék és akácúrtök lesznek tompa színekben és fénytelen kivitelben a divat kedvteljei. Különösen fehér és fe-

emlékszik ama körülményekre, amelyek engem arra indítottak, hogy Alicet leányomnak fogadjam.

A detektív börtönt.

— Ön emlékszik rá, hogy rendkívüli körülmények voltak azok és hogy teljesen hiába fáradtunk azon, hogy kikutassunk valakit, aki a nővel vagy a gyermekkel összekötöttesben állott.

A detektív újra börtönt.

— Es miután hiába volt minden kísérlet, amely a rejtelj megoldására irányult, nőm és én, gyermekünk nem lévén, törvényesen adoptáltuk a gyermeket és megtettük egész vagyonunk örökösévé. De most mondja meg nekem, valószínűnek vagy legalább lehetségesnek tartja-e, hogy annyi év után a titok egy családi hasonlatosság folytán kiderüljön?

— Fordultak már elő ily esetek, — válaszolt a detektív rövid hallgatás után.

— Emlékszik rá, hogy minden fáradozánk eredménytelen maradt, pedig a londoni rendőrség is kezünkre járt. Kimerítő jelentést küldtünk neki, elküldtük neki a nő és gyermek arcképeit és mindazon tárgyak pontos leírását, amelyeket a nő birtokában találtak és azonkivül annak a levélnek fényképmását, amelyet nemokára azután meg is kaptak. A londoni rendőrség semmit sem tudott egy nő és gyermeke eltűnéséről. Biztosan tudom, hogy a londoni rendőrség felfedezte volna fogadott leányom származását, ha az anyja meg nem halt volna, vagy ha nem lettek volna büntársak a gyermek eltűnésében.

— Az nem szükséges. Rászedhették az anyját, úgy hogy azt hitte, hogy gyermeke meghalt.

— Ez igaz. De kérdem, hiszi-e, ha az anyát teljesen figyelmen kívül hagyjuk és halottnak tekintjük, hogy aztán annyi év után Alice-szel való hasonlatossága arra a nézetre indíthatná a rokonságot, hogy ez a hasonlatosság megadhatná a titok felfedezésének fonalát.

(Folytatása következik.)

keze színben alkalmazzák, de nagyon kedvesek az árnyalt színűek is. És ez a kedves, nőies dísz hátterbe szorítja a szalagokat, melyek között szintén szép újdonságokat látunk, különösen az árnyalt bársonyszalagok terén. Ugy látszik, ezidén az árnyalt díszek lesznek a legkeresettebbek. A prémek közül erősen jelölik a vakond bundáját, ezt a jelentéktelen, szürkés prémet, mit eddig vajmi kevéssé becsülték a divat világában. Most kalap- és kabátdísznek, karmantyuk anyagának ezt veszik. Hogy állandó lesz-e ez a különönönőség, azt a jövő fogja megmutatni. Mindenesetre nagy dícséret illetné a divatot, ha ezen az uton segítségére lenne ezen kártékony állat kiirtásának. Annnyiből is inkább, mert az ésszerűség nem a leg-erősebb oldala. Azt bizonyítja utjában, hogy az állatvédő, azaz speciálisan madárvédő ligák erőlyes fellépése dacára a téli divat is erősen pártolja a tollak viselését. A széles amazon és kembronolt formákunk szinte nélkülözhetetlen díszre a lebegő hosszú struotill-Egész madarakat ritkábban alkalmaznak, a szárnyak dnyatja pedig teljesen lejár. Rendkívül eredeti az, hogy csipkével szinte elhalmazott kalapoknak prémet tűznek a peremére, alul pedig teletűzdelik bársonyvirágokkal, míg a fej köcs nemezéből készül. A párisi divatművészek sokszor és szívesen alkalmazzák a cheniliát, hálószerű szövetek alakjában, melyek se-lyemalapra fektetve pazarhímzésű brokát benyomá- steszik.

Szépek és érdekesek a nagy, négyszögletű egyiptomi esattok. Mű-észki kivitelben egyiptomi asz- szonyi fejeket, női alakokat ábrázolnak, keskeny, fo- nott keretbe foglalva. Anyaguk acél vagy imitált ércek, aranyozva. A tük maktkimint és a mumiák ék- szeréhez hasonló Osiris-alakokat mutatnak. Az ame- rikaiak eddig még vonakodnak az oieső vakondpré- met elhozadni. A dollárok hazájában szépségükhöz méltatlannak itélik az asszonyok és leányok, hogy olyan ruhát viseljenek, amit nem kellett — a más vi- szonyaihoz mért — anyagi áldozatok árán megsze- reznük. Azért a tengeren túl ma is a két rókat és a nagy európai kereslet folytán árban tetemesen emel- kedett hermelint, azaz hölgyeménytet keresik erősen.

A rendkívüliesség kedvezőnek e téren ritka divat- nyenőség kínálkozik. Szürke mókusk bundájából kecses nyakbavartókat készítenek, épp azért, mert a nagy (smeg távoltartva magát ettől a közönséges szürmától. Így lesz a magasabb divatművészet kedven- cévé az, amit alul elvetnek, mert nem mindennapi!

Szinte csodálatos, hogy most, amikor a divat még cseszemokorát éli a nagy műhelyek ellüggönyö- zött, titokzatos elvonultságában, a kalapokról máris annyira hírt szállt virág. Ennek az a magyarázata, hogy a kalapdivatra ezidén a szokottnál is több gon- dot fordítanak. Annyi és olyan szép kalapra lesz a nőknek az idei tél folyamán szükségük! A divat meg- követeli, hogy esztélyen, sőt táncoközben se váljanak meg a kalaptól. Ami kissé szokatlan látványt fog nyuj- tani a kivágot ruhák mellett.

S azt hiszem, sejtánni is fogják sokan, akiknek arca a sokszor csalékonny keret nélkül is bátran meg- állhat a szépség hódító versenyében. A fej tartása sem lesz valami előnyös, mert tánc közben önkéntelen atól félünk majd, hogy a kalap leröpül fejünkre! és az erőtetett pózok le fogják rontani a kecses benyomá- snál nélkülözhetetlen, nemes feszletenséget. És hogy a veszedelmes fenyegető, rejtetes cake-walkot hogy lehet kalapban eljárni, az tisztára érthetetlen — de hát a divat úgy kívánja!

e. b.

— A rövidzárás. Az utóbbi időben gyakran megtörtént, hogy tüzeseteknél, sőt most a Párisi Nagy áruház elpusztulásánál az ugynevezett villamosági rövidzárás okozta a veszedelmet. Ilyen katasztrófa csak úgy következhetik be, ha a villamosgépet hozzá- nemértő emberek kezelik, vagy a kezelésben hanyagul járnak el. A villamoság maupásig mindig nagyobb teret hódít, de azért a veszedelmeken alig okul valaki. A vesztély meg nem értése, föl nem fogása járszik többnyire szerepet az ilyen eseteknél, mert ugyszóván csak rosszakaratainak minősíthető, ha valaki tudja hanyagságának következményeit s még sem elővigyázatos. Ha villamos lámpát világító ál- lapotba akarunk hozni, legyen az akár izzó-, vagy szpáncóikkal ellátott ivlámpa, úgy azt redőrtökkel kell ellátni, amelyek a lámpában vég- ződnek. A drótokon átvezetett villamos áram fe- hér izzásba hozza a szentet. Ha a drótok végében nem szén, hanem például fémdarab van: a fémet érintő ponton rögtön olvadási eszlehetünk, s az áramvezető drótok rendkívüli módon átmelegednek. A villamos áramban rejőő erő olyan erős, hogy a lángban elhelyezett szent 3000 C°-ig is hevül, hogy ez a legényzűbb állapotba kerül és a meztelen dró- tok közé helyeztet fém azonnal olvad. A villamos világítás biztonságának tehát a leglétkiemerete- sebb

ben elszigetelt drótok a legtöbb kellekei, mert el- lenző esetben, csupaszosan összeérve, megolvadnak, vagyis rövid zárást kapnak. A jól elszigetelt vezeték először is színezve van, majd guttaperchával s azután pamuttal vonják be. Erre felül még egy szigetelő ke- rül s azután vízáthatlan anyaggal kezelik. Ez a leg- enyhébb feltétele a vezeték elszigetelésének. Termé- szetesen vannak ennél jobb, de — sajnos — rosszabb vezetékek is, mert a külföldön szabályok vannak a villamos drótok kellő elkészítésére s csakis ilyet, kifügatesítlan árut szabad beszeresni. Mi olyat is vehetünk, amilyen éppen jól esik s történetesen talán a legolcsóbb is. A villamosági ipar terén, bár a legjobbat nyújtja is az, gondoltak a könnyelmű- ségekre, vigyázatlanságra, vagy éppen rosszakarata s már az első időkbén behoztak egy olombiztosító- kot az ugynevezett „Bleistöpfel“-t. Rövidzárás esetén a drótok fölmelegedve, megolvastják az ólmot ami ismét az áram megtörsésére vezet. Ezek a kis bizto- sító készülékek gyorsan és biztosan működnek s elejét veszik a nagyobb veszedelemnek. Persze, pénzbe is kerül s ez az oka, hogy nincs kelendő- sége. Azután meg az áramvezető dróttal éppen úgy vagyunk, mint a vízvezeték csövével, minél több vizet akarunk, annál vastagabb cső szükséges. Amennyivel több áramra van szükségünk, annál na- gyobb átmérőjű vezetékre is van szükségünk. A ha- sonlat csak ott tér el, hogy a vízvezeték csövében csak bizonyos mennyiségű vizet szállíthatunk egyszerre, míg az a drót, mely három lámpát szolgál, akár har- minc is ellát. Igaz, hogy ezért a tulerőltetésért meg is bosszulja magát. Átmelegedik, megszesesíti a szigetelő anyagot és azután csak egy kis léghuzat szükséges, s jaj, ha valami éghető van a közelben. A villamoság oly kevés gondot követel emellett, hogy manapság bárki hivatoitnak érzi magát a kezelésére. Így van ez a legtöbb áruházban, raktárban, ahol inasok, szol- gák s minden tapasztalatlan ember hozzányulhat a lámpákhoz.

— Európa téllkértje. A Földközi-tengernek Mo- nacotól Toulonig terjedő partját Európa virágoskert- jének nevezik, mert innen árasztják el télen Európa valamennyi fővárosát élővirággal. Nizzában 1902 no- vemberétől 1903 júniusáig százhuszezer élővirágkülde- ményt adtak föl. Ennek az óriási virághalmaznak három millió frank volt az értéke. Cannesből és Grasseból csaknem ugyanennyi virágot szállítottak. Grasseban az illatszerek-kereskedés is nagy. A város környékén a réteket levendula-, timián- és rozmarin- virágnak a milliói borítják. Évenként két millió kiló levendula-levelet dolgoznak fel illatszerré, amelyből körülbelül százezer kiló olaj lesz. A friss levél mé- térmázása nyolc frank. Az olajak árnyában rengeteg ibolyát tenyésztnek. A múlt évben nyolcvanezer kiló ibolyából készítettek illatszert. A jázmin, rezeda, bazsarózsa, geranium, jouguile, nárcisz, a róza kü- löntéle fajtaiból mind illatszert gyártanak. Grasseban, a parfüm városában azonban nemcsak illatszert gyár- tanak, hanem különféle kivonatot és szagos szappant is készítenek.

— Ötven nap alatt a világ körül. Jules Verne Utazás a föld körül nyolcvan nap alatt című regényé- nek fogadásából tette meg a föld körül való utazást nyolcvan nap alatt. Most egy másik angol mister, J. E. Doherty, a londoni Junior Conservative Klub tagja, le akarja fözni a regényhőst és szintén fogadásból arra vállalkozott, hogy ötven nap alatt utazza körül a világot. Doherty szeptember kilencedikén kezdi meg utját és kiszámította, hogy kedvező körülmények mellett esetleg csak negyvennyolc napig tart az utazása. A vállalkozó szellemű angol Londonból indul el és az új szibériai vasuton megy a Csendes-óceánig; onnan gőzhajón megy Kanadáig és azután a Canadian Pacific vasuton Newyorkba, ahol természetesen hajóra ül ismét és így érkezik vissza Londonba. A meg- érkezés helye a londoni Daily Express szerkesztősége, ahol Dohertynek ötven napon belül jelentkezni kell, mert különben elvezette a fogadást.

— A világ legdrágább szebekendője. Heléna olasz királyné leánykorában szenvedélyesen gyűjtötte a csipkéket, Ez a szenvedélye még növekedett, amikor nápolyi hercegné s azután olasz királyné lett. Gyű- jteményének legértékesebb darabja egy régi velencei csipkéből készült szebekendő, amely a tizenötödik század utolsó éveiből származik. Ezt a közel negy- százéves szebekendőt, amely még teljesen jókarban van, bátran, a világ legdrágább szebekendőjének mondhatjuk, mert értékét legalább negyvenezer kor- nára becsülik. Az értékes szebekendő természetesen nem igen fog gazdát cserélni, mert a királyné bizo- nyára nem akar megválni gyűjteményének legszebb darabjától.

Ross: 100 mm. 6 K. 25 f., 500 mm. 6 K. 20 f., 400 mm. 6 K. 20 f., 200 mm. 6 K. 12 1/2 f., 300 mm. 6 K. 15 f., 100 mm. 6 K. 05 f., 300 mm. 6 K. 02 1/2 f., 500 mm. 6 K. 05 f.

Arpa: 100 mm. 5 K. 62 1/2 f., 100 mm. 5 K. 60 f., 350 mm. 5 K. 40 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 67 f., 200 mm. 5 K. 60 f., 100 mm. 5 K. 50 f.

Káposztarepce: 800 mm. 10 K. 85 f., Kétszeművel együtt.

A készáru hivatalos jegyzéke a budapesti árú- és értéktőzsde s-akái szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint 50

Név	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára	
		K-10l	K-1g		K-10l	K-1g
Tiszavízidék új	76	7.30	7.40	79	7.56	7.65
"	77	7.55	7.16	80	7.60	7.70
"	78	7.46	7.10	81	7.60	7.78
Főhermegyri	76	7.30	7.25	79	7.55	7.65
"	77	7.30	7.45	80	7.60	7.70
"	78	7.40	7.55	81	7.60	7.72
Észvidéki	76	7.30	7.30	79	7.45	7.55
"	77	7.35	7.45	80	7.50	7.60
"	78	7.33	7.25	81	7.55	7.65
Bánási	76	7.25	7.35	79	7.40	7.50
"	77	7.30	7.45	80	7.45	7.55
"	78	7.40	7.55	81	7.50	7.60
Békési	76	7.35	7.45	79	7.45	7.55
"	77	7.40	7.50	80	7.50	7.60
"	78	7.45	7.55	81	7.60	7.70

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogramm ára	
		K-10l	K-1g
Rosa új elsőrendű	70-72	6.05	6.15
" második		5.95	6.05
Arpa takarmány	60-67	6.60	6.7
" égetni való	60-64	5.40	5.50
Zab elsőosztályú való	64-66	0.	0.
Tengeri búza	60-66	6.50	6.6
" második		6.1	6.2
Repece új elsőrendű		6.16	6.26
" második		10.30	11.70
Köles		0.	0.

A határidőslet folyamán a következő kitések történtek:

Oktoberi buza 1903.	7.41-7.40-7.41-7.42
Áprilisi buza 1904.	7.70-7.68-7.71-7.70
Oktoberi rozs 1903.	6.20-6.22-6.20-6.21
Áprilisi rozs 1904.	6.46-6.48
Oktoberi zab 1903.	5.40-5.42
Májusi tengeri 1904.	5.25-5.28
Augusztusi tengeri 1903.	
Augusztusi repce 1903.	

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Oktoberi buza 1903.	7.41-7.42
Áprilisi buza 1904.	7.69-7.70
Oktoberi rozs 1903.	6.21-6.22
Áprilisi rozs 1904.	6.49-6.50
Oktoberi zab 1903.	5.41-5.42
Májusi tengeri 1904.	5.25-5.29
Augusztusi tengeri 1903.	
Augusztusi repce 1903.	

Délután fél 5 órakor zárult:

Oktoberi buza 1903.	7.43-7.44
Áprilisi buza 1904.	7.71-7.72
Oktoberi rozs 1903.	6.21-6.22
Áprilisi rozs 1904.	6.48-6.49
Oktoberi zab 1903.	5.45-5.46
Májusi tengeri 1904.	5.27-5.28
Szeptemberi tengeri 1903.	
Repece augusztusa 1903.	

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde üzleti irányzata szilárd volt és a forgalomba kerülő értékek kisebb árhullámzások után szilárdan zárulnak.

Előződsé: Osztrák Hitelrészvény 647.25-649.—. Magyar Hitelrészvény 716.—719.50. Jelzálogbank részvény 505.—506 Rimanurányi vasúti részvény 446.—448.—. Államvasúti részvény 654.75-656.75. Koronajáradék 97.97 1/2-98.07 1/2 százalék.

A déli tőzsdén a következők értékekben volt forgalomban: Koronajáradék 97.90-98.02 1/2. Fővárosi kölesön 97.60-98.10. Magyar Hitelbank részvény 716.50-718.50. Jelzálogbank részvény 507. Leszámitolbank részvény 447.—443.—. Osztrák Hitelrészvény 646.75-645.25. Kereskedelmi bank részvény 26.00-26.95.—. Rimanurányi vasúti részvény 443.—449.—. Államvasúti részvény 654.75-616.— korona.

4 órakor zárult: Osztrák Hitelrészvény 647.50 —. Magyar hitelrészvény 716.50. Leszámitolbank részvény —. Rimanurányi vasúti részvény —. Osztrák-magyar államvasúti részvény 655.—. Közüti vasúti részvény —. Városi villamos vasúti részvény —. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar —. korona, vöröcs erdélyi —. korona, vöröcs bánási —. korona, nagy szemű korona, középszemű —. korona, nagyszemű —. korona. Disznósír: budapesti 67.50-63.—. korona, vidéki —. korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki —. korona, városi 4 darabos 57.—57.50. korona. 3 darabos 59.—63.50

korona. Füstölt —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.—14.— korona. 120 darabos —. korona. 100 darabos 14.50-15.— korona. 85 darabos 16.25-16.50 korona. azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona. 100 darabos 13.75-14.— korona. 85 darabos 15.50-16.— korona. Szilvái: slávoniai 13.—13.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona. azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, augusztus 29. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Takarmányárak közül tengeri 6.55-6.75 K. ártártó zab 15 fillérel olcsóbb volt. Magyar zab (régí) 5.95-6.35; vágatott 6.90, új 5.85-6.05 K. Liszt 20-80 fillérel drágább, korpa iránzata szilárd. Arpa lanya és 10-15 fillérel olcsóbban lett volna szerezhető. Rossz ára valamivel magasabban tartott. Lisztben az emeltet körülmények miatt, csak éppen néhány kis tétel fordult elő kötés és a mult heti árnaknál 5 koronával többet kellett volna megadni.

A bécsi értéktőzsde.

Az árfolyamok emelkedése a mai előződsén meglehetősen élénk forgalom mellett erőteljesen folytatódott.

A déli tőzsdén a forgalom kissé mezosappant, de az árfolyamok tartottak voltak. Az irányzat később sem változott.

Zárult gyöngűit.

Bécs, augusztus 29. (Magyar értékek zárata.) 4 1/2%-os aranyjáradék 110.90. Liszt és szegedi kölesön-sorsjegy 155.—. Magyar vasúti kölesön ezúton —. Magyar közei vasúti állami kövény —. Magyar leszámitol- és pénzváltóbank 446.—. Rimanurányi vasútrészvény 448.—. Magyar koronajáradék 97.90. 4 1/2%-os Magyar fűtőtel. kövény 97.30. Magyar hitelbank részvény 717.—. Magyar nyeregyeni kölesön sorsjegy 200.—. Kassa-oderberg vasúti részvény —. Magyar keresk. bank 2075. Magyar cukoripar —. Bécs augusztus 29. (Osztrák értékek zárata.) 4 1/2%-os papírjáradék 100.10. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 120.55. 1890-os sorsjegy 153.25. Osztrák hitelrészjegy 436.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyet 471.50. Osztrák-magyar bank 15.79. Déli vasút 81.—. Dunagőzhajózási részvény 800.—. Dohányrészvény 357.50. Csehszár és királyi arany 11.35. Német bankváltó 117.40. 4 1/2%-os erőt járadék 100.35. Osztrák koronajáradék 100.40. 1894-es sorsjegy 244.50. Osztrák hitelrészjegy 436.25. Unionsbank 517.—. Osztrák Ländersbank 406.—. Osztrák-magyar államvasút 655.50. Élbavölgyi vasút 418.—. Alpesi bányarészvény 368.—. 20 frank. arany 19.66. Londoni váltókor 239.02. Bécsi iramway Litt B. —. Bécsi iramway Litt A. —. Lipót kőb 245.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, augusztus 29. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magintörzsolomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 647.50. Magyar hitelrészvény 717.50. Angol-Osztrák bank 272.—. Bécsi bankjegyet 471.50. Union bank 518.—. Ländersbank 408.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 654.25. Déli vasút 81.—. Élbavölgyi vasút 418.50. Északnyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 358.—. Rimanurányi vasút 448.—. Alpesi bányarészvény 368.50. Májusi járadék 100.10. Magyar korona járadék 97.90. 100k sorsjegyek 117.50. Német birodalmi mára 117.38-117.40. Napoleon'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 29. (Tőzsdéi tudósítás.) Az ipar-kerületek kedvező jelentéseire a vasártekre ma tovább emelkedtek. A forgalom élénk volt. Szénrészvények szabálytalanok, bankok magasabbak, csak német bank alig állandó. Járadékok csendesek. Vasutak közül Prinz Heinrich és Canada-Pacific javultak. Trustyndmit-részvények véleményváltásokra jelentékenyen emelkedtek. Később realizációkra ingadozó. Magántesztimulációk kamatláb 3 1/2%.

Berlin, augusztus 29. (Zárata.) 4 1/2%-os papírjáradék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.60. Élbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 102.60. Osztrák-magyar államvasút 140.30. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltókor 85.25. Magyar vasúti beruházási kölesön —. Alpesi bányarészvény —. Discont-Comandit 187.60. Altalanos villamosági Ébilson 191.25. Geisenkirchmi 186.10. Laura-kőb 200.—. 4 1/2%-os erőtjárdék —. 4 1/2%-os magyar arany járadék 100.25. Osztrák hitelrészvény 203.60. Déli vasút 16.60. Károly-Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 218.25. 4 1/2%-os új orosz kölesön 90.10. Török dohányrészvény —. Olasz járadék —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 150.25. Harceni 182.—. Az irányzat gyöngűit.

Berlin, augusztus 29. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 4 1/2%-os magyar aranyjáradék —. Magyar koronajáradék —. Osztrák hitelrészvény 208.60. Osztrák-magyar államvasút 140.30. Déli vasút 16.60. Bazanyugati vasút —. Élbavölgyi vasút —. Orosz bankjegy közepézn —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Paris, augusztus 29. (Zárata.) Osztrák-magyar államvasút —. Új török konzol 31.70. Egyiptomi járadék 106.45. Osztrák Ländersbank —. Parisi bankrészvény 10.95. 3 1/2%-os francia járadék 97.47. 4 1/2% spanyol járadék 90.90. 3 1/2% új törleszhető járadék —. Crédit foncier de France 127.5. A peni bányarészvény —. 4 1/2% 1890. román kölesön —. Görög kölesön —. Váltó Olaszország 9 1/2% pari. Váltó Amsterdam 206.31. Váltó Brüsszelre 0 1/2% pari. Váltó Bécsre 104.06. Váltó német piacokra 122.15. Rio 1232.—. East Rand 185.—. Randfontein 72.75. Magyar Jelzálogbank —. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 29. (Zárata.) 4 1/2%-os papírjáradék 100.60. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.60. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 100.40. Osztrák hitelrészvény 203.90. Osztrák-magyar államvasút 140.60. Bazanyugati vasút —. Buschtiehradi vasút —. Londoni váltókor 202.55. Bécsi bankjegyet 119.10. Villamos részvény 125.—. 3 1/2%-os magyar aranykőb 87.—. 4 1/2%-os erőtjárdék 100.80. Osztrák

koronajáradék 100.50. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar bank 113.80. Déli vasút részvény 16.90. Élbavölgyi vasút —. Bécsi váltókor 85.17.5. Fama váltókor 809.50. Unio bankrészvény —. Alpesi bányarészvény 187.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 29. (Zárata.) 4 1/2%-os erőtjárdék 100.40. 1890. sorsjegy 153.50. Déli vasút 16.50. 4 1/2%-os Osztrák aranyjáradék 102.80. Osztrák hitelrészvény 203.80. Osztrák-magyar államvasút 140.50. Osztrák járadék 102.80. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 91.90. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 29. A sertésüzlet irányzata: csönder. A) Hízott sertések ára: L. A) Magyar eisör endü. Oreg néhez (paronkint 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérg. Oreg közép (paronkint 300-340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Fialat néhez (paronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 114-115 fillérg. Fialat köcsög (paronkint 250-300 kilogramm terjedő sulyban) 115-116 fillérg. Fialat könnny (paronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. — fillérg. II. Magyar sertésdét: Néhez (paronkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérg. Közép (paronkint 240-260 kilogramm sulyban) 106-108 fillérg. Könnny (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 104-106 fillérg. — fillérg. III. Romániai: Néhez (paronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérg. Közép (paronkint 280-320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Könnny (paronkint 260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Néhez (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Könnny (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. — fillérg. V. Szerbiai: Néhez (paronkint 280 kilogramm felüli sulyban) 115-117 fillérg. Közép (paronkint 240-260 kilogramm terjedő sulyban) 114-115 fillérg. Könnny (paronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 113-114 fillérg.

Sertésélet száma 1903. augusztus 27. napján volt készlet 48.855 darab. — 1903. augusztus 28. napján lehaltaott 414 darab. — 1903. augusztus 28. napján elszámláltott 217 darab. 1903. augusztus hó 29. napjára maradt készletben 43 656 darab.

Napirend.

Napitár: Vasárnap, augusztus 30. — Római-katolikus: Lím. Róza. — Protestáns: Róza. — Görög-ország: (augusztus 17.) Miron. — Zsidó: Elul 7. — Nap fél: 5 óra 1 perckor. — Nyugszik: 6 óra 27 perckor. — Hold két: 1 óra 3 perckor délután. — Nyugszik: 10 óra 58 perckor este.

A miniszterelnök nem fogadnak.

As Országilag megtekinthető 11 órától 1-g. A M. Nemzeti Múzeum történelmi és irodalomtörténelmi kiállítása. Nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig díjtalanul, 1-2 óra között 1 koronáért.

Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 6 óráig.

Országos kórház az Akadémiaiban délelőtt 9-11 óráig. Természettudományi gyűjteménye múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10-12-g. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-10 1 óráig.

Földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10-11 óráig. Közelekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9 órától 12 óráig.

Statistikai hivatal könyvtára és térképgyűjteménye délelőtt 10-11 óráig.

Budapesti tanonc- és segédmunka-küldetés a Városligeti Iparcsarnokban, nyitva reggel délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 20 fillér.

A fővárosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindnapon nyitva van, köznapokon délelőtt 9-1-g, vasár- és ünnepnapokon 9-12-g.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-g. Nyitváson könyvtárak zárva vannak. Menőgyűjtemény helyisége az Mázko- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-g.

Egyetem fűvészhart az Ülői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 óráig 8 óráig.

Az aquinomi isatások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Kulső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekű vasút a Pálffy-terrről. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Irgazgatóság, kereskedelmi szaknyitvára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezeték arisztokráciái is eszközl) a városligeti iparcsarnokban (vasár és ünneppnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvenytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Vizállaás.

	Ang. Aug. 29. 25.	Aug. 28. 26.	Aug. Aug. 29. 25.	Aug. Aug. 29. 25.
Isz	Sohrlánd	3.03 3.25	3.03 3.25	3.03 3.25
Duna	Pannón	3.03 3.25	3.03 3.25	3.03 3.25
	Linc	0.98 0.77	0.98 0.77	0.98 0.77
	Bécs	0.63 0.88	0.63 0.88	0.63 0.88
	Pozsony	0.72 0.72	0.72 0.72	0.72 0.72
	Komárom	2.40 2.66	2.40 2.66	2.40 2.66
	Budapest	3.12 3.29	3.12 3.29	3.12 3.29
	Pécs	1.47 1.83	1.47 1.83	1.47 1.83
	Mohács	4.04 4.74	4.04 4.74	4.04 4.74
	Gombos	4.23 4.77	4.23 4.77	4.23 4.77
	Újvidék	3.81 3.71	3.81 3.71	3.81 3.71
	Zágráb	1.47 1.83	1.47 1.83	1.47 1.83
	Orosva	2.28 2.32	2.28 2.32	2.28 2.32
	Magyarfalva	1.29 1.22	1.29 1.22	1.29 1.22
	Sárvár	0.82 0.30	0.82 0.30	0.82 0.30
	Temesvár	0.68 0.61	0.68 0.61	0.68 0.61
	Szered	0.85 0.90	0.85 0.90	0.85 0.90
	Sz. Gotthard	0.18 0.18	0.18 0.18	0.18 0.18
	Zágráb	0.23 0.30	0.23 0.30	0.23 0.30
	Győr	2.83 2.94	2.83 2.94	2.83 2.94
	Pestua	1.30 1.40	1.30 1.40	1.30 1.40
	Zala	0.64 0.34	0.64 0.34	0.64 0.34
	Bécs	2.82 1.07	2.82 1.07	2.82 1.07
	M. Szeredán	0.85 1.21	0.85 1.21	0.85 1.21
	Isz	0.22 0.30	0.22 0.30	0.22 0.30
	Szered	0.72 0.60	0.72 0.60	0.72 0.60
	Mitrovica	0.92 0.94	0.92 0.94	0.92 0.94
	Isz	0.22 0.30	0.22 0.30	0.22

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. augusztus hó 30-án.
A Fővárosi nyári színház személyzete által
Boccaccio.
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. augusztus hó 30-án.
Délután 4 órákor mérsékelt helyárakkal:
Az orvos régen és most.
Írta Dr. Haberfeld Emil.
Esté:
Széria.
Írta: dr. Strausz Adolf.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. augusztus hó 30-án.
Délután 3 órákor félhelyárakkal:
A sárga csikó.
Népszínmű 3 felvonásban. Csepreghy Ferencről.
Esté:
Az aranyember.
Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képben
Írta Jékai Mór.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. augusztus hó 30-án.
Délután 1/4 órákor fél helyárakkal:
Pesti nők.
Operett 3 felvonásban. Írta Lehár Ferenc.
Esté:
Ujházi Ede vendégfelőléptével.
A kölcsönkért feleség.
Utána:
A lengyel zsidó.
Színmű 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

CIRCUS Cesar Sidoli

a Városligetben.
Ma vasárnap,
augusztus 30-án
2 nagy diszeldadás 2
délután 4 órákor és este 8 órákor.
Mindkét előadásban:
MAROKKÓ.
Nagy kiállítás némasjáték 5 képben, azonkívül egy 10 legjobb
szemből álló műsor.
A délutáni műsor minden feljárnak jogában áll az
ülőhelyekre egy 12 éven aluli gyermekért ingyen magával
hozni, minden további 12 éven aluli gyermekért félárú tételt.
Holnap, hétfőn: **Marokkó.**

Ős-Budavára

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.
Ma vasárnap augusztus 30-án.
Nagy gyermekbál és népiünnepély
gyermekök és felnőttek részére különféle szórakozások.
A helyesnél minden gyermek részére kap.
A nagy város-területen kétféleképpen, a délutáni előadásban
szabad bemenet. Az esti előadásban fellépnek:
Little Pich.
továbbá Rafael és Colombel francia duettisták, Geany
család, különleges akrobaták, Peachoff csoport, orosz
énekes és táncművészek, Miss Ravensberg stb. stb.
Folies Comiques-ban
új német bohózat és Steinhardt.
Éjeli 12 órákor
Katonazenekar és tíz más zenekar.
Beleép díj 60 fillér.
Kedvezményes jegyek a városi Városkötönyben kaphatók.
1903. augusztus 31-én nagy játékonnyitási
ünnepély a Párisi Aruház állás nélkül marad
alkalmazottjai javára.

A hangszeresek királynője az Orgona!

Uj házi orgonát vagy
harmoniumot bárki
feljebb minden Ártában.
Iskolák és dalárdák részére
erős nagy hangú európai
szerkezetű a legújálaltosabb,
magán használatra a főnyé-
sen bevált amerikai rend-
szerű, melyek a legfinomabb
kivitelben, kellemes, lágy,
mindamelllett erős hanguknál
fogva az egész zenekedő ó
világot meghódították.
Mielőtt valaki harmoniu-
mot vesz, ne mulassza el
Reményi Mihály
a nagy kir. zenekadémiá szállításjától árjegyző-
köt kéri Budapest, király-utca 44/c.
Az összes hangszeresek d. u. tartása. Mindennemű
hangszeres javítása kezeség mellett. Kiváló hurok,
Cimbalmok 5 évi kezeség mellett. Kiváló nagyban
és kicsinyben.

Szimfonia hangverseny.

Prof. Wieschendorff H. karmester
Vasárnap, 1903. augusztus 30-án.
Előadás a Szt.-Lukácsfürdő dunaparti nagyvendéglőjében
A zenekar tagjainak jutalomestélye.
I. „Hunyady László”, induló Erkel Kéler Béla
II. „Magyar viglák”, nyitány
III. A magyar szimfoniák tízének harmadik
száma Demény Jachó
Waber Huber
Schubert
IV. „Magyar ábránd”
V. „Az orvadás” nyitány
VI. Suite, vonószenekar részére
VII. H-moll szimfonia (bevezetelen)
1. „Allegro moderato”
2. „Andante”
VIII. „Leopold”-nyitány Beethoven
IX. Enokjelenet (Hegedű-solo: Henrichs ur) Spohr
X. „Máscodk E-gur polonaise” Liszt
XI. „Chanson d'amour” (hangversenydarab
fuvola részére) Doppler
Wagner
XII. „Tannhäuser”-nyitány

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.
Ma és mindennap
nagy különlegességi műsor
elsőrangú attrakciókkal
Tarka Szinpad
Kié a kicsike?
Bohózat. Írta: Dr. Torkos Béla
A téllekerben reggelt 6 óráig **Vörös Elek** cigányzené-
kara hangverseny.

Helyiségváltás.

Sok év óta Váci-utca 2. szám alatt létezőit
regiség- és mű-kereskedésünk
mai naptól
IV., Városház (Gránátos)-utca 12. szám
létezik.
A költségek telemea **árieszállítás**
apadás folytán rendkívül
az eddigi szigorú szőlő üzleti elvünk főmértékével,
minél gyakoribb látogatást kérjük kiváló tisztelettel
ROGER ADOLF és TSA.
Vesszünk mindennemű regiségeket és műtárgyakat a
legnagyobb árral. Hagyatékok megbeszélésével a
legelőször alapon elszámláljuk és mérsékelt feltételek
mellett elváltjuk.

Iskolakönyvek!!

Az összes elemi, alsó kereskedelmi, polgári,
reál, gymnasium, felső kereskedelmi iskola,
szóval az ország összes tanintézetében használatos
tan- és segédkönyvek; úgy az összes felsőiskolák, mint
az egyetemi tankönyvek teljesen rakítottak és
kaphatók:
SZILÁGYI BÉLA
könyv- és zeneműkereskedésében
Budapest, IV., Károly-körút 26.
Ugyannal az összes zeneked és conservatoriumok
ban széleskörű mindenféle hangszere való zene-
művek is beszerezhetők.
Vidéki rendeléseket a hegykeres napján a leg-
pontosabban intézem el!

10-ik évfolyam.

SOMOGYI MÓR tanár

államilag képesített
ZENE-CONSERVATORIUM
VII., Erzsébet-körút 44, I. em.
Kezdek és haledők számára a legmagasabb művészi ki-
képzés, előrangú szakintézetünk oktatása mellett
zongora, ének, hegedű, cimbalom
és vonós, fúvó hangszerre és zeneelméleti tantárgyakra.
Mesteriskola zongorára Somogyi Mór zongoramű-
vész szem, vezetésével melletti
Tandij ez első három a feljebb osztályokra
évfolyamban **havi 5 frt**
A tanítás ideje d. e. 9-től esti 8-ig beosztás szerint.
Beiratások naponta 9-6-ig.

Lähne-féle

tan- és nevelőintézet Sopronban

Áll teljes 8 osztályú gimnáziumból,
a reálosztályból és 4 elemi osztályból.
Bizonitványai államérvényesek.
Egyéni nevelés és tanítás. Leleküldetés és szigorú
ellenőrzés a tanulással. Egyszerűsége írókés a városok kivül.
13 növendéknek már augusztus hóban is felvételt.
Prospektusát és mindenemű felvilágosítást szolgát
az igazgatóság.
**Mindezek a könyvek kaphatók az ATHENAEUM könyv-
kiadóhivatásában VII., Kere-
pesi-út 54. valamint minden
házi könyvtárakban.**

1903-4. ISKOLA-ÉV.

Csász. és kir. udv. szállító. Alapította 1845. évben.

NEUMANN M.

férfi-, nő- és leánykaruha-telepe
Budapest, IV., Muzeum-körút 1.

ISKOLA-öltönyei

készen és mérték szerint
kitűnnek legnagyobb tartós-
sággal, kitűnő állás, szolid munka
és olcsó szabott árak által
Vidéki megrendeléseknél elegendő a kor megnevezése.
Képes árjegyzék ingyen.
ÜZLETEM szombaton este 10
óráig nyitva van.

NELKÖZNETETLEN HASZNOZ KÖNYVEK,

melyek úgy az ATHENAEUM kiadóhivatásában, mint minden házi könyvtárakban megkaphatók.

Testgyakorlás.
Beczedés Frigyes. Úszás.
Képekkel. Ára ..... 80 f
Orvosi szobagyógyászati.
Schreiber dr. 59 ábrával.
Ára ..... 2 K

Perlekedés.
Jogi tanácsadó, Irta Fodor S.
Népközlészetben átmutalva
mindenféle okiratok meg-
szerkesztésére és a hatósá-
gokkal való érintkezésre.
Ára ..... 2 K
Házassági perek és eljárás
házasági perekben. Irta
Knorr Lajos. Ára ..... 2 K
Kézikönyv esküdtök szá-
mára. Irta: Vámbéry Ruz-
tem. Ára ..... 2 K

Gyakorlott ügyvédjelöltet

ki németül jól tud, azonnal alkal-
maznák. Ajánlatokban személyes vi-
szonyok és fizetési igény közlendők.
Dr. Oesterreicher Béla
ügyvéd
Nezsideren (Mosonmegye).

Társajátékok.

Szomahay István. Kártya-
Codel. Játék Rákosi Jenő és
Viktor, Mikszáth, Hercegh
Ildyó és Ambrus kéremlő-
könyvvel. Ára ..... 2 K 40 f
A sakjáték tankönyve. —
Kezdek és haladók számára.
Írta Márki István.
Ára ..... 4 K 90 f
Tombák szórakoztatás és
produkciója 2 kötet. Több
mint 300 képpel. Egy kötet-
nek ára ..... 5 K

LOVAS IZSÓ, tanár

zene conservatoriuma

Gyár-utca 5. I. em. Andrassy-út mellett.
Tanárok: zongora: Lovas, igazgató:
Ludányi Adél, zongoraművész; hegedű:
Valent Mátyás, a nagy kir. Opera tagja;
cello: Popper Felix a nagy kir. Opera
tagja; cimbalom: Kiss Soma cimbalom-
művész; ének: Neményi Ilona, a Solymosi
színiiskola énektanárja.
Tanszakok az összes fúvó- és vonós hangszere-
kre.
Beiratás kezdődik augusztus 24-én délelőtt 9-től
este 8-ig az intézet helyiségében.
Női felügyelet! Külön órák!
Beiratások felvételtnek.
Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld
az igazgatóság.

Vadászat.

A vizek időmítésa. — Irta
Fónagy József. Függelék:
Fegyverek gyógyítás.
Képekkel. Ára ..... 2 K
Az apróvad vadászata. Irta
Deák-Mikó. 250 remek kép-
vel. Dismű. Ára ..... 20 K
Vadászművészet. Magyar-né-
met és Német-magyar.
Írta egy öreg vadász. Ára
füzve ..... 1 K 00 f

Nők tudnivalói.
A szerelem előtára és ka-
tára. Ára 2 K
Szerelmesek könyve. Irta
Dura Máté. Ára ..... 2 K
Anyák tanácsadója és ut-
mútatója a gyermek-
nevelésre. — Irta
Bridwood, átdolgozta dr.
Eros Gyula. Ára ..... 2 K
Asszonyok kézikönyve. —
Tanácsok a terhesség, gyer-
mekgy. szülés alatt. Öse-
csenőápolás. Irta Alhatt H.
Arthur. Ára ..... 1 K 20 f

Szabadalmazott szájpádlás nélküli légszivőkámrás fogorok.

A modern fogtechnikai legny-
gyobb vívmánya az általunk (fő-
tálat) szabadalmazott nélküli légszi-
vőkámrás fogorok, amelyek ru-
gós, károsok és szájpádlás nél-
küli, csupán az általunk (szálat) és
az összes európai államokban szá-
dalmasított légszivőkámrák. Alkal-
matlanok visszamaradás és ezzel kapcsolatos er-
jedés a szájjban, amely szájpádlás és súlyos gyomorhaja-
k az okozta, fogoroknál teljesen hi van szárv. 2. Nem
rontják a szomszéd fogakat, miniat fogoroknál káros
késztülnek. 3. Nem okoznak kellemetlen szagot,
mint a rugós műfogorok, melyeknél a rugós gyökör törése
és elterjedése anyagi bajt okoznak. 4. A szájpádlás
folytat nem okoz élmelyest és beszédzavarokat; fog-
oroknál bárki rögtön megszokja. 5. Erős után fogor-
oroknál nem kell kivenni a szájból tisztítás végett, mint a
szájpádlással ellátott műfogorok, hanem éppen úgy tisztí-
tathat, mint a természetes fogak, melyekről alig lehet meg-
különböztetni. Amint az eddigi eredmények mutatják a ter-
meszetes fogakat egyenlő a légszivőkámrás szájpádlás-
 nélküli fogorok képesek pótolni. — Fogoroknál a
párisi, római és brüsseli egészségügyi kiállítás aranyér-
mekek és díszoklevelekkel lettek kitüntetve. Fog-
oroknál dekra ezen orvosi előnyöknek nem drágábbak,
többi műfogoroknál. Általunk készített fogoroknál 10 évi
jótállást vállalunk el.

Fogorvosi és fogtechnikai rendelő intézet
VII., Baross-tér 20. sz. (Keleti pályá-
szék) (Keleti pályá-
szék) Csak a választékkal ellátott levelekre felelünk.

Vételeit és eladást
legedőszertűben hirdetheti

DUKES M. utódja — 2309. —
I. Wollseile 0.

hirdetési vállalatának
Általános Tudósítójánál.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjal számára.
Prospektus ingyen.

A 16040. számú

„Szabályozható rázó szerkezetek”
című, 1900. május 15-éről kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.
Szíves ajánlatokat „W. H. 5595.” jel. alatt továbbít
Mosse Rudolf, Bécs, I., Seilerstätte 2. sz.

A 16166. számú

„SIRBETÉ”
című, 1899. június 8-áról kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.
Szíves ajánlatokat „W. G. 5594.” jel. alatt továbbít
Mosse Rudolf, Bécs, I., Seilerstätte 2. sz.

Nékiülőzhetlen háztartási cikk

a „Viktória” főzőlék- és gyümölcsigya, mely egy maga pótolja a tők-, répa-, káposzta- és ugorkagyutak és eddig nem látott szép formákba aprít kőritést és befűtött. — Ára a pénz elvezése beküldése mellett bérmentve 30 és 50 kr. vagy utánvétellel 25 és 40 kr.

„Viktória” gyálya- gyár
Budapest, Nagykorona-u. II.
Vizszonteladók keresztetnek.

TITKOS

betegségek ellen fordítanak és nőknek legbiztosabb gyógyszer a

„TRIAS”!

3-3 napl befecskendezés után a folyás teljesen megszűnik. — Ára 90 krajcár. 1 frt 33 kr. beküldése után bérmentve küldi Papp gyógyszerára Tiszazsentimrén, Fő-utca 8. Kiváratra utánvétellel is. — Hőkiertés biztosítva.

Iskolai öltöny

óriási választékban, olcsó szabott ár mellett

KOHN HEILMANN és FLAI
cs. és k. udv. szállítóknál

„Angol szabó-”hoz
BUDAPEST,
IV., Károly-körút 12.

Nem tévesztí össze cégünköt hasonvevőkkel, aki meg figyelni törvényes védjegyüknek, amely minden egyes ruhadarabon látható. — Köpes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Aradon, 24698/1. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Piski állomáson létesítendő kezelési és lakóépület építésére és az azzal kapcsolatos munkákra.

A költségszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafeltartási osztályában a hivatalos órák alatt 3 koroná lefelézés mellett átvethetők és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi szeptember hó 25-én déli 12 óráig kell benyújtani, elmulasztott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egykoronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlatok a piski-kezelési és lakóépület építés munkáira.”

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig 2000, azaz Kettőezer korona bánápnét kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár közpénzben, akár állami letétköro alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánápnétről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpaprok a legutóbb jegyzett árfolyamban számítottak, de névértékben felül számításba nem vétetnek. Csak idejékorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánápnézek írtai revényenly adandók fel. Az ajánlatok leletti döntés határideje e pályázati határidőtől számított 2 héten állapított meg, a bánápnézek visszaszása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Kelt Aradon, 1903. augusztus hó 25-én.

Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjaztatik.)

A 12491. számú

„Idomvasból készült korlát oldható kapcsolással”
című, 1898. március 28-ról kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.
Szíves ajánlatokat „W. U. 5472.” jel. alatt továbbít
Mosse Rudolf Bécs I., Seilerstätte 2.

3.95

frt egy hónap metszést átvégközlet, mely a következő 41 darabból áll: a p.: 12 drt vízsz., 12 horoz., 3 tikró-pohár, 1 vízsz., 1 horoztveg, 1 tikrópalack, 1 csomogfogó, 6 csomogfogó és 1 tikrópálca-árvány. Legdrágább kivételhen 1 tikró palack. Meg nem felelő árú vásárlók, a pénz visszafizetetik. Ládáért 30 kr. szállítás. Fel. Rendelésre a vasúti állomás megjelölésé Bohm J., Budapest, VI., Hanyady-kerék, tér 1. szám

Férfi és Női

Nemi Betegségeket
ugyszintén

Vér-, bőr- és idegbajokat, bujakórt (syphilis), valamint férfigyengeséget (impotencia)

rendelő intézetében

gyógyít biztos sikerrel a legfrövidebb idő alatt, foglalkozási zavar nélkül, 26 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógyszerkezeléssel általános elismert szakorvos

Dr. KAJDACS
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz

Klotild-palota (I. emelet).
Bendel 9-4-ig. este 7-8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszol, gyógyszerkezeléssel gondoskodik.

„Bizalmas Barát”
című könyvecske, mely mindennemű férfi- és női nemi-bajokban kelletlenül mutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: Dr. Kajdacsy József, Ára csak 1 kor. Vidéki megrendelésre 20 filléres drágábbak

Tulhalmozott raktár

mint az összes férfi, női és gyermek nyári cipők, kényel-sandál-, hánt-, szandál-, tornac- és sárkány- melyben leszállított árban adtnak el. No maulassza el senki a kedves alkalom, mert így olcsón nem juthat többé jó és tartós lábbelhez.

Férfi cipő

Sárga fűző v. egysz. 3.90, amerikai bagariborból ... 4.-
Borjú v. sorgebőr sima egysz. 3.-, betétes 2.90, fűző ... 3.90
Amerikai box fűző v. egysz. 3.90, gombos ... 4.20
Amerikai box fűző v. egysz. 4.-, gombos 4.90, fűzőp. 3.90
Salonlakk fűző v. egysz. 4.20, gombos 4.90, fűzőp. 3.90
Francia sörv fűző v. egysz. 4.90, gombos 3.-, fűzőp. 4.-
Legjobb Dorky-bakancs, amerikai bagariborból v. lakóborból ... 4.90
Szarvabőr 4.90, kesztyű v. kutyaborból, fűző lábra ... 4.20

Női cipő

Legjobb szarvabőr, fűző 3.90, gombos ... 4.-
Zerov- v. borjúbőr fűző v. egysz. 3.-, gombos ... 3.40
Amerikai box fűző v. egysz. 3.90, gombos ... 4.20
Salonlakk fűző v. egysz. 3.90, gombos ... 4.90
Francia sörv fűző v. egysz. 4.90, gombos ... 4.90
Sárga fűző v. egysz. 3.90, bagariborból 3.90, gombos ... 3.70
Sárga v. fekete fűző v. egysz. fűzőp. 3.40, szürke ... 4.90
Zergo v. lakk kirágot 1.90, keresztöltésű 2.-, szürke 2.20
Gyermekcipő, szürke, lakál 20.25, 1.40, 30-35 1.60, 20-34 1.90

Vidéki rendeléseket pontosan utánvétellel eszközölk.
Nem megfelelőit kicserélek. 10 forinton felül bérmentve.
Legújabb árjegyzék ingyen.

Dóczi M
BUDAPEST,
Kerepesi-ut 10.

Középiskolai INTERNÁTUS.
GERŐ FERENC

Állami felügyelet alatt álló középiskolai internátusában,
Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.

A főváros bármely nyilvános iskolájába járó növendék helyezhető el iskolán kívüli idejére, hol teljes ellátáson kívül korrepetícióban, továbbá szakzszerű felügyelet a családátok bánápnét mellett jó családi nevelésben részesül. Innen indított vidéki, nemkülönböztetve nagyon előkészítő fővárosi szülőknél igen jó szolgálatot tesz, mint azt a csintósabb idők évi fenntartása óta számos szülő elismerése igazolja.

Előjegyzések a szeptemberben kezdődő tanévre napoként d. u. 4-7-ig eszközölhetők.
Részletes ismertetők kívánatra küld az intézet igazgató-tulajdonosa.

A Budapesti kereskedelmi testülettel fenntartott

Budapesti Kereskedelmi Akadémia

1903/1904. évben negyvenhetedik évfolyamát nyitja meg. Új szervezete szerint az intézet két tagozatra oszlik: a) A Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolájára, melybe a beiratások az V. ker., Alkotmány-utca 11. sz. a. levő iskolai épületben f. évi szeptember 1-15-ig 3-ig naponként a déliótti órákban tartatnak. b) A Budapesti Kereskedelmi Akadémia akadémiái tanfolyamára, melybe a hallgatók csak érettségi bizonyítványok alapján ugyanott szeptember 10-15-ig iratnak be. Az intézet szervezété, föltételi föltételeit, alapítványi és tandíjmentes helyeit, ösztöndíjait stb. tárgyzó tudósításokat kívánatra mindenkinek megküldi a

Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága
(V., Alkotmány-utca 11. sz.)

Szépirodalmi ujdonságok:

A boldogságyony dervise és egyéb elbeszélések. Irta **Tóth Béla.** Két köt. ára 2 kor.

Asicsa. Bácskai históriák. Irta **Zsedényi Atadér.** — Ára ... 2 kor.

Apró történetek a nagyvilágból. Irta **M. Hrabovszky Julia.** Ára ... 2 kor.

A rabszolgák. Dráma. Irta **Palágyi Lajos.** A M. Tud. Akadémia által a Karásonyijuttalommal kitüntetett mű. Ára ... 1 kor. 60 fill.

Besztercei diákok. Regény 3 kötetben. Irta **Werner Gyula.** — Ára egy kötetbe fűzve ... 4 kor. 80 fill.

Déli fjordok. Dalmácia álomképekben. Irta **iff Hegedűs Sándor.** Képekkel. Ára ... 3 kor.

Don Juan. Irta **Pekár Gyula.** Ára ... 3 kor.

Egy görbe nap. Énekes bohóza 3 felvonásban, táncokkal. Irta **Csicseri Bors és Társa.** Ára ... 2 kor.

Élőképek. — Elbeszélések. Irta **Bársony István.** Ára ... 2 kor.

Isten felé. Költemények. Irta **Endrődi Sándor.** Ára fűzve 3 kor., diszkötésben 6 kor.

Kakukfűvek. Költemények. Irta **Czóbel Minka.** — **Endrődi Sándor** előszavával. Ára díszes brokát vászonkötésben ... 6 kor.

Lában úr könnyei és egyéb elbeszélések. Irta **Ábrányi Emil.** Ára ... 2 kor.

Magunkról. — Elbeszélések. Irta **Tutsek Anna.** Ára vászonkötésben ... 1 kor.

Reviczky Gyula összes költeményei. Rendezte **Koroda Pál.** Ára szép vászonkötésben ... 3 kor.

Szivárvány. Tárca. Irta **Hock János.** Ára 3-20 kor.

Titánia. (Ujdonság.) Verskötet. Irta **Martos Ferencz.** Ára diszkötésben ... 4 kor.

Vándorok. Elbeszélések Irta **Kabos Ede.** Egy vaskos vászonkötésben ... 2 kor.

Virányosok. A jégvirág hazája. Két elbeszélés. Irta **Kvassainé Kín Melanie.** Ára vászonkötésben ... 1 kor.

Vizen és szárazon. — Irta **Porzó. Dr. Agai Adolf.** Két kötet ára ... 12 kor.

Mind Ezek a könyvek az ATHENAEUM Irod. és nyomdai r.-társ. kiadásában Budapestben, VII., Kerepesi-út 54. jelentek meg és egy ott, mint minden hazai könyvkereskedésben kaphatók.

Frühling Ottó Braunschweig-ban
a 20807. számú

**„Berendezés kotrott anyaggal meg-
rakott hajók kiürítésére”**

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összekötött keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártást engedélyt ad. Érdeklődőknék szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő Iroda Buda-
pesten, Royal-szálló B)

KÖLTÖZKÖDÉSEKET
vasúton és hajón, az áruszállás és csomogolás megtakarításá-
val, előford az elvárt Szabadalmozott Butorkosítval
Caro és Jellinek szállítól
Budapest, V., Arany János-u. 34

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűből 4 Allér. Vastagabb betűkből 8 Allér.

HÍR-ETÉTEL

A hirdetések díjmentesen ad felvételöztást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25. szám.

Levéli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetések Kerepesi-ut 25. sz. alatti (Telefon 33) központi irodákban és egyedül nyugati mellett meg a következő irodákban lehet feladni:

- Blockner J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6. szám. Breuer névörök donyházosai Toró-körút 34. szám alatt. Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38. Eckstein Bernát hirdetői iroda V. ker. Fűrdő-utca 4. szám. Engelmann Mór donyházosai IV. ker., Kávin-tér 2. szám. Franke Pál hirdetői iroda IV. ker. Górf Csizky-utca 12. szám. Kossuth-Lajos-utca, Károly-utca, (Koronahely-utca sarkán).

nyilván, nyugodt meg: amit főleg, városi és hangulatosom fogal várható, az az utolsó joggal megvan, tied. Ne aggodj! az utolsó joggal megvan, tied. Ne aggodj! az utolsó joggal megvan, tied. Ne aggodj!

P. M. H. N. D. Édes lelkem, vártam fél hét óráig. Ugyan miért nem volt ott? Míg egykoron megpróbáltam és percz vasárnap délután 13-16 óráig ugyancsak. - Szűke kap, nek, kora, hűvös, kedves legyél ugyanabban a kislányban. 4640.

Egy az idén bevallom fiam öntöknek barátságát. A nagy szíriai háború. Ajánlatok ponts lakotimel. "Habsburg" alatt továbbá a kiadó. 10293

KERESLET. A Stefánia-uton toherment 1444 négyzetes méterű ingatlan kereskedő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4204

Fodrász. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség.

Polgári. kereskedelmi, tanítóképző, roval végzettséget és 4. évfolyamig, bármilyen magán-iskolában, a tanítói pályára előkészít. "Kereset". Dobány-utca 32. 14. (Videókei) lakások. Válasszabélyeget kerék. 1515

Compound Condensers 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt.

Újnyűkök egykoros sorozatok eladásra, huzas jóval hónapban, küldjék be címetek "Kereset" sorozatát jelleg alatt a kiadóhivatalba. 19538

Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok.

Robozók. Robozók. Robozók.

Sikray Samu hirdetői iroda VI. ker. Váci-körút 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetői iroda IV. kerület, Fenyves-bazárka.

Sopronyi V. donyházgyára VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór donyházosai IV., Kelemen-utca 14. szám.

Szabó Elné donyházosai 3. sz. utca-12.

Schwarz József hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. sz.

Schönwald Ferenc donyházosai Fene-körút 22. szám.

Schödl Gyula donyházosai postagárdy-ból V. Lipót-körút 12. szám.

Tenczer Gyula hirdetői iroda V. ker., Szervíz-ut 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő II. ker., Péter-utca 2. szám.

Weissenfeldt Jakab Károly-utca 1. Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 óráig feladunk, már másnap megjelentek a Budapesti Napóban.

Szerelmem. Drákán, életom, mindennemű kétségbeesés helyzetem, tulajdonított idegim visszküldés volt. Erőmet meg erősítettem és nem vesztettem részemem. Mire vártam tovább, mindennemű gondolatod, megfogtam segítségemre. "Faj" névelőim sajátjaim. Szegény drága szívem! Bocss meg. Nem bírtam akaratlanul megfogam-ban láncolni, mert nem értelek meg szorosan magamom, életemem, életemem. - Láttam, hogy legrosszabb életememmel jászol. Most tudom csak mit vártam. De lázadásom voltam. Nem tudtam megfogam-ban láncolni, mert nem értelek meg szorosan magamom, életemem, életemem.

Egy ilyen ügyes masznér és hidegvagy-készítő, aki a legújabb nagy víz-erővel rendelkező privát házakhoz. Cím: Kovács Fény, VII. Öved-utca 19. földsz. 3. 5450

3 darab teljesen új és álló lépcsőcsarnok félszerelvényekkel, melyek a legújabb és legelőnyösebb típusúak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6483

Joghallgatók Utmutatója! Ingatlan és bérlet jogi tudás. Budapest, Kelemen-utca 12. 2857

III. éves bűntudományi tanfolyam. Tisztelettel ajánljuk. Cím: Tüdő-utca 23/c. II. 38.

Bankbizomány. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Óklevél. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Uri otthon. Ujpesten, Ház-állás-talában, 10 négyzetméter területen, 5 éves építés, mely 11 darab 1 szoba és konyhából álló lakás. Eladási ára 8000 korona, melyen 4000 korona teherment rajt maradt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona.

Étladó telek. A Stefánia-uton toherment 1444 négyzetes méterű ingatlan kereskedő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4204

Fodrász. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség.

Polgári. kereskedelmi, tanítóképző, roval végzettséget és 4. évfolyamig, bármilyen magán-iskolában, a tanítói pályára előkészít. "Kereset". Dobány-utca 32. 14. (Videókei) lakások. Válasszabélyeget kerék. 1515

Compound Condensers 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt.

Újnyűkök egykoros sorozatok eladásra, huzas jóval hónapban, küldjék be címetek "Kereset" sorozatát jelleg alatt a kiadóhivatalba. 19538

Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok.

Robozók. Robozók. Robozók.

Sikray Samu hirdetői iroda VI. ker. Váci-körút 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetői iroda IV. kerület, Fenyves-bazárka.

Sopronyi V. donyházgyára VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór donyházosai IV., Kelemen-utca 14. szám.

Szabó Elné donyházosai 3. sz. utca-12.

Schwarz József hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. sz.

Schönwald Ferenc donyházosai Fene-körút 22. szám.

Schödl Gyula donyházosai postagárdy-ból V. Lipót-körút 12. szám.

Tenczer Gyula hirdetői iroda V. ker., Szervíz-ut 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő II. ker., Péter-utca 2. szám.

Weissenfeldt Jakab Károly-utca 1. Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 óráig feladunk, már másnap megjelentek a Budapesti Napóban.

Szerelmem. Drákán, életom, mindennemű kétségbeesés helyzetem, tulajdonított idegim visszküldés volt. Erőmet meg erősítettem és nem vesztettem részemem. Mire vártam tovább, mindennemű gondolatod, megfogtam segítségemre. "Faj" névelőim sajátjaim. Szegény drága szívem! Bocss meg. Nem bírtam akaratlanul megfogam-ban láncolni, mert nem értelek meg szorosan magamom, életemem, életemem.

Egy ilyen ügyes masznér és hidegvagy-készítő, aki a legújabb nagy víz-erővel rendelkező privát házakhoz. Cím: Kovács Fény, VII. Öved-utca 19. földsz. 3. 5450

3 darab teljesen új és álló lépcsőcsarnok félszerelvényekkel, melyek a legújabb és legelőnyösebb típusúak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6483

Joghallgatók Utmutatója! Ingatlan és bérlet jogi tudás. Budapest, Kelemen-utca 12. 2857

III. éves bűntudományi tanfolyam. Tisztelettel ajánljuk. Cím: Tüdő-utca 23/c. II. 38.

Bankbizomány. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Óklevél. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Uri otthon. Ujpesten, Ház-állás-talában, 10 négyzetméter területen, 5 éves építés, mely 11 darab 1 szoba és konyhából álló lakás. Eladási ára 8000 korona, melyen 4000 korona teherment rajt maradt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona.

Étladó telek. A Stefánia-uton toherment 1444 négyzetes méterű ingatlan kereskedő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4204

Fodrász. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség.

Polgári. kereskedelmi, tanítóképző, roval végzettséget és 4. évfolyamig, bármilyen magán-iskolában, a tanítói pályára előkészít. "Kereset". Dobány-utca 32. 14. (Videókei) lakások. Válasszabélyeget kerék. 1515

Compound Condensers 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt.

Újnyűkök egykoros sorozatok eladásra, huzas jóval hónapban, küldjék be címetek "Kereset" sorozatát jelleg alatt a kiadóhivatalba. 19538

Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok.

Robozók. Robozók. Robozók.

Sikray Samu hirdetői iroda VI. ker. Váci-körút 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetői iroda IV. kerület, Fenyves-bazárka.

Sopronyi V. donyházgyára VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór donyházosai IV., Kelemen-utca 14. szám.

Szabó Elné donyházosai 3. sz. utca-12.

Schwarz József hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. sz.

Schönwald Ferenc donyházosai Fene-körút 22. szám.

Schödl Gyula donyházosai postagárdy-ból V. Lipót-körút 12. szám.

Tenczer Gyula hirdetői iroda V. ker., Szervíz-ut 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő II. ker., Péter-utca 2. szám.

Weissenfeldt Jakab Károly-utca 1. Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 óráig feladunk, már másnap megjelentek a Budapesti Napóban.

Szerelmem. Drákán, életom, mindennemű kétségbeesés helyzetem, tulajdonított idegim visszküldés volt. Erőmet meg erősítettem és nem vesztettem részemem. Mire vártam tovább, mindennemű gondolatod, megfogtam segítségemre. "Faj" névelőim sajátjaim. Szegény drága szívem! Bocss meg. Nem bírtam akaratlanul megfogam-ban láncolni, mert nem értelek meg szorosan magamom, életemem, életemem.

Egy ilyen ügyes masznér és hidegvagy-készítő, aki a legújabb nagy víz-erővel rendelkező privát házakhoz. Cím: Kovács Fény, VII. Öved-utca 19. földsz. 3. 5450

3 darab teljesen új és álló lépcsőcsarnok félszerelvényekkel, melyek a legújabb és legelőnyösebb típusúak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6483

Joghallgatók Utmutatója! Ingatlan és bérlet jogi tudás. Budapest, Kelemen-utca 12. 2857

III. éves bűntudományi tanfolyam. Tisztelettel ajánljuk. Cím: Tüdő-utca 23/c. II. 38.

Bankbizomány. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Óklevél. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Uri otthon. Ujpesten, Ház-állás-talában, 10 négyzetméter területen, 5 éves építés, mely 11 darab 1 szoba és konyhából álló lakás. Eladási ára 8000 korona, melyen 4000 korona teherment rajt maradt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona.

Étladó telek. A Stefánia-uton toherment 1444 négyzetes méterű ingatlan kereskedő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4204

Fodrász. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség.

Polgári. kereskedelmi, tanítóképző, roval végzettséget és 4. évfolyamig, bármilyen magán-iskolában, a tanítói pályára előkészít. "Kereset". Dobány-utca 32. 14. (Videókei) lakások. Válasszabélyeget kerék. 1515

Compound Condensers 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt.

Újnyűkök egykoros sorozatok eladásra, huzas jóval hónapban, küldjék be címetek "Kereset" sorozatát jelleg alatt a kiadóhivatalba. 19538

Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok.

Robozók. Robozók. Robozók.

Sikray Samu hirdetői iroda VI. ker. Váci-körút 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetői iroda IV. kerület, Fenyves-bazárka.

Sopronyi V. donyházgyára VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór donyházosai IV., Kelemen-utca 14. szám.

Szabó Elné donyházosai 3. sz. utca-12.

Schwarz József hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. sz.

Schönwald Ferenc donyházosai Fene-körút 22. szám.

Schödl Gyula donyházosai postagárdy-ból V. Lipót-körút 12. szám.

Tenczer Gyula hirdetői iroda V. ker., Szervíz-ut 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő II. ker., Péter-utca 2. szám.

Weissenfeldt Jakab Károly-utca 1. Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 óráig feladunk, már másnap megjelentek a Budapesti Napóban.

Szerelmem. Drákán, életom, mindennemű kétségbeesés helyzetem, tulajdonított idegim visszküldés volt. Erőmet meg erősítettem és nem vesztettem részemem. Mire vártam tovább, mindennemű gondolatod, megfogtam segítségemre. "Faj" névelőim sajátjaim. Szegény drága szívem! Bocss meg. Nem bírtam akaratlanul megfogam-ban láncolni, mert nem értelek meg szorosan magamom, életemem, életemem.

Egy ilyen ügyes masznér és hidegvagy-készítő, aki a legújabb nagy víz-erővel rendelkező privát házakhoz. Cím: Kovács Fény, VII. Öved-utca 19. földsz. 3. 5450

3 darab teljesen új és álló lépcsőcsarnok félszerelvényekkel, melyek a legújabb és legelőnyösebb típusúak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6483

Joghallgatók Utmutatója! Ingatlan és bérlet jogi tudás. Budapest, Kelemen-utca 12. 2857

III. éves bűntudományi tanfolyam. Tisztelettel ajánljuk. Cím: Tüdő-utca 23/c. II. 38.

Bankbizomány. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Óklevél. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Uri otthon. Ujpesten, Ház-állás-talában, 10 négyzetméter területen, 5 éves építés, mely 11 darab 1 szoba és konyhából álló lakás. Eladási ára 8000 korona, melyen 4000 korona teherment rajt maradt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona.

Étladó telek. A Stefánia-uton toherment 1444 négyzetes méterű ingatlan kereskedő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4204

Fodrász. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség.

Polgári. kereskedelmi, tanítóképző, roval végzettséget és 4. évfolyamig, bármilyen magán-iskolában, a tanítói pályára előkészít. "Kereset". Dobány-utca 32. 14. (Videókei) lakások. Válasszabélyeget kerék. 1515

Compound Condensers 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt.

Újnyűkök egykoros sorozatok eladásra, huzas jóval hónapban, küldjék be címetek "Kereset" sorozatát jelleg alatt a kiadóhivatalba. 19538

Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok.

Robozók. Robozók. Robozók.

Sikray Samu hirdetői iroda VI. ker. Váci-körút 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetői iroda IV. kerület, Fenyves-bazárka.

Sopronyi V. donyházgyára VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór donyházosai IV., Kelemen-utca 14. szám.

Szabó Elné donyházosai 3. sz. utca-12.

Schwarz József hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. sz.

Schönwald Ferenc donyházosai Fene-körút 22. szám.

Schödl Gyula donyházosai postagárdy-ból V. Lipót-körút 12. szám.

Tenczer Gyula hirdetői iroda V. ker., Szervíz-ut 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő II. ker., Péter-utca 2. szám.

Weissenfeldt Jakab Károly-utca 1. Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 óráig feladunk, már másnap megjelentek a Budapesti Napóban.

Szerelmem. Drákán, életom, mindennemű kétségbeesés helyzetem, tulajdonított idegim visszküldés volt. Erőmet meg erősítettem és nem vesztettem részemem. Mire vártam tovább, mindennemű gondolatod, megfogtam segítségemre. "Faj" névelőim sajátjaim. Szegény drága szívem! Bocss meg. Nem bírtam akaratlanul megfogam-ban láncolni, mert nem értelek meg szorosan magamom, életemem, életemem.

Egy ilyen ügyes masznér és hidegvagy-készítő, aki a legújabb nagy víz-erővel rendelkező privát házakhoz. Cím: Kovács Fény, VII. Öved-utca 19. földsz. 3. 5450

3 darab teljesen új és álló lépcsőcsarnok félszerelvényekkel, melyek a legújabb és legelőnyösebb típusúak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6483

Joghallgatók Utmutatója! Ingatlan és bérlet jogi tudás. Budapest, Kelemen-utca 12. 2857

III. éves bűntudományi tanfolyam. Tisztelettel ajánljuk. Cím: Tüdő-utca 23/c. II. 38.

Bankbizomány. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Óklevél. Rákóczi-Csákán lakó, vasútállomáshoz, mely 11 sz. szoba, konyha, kamra, és udvaron 400 négyzetméter területtel. Teljesen új, 1903. augusztus 30. négyzetméter területtel.

Uri otthon. Ujpesten, Ház-állás-talában, 10 négyzetméter területen, 5 éves építés, mely 11 darab 1 szoba és konyhából álló lakás. Eladási ára 8000 korona, melyen 4000 korona teherment rajt maradt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9900 korona.

Étladó telek. A Stefánia-uton toherment 1444 négyzetes méterű ingatlan kereskedő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4204

Fodrász. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség. Rendkívül gyors, ismeretség.

Polgári. kereskedelmi, tanítóképző, roval végzettséget és 4. évfolyamig, bármilyen magán-iskolában, a tanítói pályára előkészít. "Kereset". Dobány-utca 32. 14. (Videókei) lakások. Válasszabélyeget kerék. 1515

Compound Condensers 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt. 10 forrasztó kovács használt.

Újnyűkök egykoros sorozatok eladásra, huzas jóval hónapban, küldjék be címetek "Kereset" sorozatát jelleg alatt a kiadóhivatalba. 19538

Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok. Kereskedelmi hitványok.

Robozók. Robozók. Robozók.

Sikray Samu hirdetői iroda VI. ker. Váci-körút 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetői iroda IV. kerület, Fenyves-bazárka.

Sopronyi V. donyházgyára VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór donyházosai IV., Kelemen-utca 14. szám.

Szab